

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kari Anttila, 0221-251 13
kari.anttila@koping.se

Datum
2020-04-28

Dnr

Kommunstyrelsen

Behov av tillfälliga lokaler till grundsärskolan

I avvaktan på att placering och förutsättningar för ny grundskola med integrerad sarskola utreds, bedömer utbildningsnämnden att det behövs tillfälliga lokaler för grundsärskolans verksamhet, med placering så att skolskjuts kan angöra i nära anslutning till lokalerna.

Utbildningsnämnden beslutade 2019-11-19 att hemställa hos kommunstyrelsen att utreda möjligheten att tillskapa ytterligare lokaler till grundsärskolans verksamhet inför hösten 2020.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2019-12-10 att uppdra till fastighetssamordningen att utreda möjligheten att tillskapa ytterligare lokaler till grundsärskolans verksamhet inför hösten 2020, enligt utbildningsnämndens förslag.

Föreliggande lokalbehov har inkommit från verksamheten 2020-03-20 (se bilaga 1).

Fastighetssamordning har låtit inventera tillgången på befintliga möjliga/lediga lokaler. Inga lokaler som möter verksamhetens behov har kunnat identifieras.

Fastighetssamordningen föreslår, för att kunna möta verksamhetens behov med kort varsel, att tillfällig modulbyggnad inhyrs i avvaktan på att en permanent lösning finns på plats. Preliminärt föreslås placeringen bli i SSV hörnet på Nygård (se bilaga 2).

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att uppdra till fastighetssamordningen att låta genomföra en upphandling av tillfälliga lokaler i form av modulbyggnad motsvarande grundsärskolans behov, enligt bilaga 1

samt att efter genomförd upphandling återkomma till kommunstyrelsen för antagande av leverantör samt anslagsäskande för genomförandet.

Gun Törnblad
samhällsbyggnadschef

Kari Anttila
fastighetsansvarig

BILAGA 1

Behov modul Skogsbrynskolan

Antal Klassrum: 6 st

Storlek på klassrum:

Klassrum 1.	45 m2
Klassrum 2.	45 m2
Klassrum 3.	45 m2
Klassrum 4.	45 m2
Klassrum 5.	45 m2
Musikrum/rörelserum/vilorum	45 m2

Önskemål är att det inte skall vara några passager genom klassrummen.

Tambur X 4 a´10 elever + 3 personal/st.

Antal övriga rum: 2 st

Funktion och storlek:

Rum 1.	Förråd	20 m2
Rum 2.	Förråd	20 m2

Antal toaletter: 4 st

2 elevtoaletter + 1 personaltoalett

1 handikaptoalett

Personalrum: 1 st 16 m2

(I personalrummet skall kyl, frys, diskmaskin och dubbel diskho ingå).

Arbetsrum 1 st

Storlek 20 m2

Grupprum 4 st

Storlek 16 m2

Uteförråd:

Storlek: 25 m2 (Det måste finnas plats för flera cyklar samt trehjulingar som tar stor plats).

Tillägg:

Blir det nödvändigt att bygga modulen i två våningar så ser vi det också som godtagbar lösning.

BIC AG A 2

KommunledningsförvaltningenTove Svensk, Personalchef
0221-251 20
tove.svensk@koping.se**Riktlinje för fördelning av arbetsuppgifter**

Syftet med denna riktlinje är att reglera fördelningen av arbetsmiljöuppgifter inom organisationen. Riktlinjen gäller utöver de lagar och förordningar som övergripande reglerar kommunens ansvar och uppgifter inom området.

Arbetsplatserna inom Köpings kommunkoncern ska kännetecknas av en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska vara en integrerad del av verksamheten och en del i verksamhetsplaneringen.

Kommunallagen fastställer att nämnderna ska driva verksamheten på ett tillfredsställande sätt och i samråd med den som nyttjar deras tjänster.

Arbetsmiljöpolicyen ligger som en grund i detta arbete.

I kommunerna är de förtroendevalda arbetsgivare och därigenom huvudansvariga för en hållbar arbetsmiljö. Kommunfullmäktige är det organ som startar uppgiftsfördelningen till styrelse och nämnder. Kommunfullmäktige ansvarar även för att nämnderna får de resurser som behövs och ett tydligt uppdrag för att kunna bedriva verksamheten enligt lagen. Kommunstyrelsen har på kommunfullmäktiges uppdrag ansvar att leda, samordna och följa upp de strategiska arbetsmiljöfrågorna och besluta i övergripande delar.

I varje nämnd ansvarar de förtroendevalda för att arbetsmiljölagen följs och ska återkommande följa upp att verksamhetens arbetsmiljöarbete fungerar.

Chefer och arbetsledare ska ha ett väldefinierat och rimligt uppdrag med alla de resurser, kunskaper och befogenheter som krävs för att driva verksamheten med en bra arbetsmiljö.

I denna riktlinje fördelas roller och ansvarsfördelning i den politiska organisationen i enlighet med föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1).

Förslag till beslut: Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta riktlinje för fördelning av arbetsmiljöuppgifter.

Sara Schelin
KommunchefTove Svensk
Personalchef**Personalavdelningen**

Riktlinjer för

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter

Köpings kommun

© Köpings kommun

Rapporten skriven av:

Diarienummer:

KS 2020/

Process:

Antagen av:

Kommunfullmäktige 2020-

Köping kommuns arbetsplatser ska kännetecknas av en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö. Arbetsmiljöarbetet syftar till att förhindra ohälsa och olycksfall i arbetet samt att verka för hälsa och välbefinnande i fysiskt, psykiskt, organisatoriskt och socialt hänseende. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska vara en integrerad del av verksamheten och en del i verksamhetsplaneringen.

Syftet med fördelningen av arbetsmiljöuppgifter

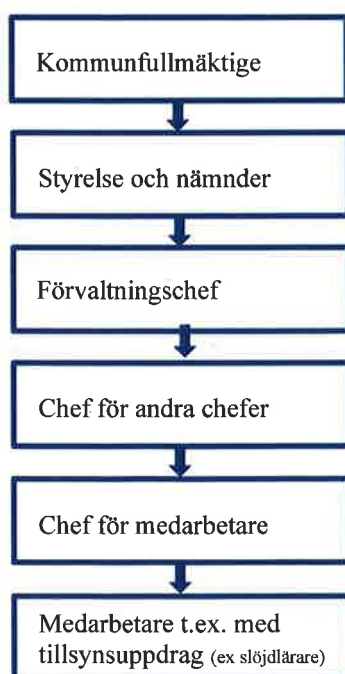
Syftet med denna riktlinje är att reglera och klargöra fördelningen av arbetsmiljöuppgifter i organisationen. Riktlinjen gäller utöver de lagar och förordningar som övergripande reglerar kommunens ansvar och uppgifter inom området. I kommunerna är de förtroendevalda arbetsgivare och därigenom huvudansvariga för en hållbar arbetsmiljö. För att kunna uppfylla sitt ansvar ska arbetsgivaren fördela uppgifter i arbetsmiljöarbetet från arbetsgivarens högsta nivå och neråt i organisationen. Den rättsliga grunden för fördelning av arbetsmiljöuppgifter finns i Arbetsmiljöverkets föreskrift om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1).

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter

Kommunfullmäktige startar uppgiftsfördelningen av arbetsmiljöuppgifter till styrelse och nämnder. (Styrelse och nämnder benämns framöver i dokumentet som nämnd). Respektive nämnd fördelar arbetsmiljöuppgifter till förvaltningschefen. Kommunstyrelsen är dels en egen nämnd, dels samordnande, ledande och uppföljande i centrala frågor i kommunen.

Förvaltningschefen ges av respektive nämnd rätt att fördela uppgifter vidare till underställda chefer. Personerna behöver inte alltid på egen hand utföra alla uppgifter. Att ha fått en uppgift kan antingen innebära att se till att någon utför uppgiften och att bedöma resultatet eller att vara skyldig att utföra uppgiften själv.

Underställd chef kan skriftligen vidarefördela arbetsmiljöuppgifter till enskilda medarbetare, viss funktion eller befattning. Detta kan exempelvis vara till medarbetare med tillsynsansvar över elever som kemilärare, idrottslärare, slöjdlärare.

Arbetsgivarens arbetsmiljöansvar

Kommunstyrelsen har på kommunfullmäktiges uppdrag ansvar att leda, samordna och följa upp kommunens strategiska arbetsmiljöfrågor. Kommunstyrelsen beslutar i angelägna kommunövergripande arbetsmiljöfrågor.

I varje nämnd ansvarar de förtroendevalda för att arbetsmiljölagen följs inom det verksamhetsområde som kommunfullmäktige beslutat. Nämnden har det yttersta arbetsgivaransvaret och ska återkommande följa upp att verksamhetens arbetsmiljöarbete och uppdrag fungerar.

Förvaltningschefen är ansvarig för samtliga beslut och åtgärder som påverkar arbetsmiljön inom förvaltningen.

Respektive chef är genom uppgiftsfördelningen ansvarig för beslut och genomförande i samtliga arbetsmiljöfrågor.

Fördelningen av arbetsmiljöuppgifter innebär i sig inte straffansvar. Det straffrättsliga ansvaret fastställs av domstol i efterhand om en olycka inträffar. De personer som får uppgifter i arbetsmiljöarbetet får däremot en intern skyldighet gentemot arbetsgivaren att utföra uppgifterna på ett sådant sätt som var meningen.

Ett personligt straffansvar enligt Brottsbalken kan utdömas exempelvis på grund av underlåtenhet vid riskbedömningar.

Befogenheter och resurser

Chefer och arbetsledare ska ha ett väldefinierat och rimligt uppdrag med alla de resurser, kunskaper och befogenheter som krävs för att driva verksamheten med en bra arbetsmiljö.

Med befogenheter avses rätt att fatta beslut och vidta åtgärder. Med resurser avses ekonomiska medel, tillgång till kompetenta medarbetare, utrustning/hjälpmiddel, tid och personer som kan ge stöd internt och externt, exempelvis företagshälsovården.

Om exempelvis en chef har åtagit sig en arbetsmiljöuppgift men inte har tillräckliga befogenheter och resurser för att lösa den är det viktigt att hen återkopplar till den som fördelat uppgiften för att få stöd och diskutera hur uppgiften ska utföras. Det kan bland annat resultera i att chefen får utökade befogenheter och resurser.

Balansen mellan uppgifter, befogenheter och resurser är ytterst viktigt för att det systematiska arbetsmiljöarbetet ska leda till uppsatta mål. Uppgiftsfördelning chefer behöver löpande följa upp att uppgiftsfördelningen fungerar bra och göra ändringar när det behövs. Denna uppföljning görs inom ramen för medarbetarsamtalet eller vid behov.

Kunskap och kompetens

Att leda det systematiska arbetsmiljöarbetet kräver ändamålsenlig kompetens. Därför krävs tillräcklig kunskap och kompetens inom områden och regler som har betydelse för arbetsmiljön gällande både fysiska, psykologiska, organisatoriska och sociala förhållanden. Kunskap ska finnas om vilka arbetsförhållanden som främjar en tillfredsställande arbetsmiljö samt om de styrande dokument som policys och riktlinjer inom arbetsmiljö som finns i Köpings kommun. Kunskap ska finnas för att kunna vidta åtgärder för att förebygga ohälsa och olycksfall samt hur brister kan åtgärdas i arbetsmiljön genom direktåtgärd och handlingsplaner.

Köping kommuns minimikrav är att chefen ska ha generell kunskap och kompetens om:

- arbetsmiljöuppgifter, roller och ansvar i arbetsmiljöarbetet för såväl politiker, chefer, medarbetare, skyddsombud, elevskyddsombud som studerandeskyddsombud
- arbetsmiljölagen, förordningar och föreskrifter och andra relevanta lagar och avtal
- kommunens skyddsverksamhet för arbetsmiljöarbetet samt arbetsform och effekter av denna i den egna verksamheten
- arbetsförhållanden och åtgärder som främjar hälsa och förebygger ohälsa och olycksfall samt arbetssätt och åtgärder vid arbetsanpassning och rehabilitering
- innehållet i det systematiska arbetsmiljöarbetet och hur man bedriver ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete.

Återlämnande av fördelade arbetsmiljöuppgifter

Om den som åtagit sig arbetsmiljöuppgifter inte har tillräcklig kompetens, befogenheter eller resurser ska denne vända sig till den som har fördelat uppgiften för att diskutera och samråda. Det kan leda till kompletterande kompetens, utökade befogenheter eller resurser. Om det inte sker ska denne fransäga sig uppgiften (lämna tillbaka den). Det innebär att den återlämnade arbetsmiljöuppgiften går över till nästa chefsnivå. Övriga arbetsmiljöuppgifter kvarstår som tidigare.

Vid återlämnandet ska följande dokumenteras:

- Beskrivning av problem/uppgift
- Anledning till återlämnandet av problem/uppgift
- Förslag till beslut, resurs, kompetens med mera

Återlämnad arbetsmiljöuppgift ska göras av chefer i mallen för fördelning av arbetsmiljöuppgifter som tidigare upprättats i arbetsmiljösystemet SARA. Chef som fördelat uppgiften svarar på återlämningen i systemet. För övriga befattningar som fördelats uppgifter görs återlämning skriftligt på den tidigare skrivna blanketten för fördelning av arbetsmiljöuppgift/er.

Den undertecknas både av den som återlämnar och den som fördelat uppgiften. Blanketten bifogas arbetsmiljösystemet SARA.

Något nytt beslut om uppgiftsfördelning behövs inte. Efter återlämning av arbetsmiljöuppgift kan uppgiften åter fördelas genom att personen tilldelas kompletterande kompetens, befogenheter eller resurser. Den åtgärd som genomförts dokumenteras i systemet.

Bilaga till riktlinjer för

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter

Köpings kommun

© Köpings kommun

Rapporten skriven av:

Diarienummer:

KS 2020/

Process:

Antagen av:

Kommunfullmäktige 2020-

Roller och ansvar

Kommunallagen fastställer att nämnderna ska driva verksamheten på ett tillfredsställande sätt och i samråd med den som nyttjar deras tjänster. Som kommunens högsta organ är det fullmäktige som ansvarar för att nämnden får de resurser som behövs och ett tydligt uppdrag för att de ska kunna bedriva verksamheten enligt lagen och fullmäktiges målsättning. Otydligheter faller tillbaka på fullmäktige.

Kommunfullmäktiges ansvar:

- Fastställa en skriftlig arbetsmiljöpolicy för kommunen.
- Fördela arbetsmiljöuppgifter till Kommunstyrelsen.
- Se till att ingen arbetsmiljöfråga hamnar mellan nämnderna.
- Ge nämnderna ekonomiska resurser för arbetsmiljöarbetet i fullmäktiges årliga budgetbeslut.

Kommunstyrelsens ansvar:

- Fördela arbetsmiljöuppgifter till nämnderna.
- Samordna och följa upp nämndernas arbetsmiljöarbete.

Nämnds ansvar:

- Se till att verksamheten drivs i enlighet med arbetsmiljölagen och föreskrifterna för arbetsmiljön
- Verkställa fullmäktiges beslut och se till att konkreta arbetsmiljömål tas fram
- Se till att förvaltningschefen har befogenheter, resurser, kunskaper och kompetens för att kunna driva arbetsmiljöarbetet
- Ge förvaltningschefen rätt att fördela uppgifter så långt ut i organisationen att systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) kan bedrivas ute på arbetsplatserna och att tillräckliga befogenheter, resurser, kunskaper och kompetens följer med
- Se till att förebyggande åtgärder i arbetsmiljön kan vidtas genom att ta upp arbetsmiljöinvesteringar i det årliga budgetförslaget
- Se till att det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp och fungerar på förvaltningsnivå och på arbetsplatserna
- Följa upp förvaltningens utredningar av arbetsskador, tillbud och sjukfrånvaro
- Se till att samverkan sker med kommunchef, kommunstyrelse och andra nämnder när behov finns gällande arbetsmiljön
- Rapportera årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet till kommunfullmäktige.

Västerås 2020-04-27
Ärende: Förslag till beslut
Diarienummer: 2020/0361-VKF
Vår referens: Linda Gårdstam

Kommunstyrelsen Köping

Beslutsärende – Avfallsplan för Köping som medlem i VafabMiljö Kommunalförbund

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att anta avfallsplan för Köpings kommun att gälla från och med 20-XX-XX.

Sammanfattning

Förslag till Avfallsplan 2020-2030 har under våren 2019 remitterats och ställts ut. Ett stort antal synpunkter inkom och ett reviderat förslag till avfallsplan där kommunernas synpunkter beaktats togs fram. Då revideringarna varit omfattande ombads medlemskommunerna under hösten 2019 att granska det reviderade förslaget till avfallsplan. Skinnskatteberg, Heby, och Surahammar har meddelat att man är redo att anta avfallsplanen. Sex kommunerna (Arboga, Enköping, Hallstahammar, Kungsör, Köping, Västerås) har lämnat synpunkter på avfallsplanen, vilka har besvarats och de fall det varit möjligt även beaktats och anpassningar har skett av förslaget till avfallsplan. Fagersta och Norberg har enbart lämnat synpunkter på språket. Sala kommun har inte haft några invändningar, men efterfrågat ett förtydligande angående ansvar för hantering av massor. Dessa synpunkter har besvarats och i den mån det är möjligt har synpunkter tagits i beaktande.

Ett möte har även hållits med Medlemsrådet (medlemskommunernas KSO) där de justeringar som gjorts efter granskningen presenterades och förankrades. Uppfattningen på mötet var att kommunerna nu är redo att anta planen.

Samtliga kommuner utom Enköping har också formulerat kommunspecifika mål angående nedskräpning. Enköping har meddelat att de avser att formulera nedskräpningsmål inför antagandet av planen i kommunfullmäktige

Vid sitt möte den 17 april 2020 fattade Direktionen beslut om att skicka reviderat förslag till avfallsplan vidare till respektive kommunfullmäktige för beslut under 2020.

Kommunens beslut skickas till info@vafabmiljo.se, ange diarienummer 2020/0361-VKF.

Bakgrund

Enligt förbundsordning för Kommunalförbundet VafabMiljö ska VafabMiljö för medlemmarnas räkning ansvara för den strategiska planeringen av frågor kring avfallshantering i enlighet med den myndighetsutövning som åligger kommunerna i 15 kap miljöbalken. Som en del i detta har VafabMiljö tagit fram förslag till ny avfallsplan. Förbundet ska dock inte besluta om

avfallsplanen. I enlighet med miljöbalken 15 kap 41 § fattas beslutet i respektive kommuns kommunfullmäktige.

Förslag till avfallsplan skickades till samtliga medlemskommuner under december 2018. Under perioden december 2018 – april 2019 har internremittering i kommunerna skett och remissvar har inkommit från samtliga kommuner. Under samma period ställdes avfallsplanen ut för allmänhetens granskning i respektive kommun.

Ett stort antal synpunkter inkom och förslaget till avfallsplan reviderades under hösten 2019. Till grund för revideringar låg även resultat från workshops med representanter från medlemskommunerna. Dessutom har synpunkter från kommunerna framförts muntligen vid möten med tjänstepersoner i samrådsorganet. Eftersom relativt omfattande förändringar har gjorts har medlemskommunerna beretts möjlighet att granska den reviderade avfallsplanen. Detta har skett under perioden oktober 2019 – mars 2020.

Kommunernas synpunkter från denna granskning har i möjligaste mån arbetats in och en slutversion av avfallsplanen har nu tagits fram, förankrats i Medlemsrådet och godkänts av Direktionen den 17 april 2020.

Avfallsplanen ska enligt Naturvårdsverkets *föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall* (NFS 2017:2) innehålla en beskrivning av hur kommunerna avser att arbeta för att begränsa och åtgärda nedskräpning. För detta arbete får intäkter från avfallstaxan inte användas, utan arbetet måste finansieras på annat sätt. Enligt det ursprungliga förslaget till avfallsplan skulle kommunerna bidra enligt fördelningsnyckel till en gemensam resurs som skulle arbeta kommunövergripande med nedskräpningsfrågor. Eftersom några av kommunerna meddelade att man inte kan vara med och finansiera en sådan resurs ströks förslaget om samordning ur planen. Samtidigt finns krav i föreskriften på att kommunerna ska beskriva sitt arbete med nedskräpning. Det åligger därför var och en av medlemskommunerna att redovisa hur de avser att arbeta med frågan. Medlemskommunerna kommer därmed att anta avfallsplaner som är identiska för alla kommuner, med undantag för målen om nedskräpning.

Ärendebeskrivning

Enligt miljöbalken 15 kap 41 § ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen består av avfallsplan och föreskrifter. Eftersom VafabMiljö Kommunalförbund ansvarar för strategiska planering när det gäller avfallsfrågor i medlemskommunerna är det VafabMiljö som ansvarar för att ta fram avfallsplan. I enlighet med miljöbalken och förbundsordningen är det dock fullmäktige i varje medlemskommun som beslutar om renhållningsordning och taxor.

Då det stora antalet synpunkter som inkommit under utställningsperioden resulterade i att förslaget till avfallsplan genomgick relativt omfattande förändringar gavs medlemskommunerna möjlighet att lämna synpunkter på det reviderade förslaget. Flera av kommunerna har lämnat synpunkter som medfört nya ändringar. Synpunkter och VafabMiljös svar på synpunkterna återfinns i Bilaga 3. Övriga kommuner har redan meddelat att de är redo att anta avfallsplanen.

Några kommuner har uttryckt oro för att deltagandet i nätverk och projekt kommer att vara alltför tidskrävande, särskilt för mindre kommuner. Alla kommuner förväntas dock inte delta i

alla nätverk och syftet är att fördela arbete mellan kommunerna. För att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan VafabMiljö och kommunerna har en lista med aktiviteter och ansvar sammanställs, se Bilaga 5.

Varje medlemskommun har formulerat mål och aktiviteter för arbetet med att förebygga och begränsa nedskräpning. Dessa återfinns i avfallsplanens Målområde 6, se Bilaga 1. VafabMiljö kommer bl.a. att på sin webbplats att presentera en version av avfallsplanen där samtliga kommuners nedskräpningsmål finns sammanställda.

Slutversion avfallsplan för antagande av kommunfullmäktige

De synpunkter som har inkommit (se Bilaga 3) har resulterat i ett antal ändringar av planen. Ändringarna omfattar bland annat borttagande av framtidsexposén (avfallsplanens kapitel 2), samt borttagande av aktivitet angående fritidsbank för utlåning av sportutrustning. Det har förtydligats att Arboga kommun inte önskar delta i en samordnad hantering av massor. Ett tillägg har också skrivits angående föreslagen masshanteringsplan för att förtydliga att avsikten inte är att massor i varje enskilt fall ska transporteras till VafabMiljös anläggningar, utan att en effektiv och miljöriktig hantering av massor eftersträvas. Dessutom har förtydligande om VafabMiljös möjligheter att finansiera sin verksamhet reviderats.

Förutom ovanstående ändringar har vissa språkliga justeringar och rättningar av skrivfel, samt förtydliganden av text gjorts.

VafabMiljö Kommunalförbund

Carina Färm
Förbundsdirektör

- Bilagor
1. Avfallsplan 2020 – 2030
 2. Bilagor till Avfallsplan 2020 – 2030
 3. Granskningssynpunkter med svar
 4. Kommunernas mål angående nedskräpning
 5. Kommunens deltagande i aktiviteter

Avfallsplan 2020-2030

VafabMiljö Kommunalförbund

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Inledning.....	5
2. Mål och handlingsplan	9
Målområde 1 - Minimera	9
Målområde 2 - Återanvända	12
Målområde 3 - Återvinna	17
Målområde 4 - Energiåtervinna.....	21
Målområde 5 - Deponera	23
Målområde 6 - Nedskräpning.....	26
Målområde 7 - Kommunal planering	29
Målområde 8 - Farlighet i avfallet	30
Målområde 9 - Kundperspektivet	32
Målområde 10 - Ekonomiska och finansiella mål	34
3. Framtida insamlingssystem och anläggningar	36
4. Styrmedel som kommer användas.....	37
5 Genomförande.....	39

Bilagor

Bilaga 1 Mål som berör avfallsplanen

Bilaga 2 Nulägesbeskrivning

Bilaga 3 Uppföljning av gamla avfallsplaner

Bilaga 4 Nedlagda deponier

Bilaga 5 Ansvar och kostnader

Bilaga 6 Kartläggning av kommunens översiktsplaner

Bilaga 7 Dialog om framtidens avfallshantering

Bilaga 8 Miljökonsekvensbeskrivning

Bilaga 9 Social konsekvensanalys

Bilaga 10 Samrådsredogörelse

Sammanfattning

Enligt miljöbalken 15 kap 41 § ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen består av Avfallsplan och Föreskrifter. Avfallsplanen ska bland annat innehålla uppgifter om kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. VafabMiljö ansvarar för att ta fram Avfallsplan och Föreskrifter, men i enlighet med miljöbalken och Förbundsordningen är det kommunfullmäktige i varje medlemskommun som beslutar om renhållningsordningen.

VafabMiljö är ett kommunalförbund bildat av kommunerna i Västmanlands län samt Heby och Enköping kommun. Inom regionen bor cirka 330 000 personer och här finns cirka 16 000 företag. VafabMiljö Kommunalförbund har tagit över ansvaret för den strategiska planeringen av frågor kring avfallshantering och de uppgifter rörande insamling och behandling av avfall samt den myndighetsutövning som åligger kommunerna när det gäller avfallshantering enligt 15 kap miljöbalken från medlemskommunerna.

Syfte

Avfallsplanen ska bidra till att det avfall som uppstår inom regionen hanteras i enlighet med Avfallshierarkin. Syftet med planen är att blicka framåt och avfallsplanen är det strategiska dokument som beskriver hur arbetet ska fokuseras för att uppnå förbättringar. Planen sträcker sig till 2030 men i samband med uppföljningar 2022 och 2026 kommer delmål och aktiviteter revideras. En uppföljning sker också efter 2030.

Avfallshierarkin, eller avfallstrappan som den också kallas, är gemensam för hela EU och visar hur vi ska jobba med avfallsfrågor och behandla avfall. Trappan har fem steg och vi strävar efter att röra oss uppåt. Det betyder att vi i första hand ska förebygga avfall. I andra hand ska vi återanvända avfall, exempelvis laga trasiga saker så att de går att använda igen. I tredje hand ska avfall materialåtervinnas, dvs. nya produkter skapas av materialet. Om det inte är möjligt ska avfallet energiåtervinnas, till exempel genom förbränning där värme och energi tas omhand. I sista hand ska avfall deponeras, alltså läggas på soptipp.

Finansiering

En del av aktiviteterna i Avfallsplanen kan inte finansieras via taxeintäkter, men är av sådan art att kommunerna har önskat ett utökat och effektiviserat samarbete, till exempel nedskräpning och masshantering. För dessa områden behöver finansiering lösas för att samordning ska kunna ske.

I denna avfallsplan har fokus framförallt varit på det avfall kommunen ansvarar för, dvs. hushållsavfall och kommunalt verksamhetsavfall. Det är den första avfallsplan som tas fram

gemensamt för de tolv kommunerna och att samordna arbetet mellan kommunerna ses som ett första steg på ett större arbete där synergier kan uppnås genom samarbete.

Målområden

Avfallsplanen har tio övergripande målområden vilka bryts ner i mål, delmål och aktiviteter. Många aktiviteter ansvarar VafabMiljö för och utför på egen hand men ett antal aktiviteter är medlemskommunerna ansvariga för att utföra.

De övergripande målområdena är:

1. Avfallsmängderna ska minska med 7% per person 2030 jämfört med 2020.
2. År 2030 ska minst 80% av invånarna uppge att de tycker att det är enkelt att lämna saker för återanvändning och enkelt att konsumera medvetet.
3. Senast 2030 sorteras 60% av hushållsavfallet i återvinningsbara fraktioner.
4. Senast 2030 energiåtervinns 35% av insamlat hushållsavfall genom förbränning.
5. Senast 2030 deponeras mindre än 1% av insamlat material från hushåll.
6. Nedskräpningen ska minska med 50% 2030 jämfört med 2020.
7. Senast 2022 är VafabMiljö en självklar samarbetspartner i framtagande av relevanta kommunala planer, program och strategiska dokument.
8. Mängden farligt avfall som sorteras och hanteras felaktigt ska minska.
9. Senast 2030 är 90% av invånarna nöjda med och har förtroende för VafabMiljö.
10. VafabMiljö ska ha en långsiktigt stabil ekonomi.

Målen är ambitiösa men nödvändiga för att skapa ett hållbart samhälle.

1 Inledning

Enligt miljöbalken 15 kap 41 § ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen består av Avfallsplan och Föreskrifter. Avfallsplanen ska bland annat innehålla uppgifter om kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. I *Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall*¹ (NFS 2017:2) finns mer detaljerad beskrivning av vad avfallsplanen ska innehålla.

VafabMiljö är ett kommunalförbund bildat av kommunerna i Västmanlands län samt Heby och Enköping kommun. Inom regionen bor cirka 330 000 personer och här finns cirka 16 000 företag. VafabMiljö Kommunalförbund har tagit över ansvaret för den strategiska planeringen av frågor kring avfallshantering och de uppgifter rörande insamling och behandling av avfall samt den myndighetsutövning som åligger kommunerna när det gäller avfallshantering enligt 15 kap miljöbalken från medlemskommunerna. Ansvaret för att utöva tillsyn enligt miljöbalken ligger dock kvar på respektive kommuns tillsynsmyndighet. Eftersom VafabMiljö fått ansvar för den strategiska planeringen är det VafabMiljö som ansvarar för framtagandet av avfallsplanen, men beslut om antagande fattas i kommunfullmäktige i respektive kommun.

VafabMiljö bedriver också verksamhet som inte rör det kommunala avfallsansvaret. I denna verksamhetsgren erbjuder VafabMiljö olika typer av avfallslösningar till företag i och utanför regionen. Avfallsplanen innehåller inte mål och aktiviteter för denna del av verksamheten och den hanteras ekonomiskt sett helt separat från den del som rör det kommunala avfallsansvaret.

1.1 SYFTET MED AVFALLSPLANEN

Avfallsplanen ska bidra till att det avfall som uppstår inom VafabMiljö Kommunalförbunds region ska hanteras på ett sådant sätt att förflyttning sker i enlighet med Avfallshierarkin fram till år 2030. Inom VafabMiljö-regionen ska vi helt enkelt bli bättre på att minska vårt avfall och det avfall som ändå uppstår ska återanvändas och återvinnas i så stor utsträckning som möjligt.

Syftet med planen är att blicka framåt och avfallsplanen är det strategiska dokument som beskriver hur arbetet ska fokuseras för att uppnå förbättringar.

Genom arbetet med att uppnå mål i avfallsplanen bidrar vi till att även regionala, nationella och globala mål uppnås. De mål som berörs finns sammanställda i *Bilaga 1 - Mål som berör Avfallsplanen*.

Att arbeta med ständiga förbättringar innebär att arbetet utvärderas och uppdateras i en ständig process. En del av de långsiktiga målen är satta så att det i dagsläget inte finns aktiviteter som medför att målet med säkerhet uppnås. Här kommer avfallsplanen kompletteras med ytterligare åtgärder då den utvärderas och uppdateras. Utöver löpande arbete med planen i årliga verksamhetsplaner kommer utvärdering och uppdatering ske 2022 och 2026. Utvärdering sker även 2030.

1.2 AVGRÄNSNINGAR

Avfallsplanen ska enligt Naturvårdsverkets föreskrift om avfallsplanering (NFS 2017:2) innehålla mål och åtgärder för det avfall kommunen ansvarar för. Vidare ska planen innehålla mål och åtgärder för det avfall kommunen inte ansvarar för i den utsträckning som kommunen kan påverka detta.

Enligt förbundsordningen ansvarar dock VafabMiljö för strategisk planering av frågor kring avfallshantering och de uppgifter rörande insamling och behandling av avfall samt den myndighetsutövning som åligger kommunerna enligt 15 kap miljöbalken (MB). Det innebär att

¹ naturvardsverket.se

ansvaret för det avfall som i stycket ovan benämns "avfall kommunen ansvarar för" är överfört till VafabMiljö. Ansvaret för tillsyn ligger dock som tidigare kvar på respektive kommun.

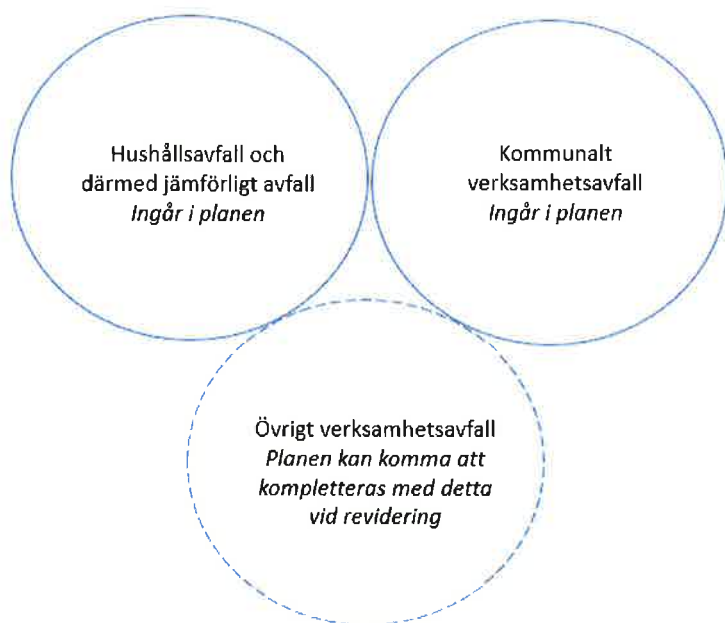
Ansvaret för att genomföra avfallsplanens åtgärder delas mellan VafabMiljö och kommunerna. Exempelvis samordnar VafabMiljö arbete som bedrivs kommunövergripande men kommunerna deltar aktivt i arbetet som utförs inom ramen för den ordinarie verksamheten. Ett exempel på detta är arbetet med matsvinn i skolor och förskolor.

Enligt NFS 2017:2 ska en avfallsplan innehålla mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning. Åtgärder för att förebygga och hantera nedskräpning kan inte finansieras genom en avgift, till exempel taxa, eftersom den som betalar tjänsten inte får en personlig motprestation. Kommunens ansvar enligt miljöbalkens 15 kapitel omfattar heller inte arbete med nedskräpning. Då det endast är ansvar enligt 15 kapitlet som överförs till VafabMiljö har kommunerna kvar ansvar för åtgärder som rör nedskräpning. Det innebär alltså att de åtgärder som finns i avfallsplanen och som rör nedskräpning inte kan finansieras av taxan. Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2017:2) anger även att avfallsplanen ska innehålla uppgifter om nedlagda deponier med uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder för de deponier där kommunen varit verksamhetsutövare. Även här ligger ansvaret hos kommunen och inte hos VafabMiljö.

I denna avfallsplan är fokus framförallt på det avfall kommunen ansvarar för. Det är den första avfallsplan som tagits fram gemensamt för de tolv kommunerna sedan förbundet bildades och att samordna arbetet mellan kommunerna ses som ett första steg på ett större arbete där synergier kan uppnås genom samarbete. Regionala avfallsplaner har tidigare funnits och lett till gott arbete men har då framförallt omfattat VafabMiljös eget arbete på regional nivå men inte inkluderat arbetet i kommunerna. I framtida uppföljningar kan även verksamhetsavfall i viss mån komma att inkluderas, eftersom VafabMiljö Kommunalförbund utgör en aktör även när det gäller verksamhetsavfall.

I avfallsplanen ingår en översikt över nedlagda deponier som innehåller både industrideponier och deponier där ansvaret är otydligt eller kommunen har varit verksamhetsutövare. När det gäller industrideponier har verksamhetsutövaren ett tydligt utpekat ansvar och förutsättningar finns att kräva åtgärder för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön.

I kommunal verksamhet uppstår både avfall som räknas som hushållsavfall och verksamhetsavfall. Avfall som räknas som hushållsavfall är exempelvis städsopor och rester från lunchrum på kontor. Verksamhetsavfall är avfall som härrör från själva verksamheten, exempelvis bygg- och rivningsavfall, farligt avfall och massor. VafabMiljö har ansvar för att samla in och behandla det avfall som räknas som hushållsavfall, men också ett ansvar för att kommunens verksamhetsavfall hanteras på rätt sätt. I avfallsplanens första version ingår mål och åtgärder för avfall som VafabMiljö har rådighet över, dvs. avfall som räknas som hushållsavfall och kommunalt verksamhetsavfall. Planen kan komma att kompletteras med mål och åtgärder för övrigt verksamhetsavfall vid framtida revideringar.

Eftersom planens syfte är att blicka framåt har beskrivande underlag av nuläge som det ställs krav på i föreskriften (NFS 2017:02) lagts i bilagor.

- För nulägesbeskrivning se: Bilaga 2 Nulägesbeskrivning,
- För Uppföljning av gamla avfallsplaner se Bilaga 3 Uppföljning av gamla planer
- För beskrivning av nedlagda deponier se Bilaga 4, Nedlagda deponier.

1.3 UPPFÖLJNING

Avfallsplanen sträcker sig från år 2020 till år 2030. För att se hur aktiviteterna leder mot måluppfyllelse eller om ytterligare åtgärder behöver vidtas för att nå uppsatta mål, kommer planen följas upp och kompletteras 2022 och 2026 samt utvärderas 2030. Första uppföljningen är satt till två år efter planens ikraftträdande, då många av aktiviteterna handlar om att ta fram strategier i början av planens livslängd. Resultatet av dessa strategier kan då tas i beaktande för revidering och utformning av nya mål. Därefter sker uppföljning vid två tillfällen med fyra års intervall. I Bilaga 5 finns ansvarig organisation eller del av organisation för respektive aktivitet utpekad. Ansvarig organisation ska bidra med underlag till uppföljningarna.

1.4 EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Aktiviteter i avfallsplanen genomförs av olika aktörer. Ansvariga för de olika aktiviteterna är VafabMiljö Kommunalförbund och de tolv medlemskommunerna.

VafabMiljös verksamhet finansieras genom affärsmässiga avtal med en motpart eller renhållningstaxa gentemot enskilda fastighetsägare. VafabMiljö kan även utföra annat arbete på uppdrag av kommunerna, förutsatt att ett avtal finns mellan parterna där det framgår hur uppdraget finansieras av kommunen.

I enlighet med MB 27 kap 4 § får renhållningstaxan endast motsvara de kostnader VafabMiljö Kommunalförbund har för insamling, transport, återvinning och bortskaffande av hushållsavfall och

därmed jämförligt avfall. Taxan ska även täcka nödvändiga planerings-, kapital- och driftskostnader för renhållningen. I detta kan bland annat inkluderas utveckling av behandling av hushållsavfall och möjliga avsättningsområden, kvalitetsarbete, utveckling och uppföljning av renhållningsordning samt kostnader för deponering och sluttäckning av deponier. Avfallstaxan får alltså endast användas för kostnader som uppstår i samband med hantering av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall och inte för verksamhetsavfall. Sedan år 2020 gäller samma avfallstaxa i samtliga medlemskommuner. Även renhållningsföreskrifterna är från 2020 gemensamma för de tolv kommunerna.

En del av aktiviteterna i Avfallsplanen kan inte finansieras med taxeintäkter men är ändå sådana att de flesta av kommunerna har önskat ett utökat samarbete där effektiviseringar kan göras genom att arbeta tillsammans. Det handlar till exempel om att samordna arbetet med nedskräpning och masshantering från exploateringar. Om sådana samordnade aktiviteter ska ske måste de finansieras på annat sätt än genom avfallstaxan, exempelvis genom överskott från övrig avfallsverksamhet.

VafabMiljö Kommunalförbund bedriver viss verksamhet som inte handlar om att samla in och behandla hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. I dessa fall tillämpas affärsmässiga avtal. En viss vinst kan göras i dessa sammanhang, vilken kan användas för att utveckla verksamheten framöver oavsett om det handlar om hushållsavfall eller verksamhetsavfall. Detta kan medföra avlastningar på taxan.

1.5 ÖVRIGT

Mål och aktiviteter i avfallsplanen berör flertalet aktörer. VafabMiljö och de tolv medlemskommunerna är självklara aktörer. Till detta tillkommer fastighetsägare, producenter, verksamheter och hushåll.

För att planen ska få genomslagskraft behöver övergripande planering och årliga verksamhetsplaner i de olika organisationerna ta avfallsplanen i beaktande och att aktiviteter planeras och resurssättas.

2. Mål och handlingsplan

Målområde 1 - Minimera

Vi strävar efter att röra oss uppåt i avfallstrappan och det översta steget innebär att avfall överhuvudtaget inte uppkommer. Att minimera uppkomsten av avfall är prioriterat på alla nivåer – från de globala Agenda 2030-målen och EU:s lagstiftning till våra nationella, regionala och lokala mål. Att minimera avfallsmängderna är i hög grad kopplat till våra levnadsvanor, framförallt till vår konsumtion. VafabMiljö och kommunerna har inte rådighet över produktion av varor eller invånarnas konsumtion. Arbetet för att minimera avfallsmängderna fokuseras därför på att initiera och driva projekt för att informera och påverka invånare och verksamhetsutövare.

Mål 1.1 - Avfallsmängderna ska minska med 7% per person 2030 jämfört med 2020.

Delmål

Avfallsmängderna ska minska med 1% per person till 2022.

Avfallsmängderna ska minska med 4% per person till 2026.

Sambandet mellan ekonomisk tillväxt och ökade avfallsmängder måste brytas. Innebörden av detta är att den mängd avfall varje person ger upphov till minskar. Vid planperiodens utgång 2030 ska avfallsmängden ha minskat med 7% per person. De avfallslag som avses är matavfall, restavfall, grovavfall och farligt avfall.

Minst 30 familjer ska ha deltagit i konceptet minimeringsmästare eller motsvarande senast 2022.² Minimeringsmästarna är en tävling där hushåll tävlar mot varandra i att minska sina avfallsmängder under ett års tid. VafabMiljö ansvarar för att detta genomförs.

VafabMiljö arbetar genom digitala kanaler, till exempel tillsammans med influencers, för att sprida budskap om behov av förändrade konsumtionsmönster. Samarbete är inlett senast 2022.

Från och med 2022 arbetar VafabMiljö aktivt med att informera och inspirera kommuninvånare att minska sitt matsvinn. Detta kan ske genom såväl digitala som tryckta eller fysiska kanaler.

Under avfallsplanens livslängd agerar VafabMiljö på den nationella arenan för att påverka förpackningsindustrin att minska mängden förpackningsmaterial.

Minst tio butiker är Miljönärmarkta 2022. VafabMiljö uppmanar butiker och företag i regionen att Miljönärmarkta sig. Miljönär är Avfall Sveriges märkning för verksamheter som gör det möjligt för allmänheten att laga, låna och återanvända saker istället för att köpa nytt. De företag och butiker som har märkningen uppmärksammas i VafabMiljö's kommunikationskanaler.

Från och med 2020 deltar VafabMiljö årligen i Europa minskar avfallet veckan. Exempel på aktiviteter som kan genomföras en sådan vecka är:

- Kommunala verksamheter eller företag tävlar mot varandra i att minska avfallet.

² minimeringsmastarna.se

- Information om VafabMiljös arbete och återkoppling till invånare genom exempelvis information om avfallsfotavtryck och vilka resurser som kan sparas genom att inte köpa en viss produkt.
- Arbeta tillsammans med Miljönärmarkta butiker i regionen för att uppmärksamma deras arbete i att minska avfallet.

Mål 1.2 - Kommunalt verksamhetsavfall ska minska 2030 jämfört med 2020.

Kommunalt verksamhetsavfall är det avfall som uppstår när kommunen sköter sitt uppdrag inom olika områden. Det kan exempelvis röra sig om hygiensopor från äldreboenden och förskolor, men också om byggavfall och schaktmassor från byggprojekt. VafabMiljö har ansvar för att samla in och ta hand om det kommunala verksamhetsavfallet som uppkommer i medlemskommunerna.

Aktiviteter

Under 2020 genomförs en kartläggning av avfall som uppstår i kommunala verksamheter i syfte att identifiera det avfall som uppstår i onödan och som därmed skulle kunna minimeras. VafabMiljö tar fram checklistor och andra verktyg vartefter arbetet utförs tillsammans med representanter från medlemskommunerna.

Under 2021 tas en åtgärdsplan fram för de avfallsslag som utifrån kartläggningen identifieras som viktigast att arbeta med i respektive medlemskommun. Det kan handla om allt från stallgödsel till förbrukningsmaterial vid servicehem. Åtgärderna i planen ska prioriteras, tidplaneras och budgeteras för fortsatt arbete.

För de avfallsslag där det är lämpligt etableras nätverk mellan kommunerna för att dela erfarenheter och tillsammans arbeta för att minimera avfall. VafabMiljö ansvarar för att initiera och hålla samman nätverken.

Under 2020 etableras ett nätverk med representanter från medlemskommunerna, eller deras befintliga samarbetsorganisationer inom upphandling och VafabMiljö för att arbeta med hur man kan ställa krav på avfallsminimering vid upphandling. VafabMiljö ansvarar för att initiera och hålla samman nätverket. Kommunerna ansvarar för att säkerställa representation i nätverket.

År 2022 har samtliga kommuner sett över sina inköpsrutiner i kommunala förvaltningar och bolag och det ska finnas checklistor för att förebygga avfall vid upphandling.

År 2026 ska minst 10 verksamheter ha testat konceptet Avfallssnål förskola, skola och äldreboende enligt modell från Göteborgs Stad.³ Detta sker genom samarbete mellan VafabMiljö och relevant förvaltning i medlemskommunerna. Informationsmaterial för olika typer av kommunala verksamheter där det framgår hur de kan minska sitt avfall tas fram och görs tillgängligt på VafabMiljös webbplats senast 2022.

Mål 1.3 - Matsvinnet i kommunala verksamheter ska minska med 50% till 2030 jämfört med 2021.

Enligt de globala målen ska vi till 2030 halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet och samtidigt minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan. Våren 2018 fastställdes också en nationell handlingsplan för att nå det globala hållbarhetsmålet att halvera matsvinnet till 2030 och Livsmedelsverket har utvecklat en metod för att mäta och följa upp

³ Förebygg avfall på förskolan, vägledning. Göteborgs stad. goteborg.se

matsvinn. Att minska matsvinnet och öka resurshushållningen i livsmedelskedjan är också prioriterade områden enligt Naturvårdsverket.⁴ Att minska matsvinnet i de kommunala verksamheterna är ett självklart mål på den regionala och lokala nivån.

I ett antal kommuner pågår redan denna typ av åtgärder för att minska matsvinnet, men inte i alla kommuner i regionen.

2021 väljs som basår, då det krävs ett arbete innan mätningar kan genomföras för att få ett nollnivåläge beskrivet. I dagsläget finns inte uppgifter om mängder matsvinn i samtliga VafabMiljö-regionens skolor och omsorgsverksamheter.

Delmål

År 2026 ska matsvinnet från kommunernas storkök för skolor och omsorgsverksamhet ha minskat med 40% jämfört med 2021. Delmålet gäller för regionen som helhet och inte för varje enskild kommun.

Aktiviteter

Under 2020 etableras ett nätverk med representanter från medlemskommunerna och VafabMiljö för att arbeta med matsvinn i kommunala verksamheter. Eventuellt kan ett flertal nätverk behöva etableras beroende på vilken typ av kommunal verksamhet det handlar om (skolor, äldreboenden etc). VafabMiljö ansvarar för att initiera och hålla samman nätverk.

Senast 2021 är Livsmedelsverkets metod för att mäta och följa upp matsvinn implementerat i alla kommuner. I samband med detta görs också en nollnivåmätning enligt Livsmedelsverkets modell.

2021 finns även koncept utarbetade som kan tillämpas i olika kommunala verksamheter för att minska matsvinnet. Det finns en hel del material att utgå från som tagits fram inom andra kommuner. Dessa material ses över och anpassas av VafabMiljö tillsammans med nätverken ovan så att det fungerar i medlemskommunerna.

Matavfall och matsvinn

Matavfall är de rester som uppstår när vi lagar mat och äter och som inte kan ätas upp. Exempel är äggskal, fiskben och kaffesump.

Matsvinn är mat som slängs men som hade kunnat säljas eller ätas om maten hade hanterats på annat sätt. Det kan exempelvis vara mat med passerat sista-förbrukningsdatum som inte tillagats och ätits upp i tid eller matrester på en tallrik.

⁴ Sveriges avfallsplan 2012-2017, Naturvårdsverkets rapport 6502, maj 2012 och Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017, Naturvårdsverkets rapport 6645, juni 2015. naturvardsverket.se

Mål 1.4 - Användningen av engångsartiklar och förpackningar ska minska.

Våren 2019 antog Europeiska rådet ett direktiv som innebär att vissa engångsartiklar av plast, exempelvis engångstallriker och bestick, inte får marknadsföras från 3 juli 2021. Dessutom ska EU:s medlemsländer minska användningen av livsmedelsbehållare och dryckesbägare av plast. Dessa regeländringar kommer att innebära att användningen av engångsartiklar i plast minskar och ersätts med produkter i andra material i såväl hushåll som i verksamheter. För att ytterligare bidra till minskade mängder engångsmaterial i plast bör även användandet av plastpåsar, plastkassar och plastflaskor minska.

Delmål

Senast 2022 är samtliga kommuner⁵ i regionen Kranmärkta.⁶

Senast 2022 använder minst tolv butiker i regionen matavfallspåsar som fruktpåsar.

Aktiviteter

Inom Miljö- och klimatrådet⁷ där VafabMiljö och tio av förbundets medlemskommuner är medlemmar finns tre utmaningar som rådets medlemmar ska anta. Utmaningarna är av sådan karaktär att de kan genomföras utan att höra till Västmanlands län och här kan nytta dras av att förbundet har kommuner från två län och låta inspireras av varandra. En av utmaningarna handlar om att Kranmärka verksamheten. Det är en kostnadsfri märkning som Svenskt Vatten tagit fram där verksamheter förbinder sig att inte använda flaskvatten. VafabMiljö bistår alla medlemskommuner med att införa Kranmärkning men det måste genomföras i respektive kommun.

VafabMiljö identifierar tolv dagligvaruhandlare som är villiga att byta ut plastpåsen för frukt och grönt mot matavfallspåsar. I möjligaste mån ska handlarna återfinnas i olika kommuner. Matavfallspåsarna ska användas för matavfall då frukten eller grönsakerna är slut.

Målområde 2 - Återanvända

Att främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster är ett av de globala målen. En viktig del i detta är att öka återanvändningen. Precis som för målet om avfallsminimering handlar det om att förändra beteenden. VafabMiljös roll är att informera och påverka, samt att underlätta återanvändning på Återbruken och andra platser.

Mål 2.1 - År 2030 ska minst 80% av invånarna uppge att de tycker att det är enkelt att lämna saker för återanvändning och enkelt att konsumera medvetet.

Detta innebär att invånare och verksamhetsutövare har vilja att själva återanvända, kunskap om vad som kan återanvändas och var material för återanvändning kan lämnas. De ska dessutom uppge att de tycker att det är enkelt att återanvända. Att konsumera medvetet innebär här att ha förståelse för hur den egna konsumtionen påverkar miljön. Måluppfyllelse mäts i samband med kundnöjdhets undersökningar.

För att nå målet krävs en höjning av kunskapsnivån, men också en förändring av inställningen till återanvändning. Fler invånare och verksamhetsutövare behöver lämna användbara saker till återanvändning i stället för att hantera dem som avfall. En större utmaning är dock att påverka

⁵ VafabMiljö är Kranmärkt sedan 2018.

⁶ kranmarkt.se

⁷ miljoochklimatradet.se

invånarna så att de anser att det är naturligt att i första hand låna eller köpa begagnat och i andra hand köpa nytt.

Att konsumera medvetet innebär här att ha förståelse för hur den egna konsumtionen påverkar miljön. I det ingår att känna till vilka problem som konsumtion leder till och hur det går att minska den egna miljöpåverkan genom ändrade konsumtionsmönster.

Delmål

År 2022 ska minst 60 % av invånarna uppge att de tycker att det är enkelt att lämna saker för återanvändning.

År 2026 ska minst 70 % av invånarna uppge att de tycker att det är enkelt att lämna saker för återanvändning.

År 2022 ska minst 60 % av invånarna ange att de tycker att det är enkelt att konsumera medvetet och att de vet var de kan handla begagnade produkter.

År 2026 ska minst 70 % av invånarna ange att de tycker att det är enkelt att konsumera medvetet och att de vet var de kan handla begagnade produkter.

Aktiviteter

2020 beslutas om plan för etablering av Återbruk med fokus på återanvändning och cirkulär ekonomi. Vi kallar det Återbruk 2.0. Det koncept för Återbruk som finns i VafabMiljö-regionen idag etablerades i början på 90-talet. Sedan dess har mycket hänt i samhället och såväl koncept som placering och utseende av Återbruken behöver ses över och uppdateras. Ett projekt för Återbruk 2.0 startar inom VafabMiljö under 2020 och inkluderar även mobila Återbruk. Projektet ska resultera i en plan för när och hur de olika Återbruken ska ses över och moderniseras. I projektet är möjligheterna att lämna material till återanvändning en viktig del. Upplevelsen för kunden ska vara att resurser lämnas, inte avfall.

Det innebär bland annat att:

- Platsen där saker lämnas för återanvändning placeras så att den är något av det första kunden möts av och utformas användarvänligt.
- Besökaren i möjligaste mån ska få hjälp av representant från mottagande organisation att avgöra vad som kan lämnas för återanvändning.
- Möjligheterna att lämna byggmaterial för återbruk är lättillgängliga och uppmuntrar till återbruk.
- Information är tydlig och påminner om att i första hand lämna saker till återbruk och i andra hand lämna dem som avfall.
- Tillgängligheten vid Återbruken behöver öka, framförallt i de mindre orterna.

År 2020 ska det vara möjligt att lämna saker för återanvändning på Mobilt Återbruk.

År 2022 samarbetar VafabMiljö med kommunerna för att identifiera affärsområden där människor som står långt från arbetsmarknaden ska kunna arbeta med att förbereda avfall för återanvändning. Ett nätverk skapas med representanter från medlemskommunerna för att arbeta med frågan. VafabMiljö ansvarar för att initiera och hålla samman nätverk. En möjlighet är att VafabMiljö kan ordna insamling av material som kan användas i kommunal verksamhet. Tillsammans kan försäljningsytor identifieras. VafabMiljö kan agera som facilitator och kontaktskapare, men utför inte arbete själv på marknaden.

Informationsinsatser för att styra mot medveten konsumtion sker kontinuerligt under planperioden.

VafabMiljö arbetar genom digitala kanaler till exempel tillsammans med influencers för att sprida budskap om hur man kan Återanvända material. Samarbete är inlett senast 2022.

Mål 2.2 - Senast 2030 uppger 90% av invånarna att de vet var de ska lämna använda textilier för återanvändning och återbruk och anser att det är enkelt att konsumera textilier medvetet.

Produktion av textilier påverkar miljön i stor utsträckning och är därför ett av de avfallsslag som Naturvårdsverket pekat ut som ett avfall där åtgärder krävs⁸. Det handlar om att lämna uttjänta textilier till återanvändning men även att själv använda begagnade textilier.

Delmål

År 2022 upplever minst 70 % av invånarna att det är enkelt att lämna textilier för återanvändning och återbruk.

År 2026 upplever minst 80 % av invånarna att det är enkelt att konsumera textil medvetet och att de vet var de kan handla begagnade textilier.

Aktiviteter

Insamlingsplatser för textil i kommunerna ska ses över och informationsinsatser ska återkommande genomföras för att informera om var textilier kan lämnas och vilka aktörer VafabMiljö samarbetar med.

Informationsinsatser med återkoppling avseende hur mycket vatten, energi med mera som sparas genom återanvändning av textil ska genomföras återkommande under planperioden.

VafabMiljö utvecklar samarbete med entreprenörer och företagare som tillverkar nya produkter eller förbereder avfall för återanvändning. I samarbete kan VafabMiljö se över möjligheterna att samla in material för specifik återanvändning och agera som facilitator och kontaktskapare, men agerar inte själv på marknaden. VafabMiljö bistår kommunerna med att teckna avtal med organisationer som samlar in textilavfall. Textilierna ska i första hand användas till återbruk och i andra hand till materialåtervinning.

Mål 2.3 - Senast 2026 ska samtliga kommuner ha ökat återanvändningen inom de egna verksamheterna.

⁸ Sveriges avfallsplan 2012-2017, Naturvårdsverkets rapport 6502, maj 2012 och Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017, Naturvårdsverkets rapport 6645, juni 2015. naturvardsverket.se

Inom de kommunala verksamheterna skiftar behov av möbler och elektronik. Ett sätt att jobba med såväl ekologisk som ekonomisk hållbarhet är att återanvända dessa möbler i andra delar av kommunen.

Delmål

Senast 2022 har medlemskommunerna etablerat ett internt bytessystem för möbler och annan lämplig utrustning.

Aktiviteter

Kommunerna kan antingen utveckla egna system eller ansluta sig till färdiga webbtjänster som är skräddarsydda för detta ändamål. Västerås stad har utvecklat ett system som kallas Returfabriken, ur vilket erfarenheter kan delas. Det bör även utredas om det är möjligt att använda tjänsten över kommungränserna.

Senast 2026 ses hanteringen av använda datorer, mobiltelefoner och annan elektronik inom de kommunala verksamheterna och VafabMiljö över. Syftet är att undersöka om dessa produkter kan återanvändas i högre grad än i dag.

Under 2020 etableras ett nätverk med representanter från medlemskommunerna och VafabMiljö för att arbeta med hur man kan ställa krav på möjligheter till återanvändning vid upphandling. VafabMiljö ansvarar för att initiera och hålla samman nätverket.

Mål 2.4 - År 2026 har alla lovpliktiga rivningar som genomförs i regionen en kontrollplan där resurshushållning tagits i beaktande.

Bygg- och rivningsavfall tillhör de avfallsslag som har störst miljöpåverkan enligt Naturvårdsverket.⁹ Arbete med denna typ av avfall har därför stor inverkan på miljön. Kommunerna kan inte ställa krav på återanvändning av rivningsavfall i kontrollplaner vid rivningslov, men kan informera om avfallshierarkin och ställa fråga om hur man planerar att använda rivningsmaterialet.

Delmål

Senast 2022 har rutiner införts i samtliga kommuner för ökad information om resurshushållande hantering av bygg- och rivningsavfall genom krav på kontrollplaner.

Aktiviteter

Ansvarig förvaltning i varje medlemskommun inför rutiner för rivningsplaner. VafabMiljö finns med som samarbetspartner.

Mål 2.5 - Återanvändningen av sopsand som används i kommunerna för halkbekämpning ska öka till 2026 jämfört med 2020.

Sopsand kan tvättas och återvändas ett par gånger för halkbekämpning på nytt. Därefter kan gruskornen materialåtervinnas i anläggningsarbeten. Bara i Västerås kommun används 5 – 6 000 ton sopsand per år. Utöver den ekologiska hållbarheten finns här alltså även incitament för ekonomisk hållbarhet. VafabMiljö kan samordna bearbetning av kommunernas sopsand för återanvändning.

Aktiviteter

⁹ Sveriges avfallsplan 2012-2017, Naturvårdsverkets rapport 6502, maj 2012 och Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017, Naturvårdsverkets rapport 6645, juni 2015. naturvardsverket.se

År 2020 antas en anläggningsstrategi för VafabMiljö. I denna strategi kommer hantering av sopsand i medlemskommunerna inkluderas. Denna del av strategin tas fram i nära samarbete med Miljö- och hälsoskyddsförvaltningarna och förvaltningar som ansvarar för vinterväghållning i de olika kommunerna där intresse för samarbete finns, för att få en samsyn om ett miljömässigt korrekt och resurseffektivt nyttjande av sopsand.

Målområde 3 - Återvinna

Det avfall som inte går att återanvända ska i möjligaste mån materialåtervinnas. Det betyder att materialet i avfallet hanteras på sådant sätt att det kan ersätta jungfruligt material i produktion. Vid bearbetning av material för att förbereda det för återvinning behandlas avfallet på olika sätt.

I Sverige har vi tydliga krav på att förpackningar ska återvinnas i stor utsträckning. Metall, papper, kartong, plast och glas är material som kan återvinnas och som gör det i varierad utsträckning. Det är producenterna som är ansvariga för att såväl samla in förpackningar som utgör avfall som att materialåtervinna det insamlade materialet. En förordning¹⁰ som bland annat ställer ökade krav på möjligheterna att lämna förpackningar gäller sedan 1 januari 2019. Kraven riktar sig till producenterna men för att de ska ha möjlighet att leva upp till lagstiftningens mål bör ett nära samarbete ske med kommunala verksamheter som samlar in hushållsavfall.

Utöver förpackningar finns det flera olika typer av avfall som kan återvinnas. Jordmassor med varierad föroreningsgrad kan behandlas och återvinnas. Uttjänta textilier kan med ny teknik bli fibrer att använda vid tillverkning av nya kläder. Fosfor från avloppsslam kan återföras till jordbruksmark och bidra till god tillväxt av föda. Stora mängder av det grovavfall som i dagsläget samlas in vid Återbruken materialåtervinnas redan men planglas¹¹, isolering och vissa plaster kan återvinnas i större utsträckning.

Mål 3.1 - Senast 2030 sorteras 60% av hushållsavfallet i återvinningsbara fraktioner.

Delmål

Senast 2022 sorteras 49% av hushållsavfallet i återvinningsbara fraktioner.

Senast 2026 sorteras 55% av hushållsavfallet i återvinningsbara fraktioner.

Senast 2021 har 60% av bostadsfastigheterna tillgång till fastighetsnära insamling av förpackningar.

Senast 2022 ökar utsorterat matavfall med 5% per år.

Senast 2022 materialåtervinnas 50% av plasten som samlas in vid Återbruken¹².

Senast 2022 återvinnas 90% av planglas som samlas in.

Senast 2026 återvinnas 50% av isoleringen som samlas in.

Senast 2030 återvinnas 90% av isoleringen som samlas in.

Aktiviteter

År 2020 har VafabMiljö en strategi för att målmedvetet och systematiskt arbeta med ökad utsortering av matavfall och förpackningar från restavfallet. Strategin ska inkludera sociala aspekter på hållbarhet så att kommunikation och utförande kan tas emot av den målgrupp den riktar sig till.

Strategin kan innehålla såväl tekniska lösningar som utvecklade samarbeten och kommunikationsinsatser. Möjligheter till digital återkoppling till kund ska tas i beaktande.

År 2020 har VafabMiljö genomfört ett pilotprojekt tillsammans med Mälarenergi i syfte att minska mängden förpackningar i allmänhet och plast i synnerhet i restavfallet. Mälarenergi och VafabMiljö

¹⁰ Förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar, riksdagen.se

¹¹ Exempelvis fönsterrutor

¹² Ej förpackningar

har avtal där Mälarenergi behandlar restavfall genom energiåtervinning. Energiåtervinning innebär att restavfallet förbränns och energin tillvaratas genom omvandling till el och fjärrvärme. Innehåll av fossil plast i restavfallet ger upphov till fossila växthusgaser då det energiåtervinns.

Avfallsbehandlingen ger därmed ett klimatavtryck kopplat till vad restavfallet innehåller.

Pilotprojektet utförs i samarbete med fastighetsbolag som nyttjar båda organisationernas tjänster och riktar in sig på boende i ett avgränsat bostadsområde.

År 2020 är ett nära samarbete etablerat med representanter för producenterna för att tillsammans utveckla insamling av förpackningar i enlighet med Förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar¹³.

En strategi för hur ökad utsortering möjliggörs fastighets/kvartersnära behöver tas fram senast 2020. Strategin ska inkludera alla typer av boenden och ta såväl förutsättningar vid befintlig bebyggelse som framtida visioner i beaktande. Strategin behöver tas fram tillsammans med representanter för producenterna och kommunernas förvaltningar för stads- och samhällsbyggnad.

Samarbete med Mälardalens högskola utvecklas. Gemensamma utvecklingsprojekt identifieras och genomförs så att akademi och verklighet bidrar till att avfallshanteringen flyttas uppåt i avfallshierarkin.

VafabMiljö arbetar med att identifiera materialströmmar och aktörer som kan bidra till att material från hushållens grovavfall återvinns i större utsträckning än i dagsläget.

Ett flertal materialslag som samlas in vid Återbruken kan materialåtervinnas istället för att energiåtervinnas eller deponeras.

Tre av dessa materialslag är grovavfallsplast, planglas¹⁴ och isolering.

När det gäller plasten är det framförallt trädgårdsmöbler och sträckfilm som kan komma i fråga för återvinning av materialet. VafabMiljö arbetar för att hitta aktörer som bedriver verksamhet som ger upphov till resurseffektiv och miljöriktig avsättning för denna typ av plast.

När det gäller isolering är avsättningsmöjligheter ännu inte helt utvecklade. VafabMiljö vill gärna vara med och driva utvecklingen så att isolering går att återvinna framöver. Isoleringen behöver dock vara ren och torr. Åtgärder för att uppnå detta behöver vidtas.

2022 har information tagits fram för att informera de som lämnar isolering vid Återbruken om vilken kvalitet materialet behöver ha för att kunna återvinnas.

Planglaset behöver vara i en ren fraktion, det vill säga fritt från trä och kitt för att kunna återvinnas. 2021 finns metoder för att få planglas tillräckligt rent för att återvinnas.

Mål 3.2 - Senast 2030 nyttjas fosfor ur avlopp på bästa möjliga sätt.

Fosfor är en, i icke förorenad form, begränsad resurs som är nödvändig för produktion av växtlighet. Avfall från avloppsvattenrening, så som slam och filtermaterial, innehåller stora mängder fosfor.

Dessa mängder bör återföras till produktiv mark och helst till jordbruksmark för att skapa cirkulära flöden av fosfor. Avloppsslammet innehåller även andra ämnen som behövs på åkermark, exempelvis kväve och mullbildande ämnen. Dock kan slammet innehålla oönskade ämnen i sådana mängder att det är olämpligt att använda på produktiv mark. Då bör annan miljömässigt lämpligare avsättning användas alternativt bör fraktionen renas eller fosfor extraheras. VafabMiljö har ansvar

¹³ riksdagen.se

¹⁴ Exempelvis glas från fönsterrutor.

för avfall från små avlopp¹⁵ i samtliga kommuner förutom Sala och Heby. VafabMiljö ansvarar också för slam från avloppsreningsverk i samtliga medlemskommuner förutom Surahammar, Heby och Västerås.

Aktiviteter

År 2022 har en strategi tagits fram med bästa möjliga avsättning för de olika typer av fosforinnehållande material som VafabMiljö har ansvar för. I strategin tas teknikutveckling i beaktande och samarbete sker med VA-huvudmän i respektive kommun där så är lämpligt. Även resultatet av den statliga utredningen Giftfri och cirkulär återföring av fosfor från avloppsslam (dir 2018:67)¹⁶ om förbud mot användande av slam på åkrar ska tas i beaktande. Strategin kan ge upphov till nya mål då Avfallsplanen följs upp 2022.

Mål 3.3 - Senast 2030 ska 100% av biogödseln från biogasproduktionen återföras till åkermark.

Då biologiskt avfall behandlas genom rötning uppstår biogas och biogödsel. Biogödseln innehåller bland annat näringsämnen, kväve och fosfor, men även spårämnen som kalium.

Att återföra biogödsel till åkermark är ett bra sätt att skapa cirkulära flöden av såväl näringsämnen som organisk substans. Biogödsel bidrar även till att skapa god struktur på jorden, vilket är nödvändigt för att få goda skördar på lång sikt. I dagsläget återförs all biogödsel till åkermark.

För att bibehålla dessa möjligheter även i framtiden krävs att hög kvalitet på biogödseln garanteras. Certifiering enligt det svenska kvalitetssäkringssystemet är därför en nödvändighet. För att ytterligare öka värdet på biogödseln bör denna dessutom certifieras för ekologisk odling, i enlighet med till exempel KRAV.

Aktiviteter

Möjligheterna att Kravmärka biogödsel behöver utredas. Arbetet startar då den nya biogasanläggningen tagits i bruk och produktionen stabiliserats. Senast 2021 är dock en utredning klar som visar på eventuella möjligheter att Kravmärka biogödseln.

Mål 3.4 - Senast 2022 är förutsättningarna för att etablera en anläggning för framställning av biokol framtagna.

Biokol framställs genom en termokemisk omvandling av vedbaserad biomassa. Biomassan bryts ner och det bildas biokol, gaser och en så kallad pyrolysolja. Gaser och olja kan förbrännas och ge värme till processen och eftersom det vanligen ger ett överskott kan detta t.ex. användas till fjärrvärme. Biokol ger långvarig bindning av kol vilket är positivt ur klimatsynpunkt. Biokol kan användas som jordförbättrare eftersom näringsämnen som fosfor, kväve och kalium kan bindas på ett sådant sätt att det är lättillgängligt för växter, dessutom kan användning av biokol förbättra jordens vattenhållande förmåga. Förutsättningar för att etablera anläggningar för produktion av biokol i VafabMiljö-regionen behöver utredas.

Aktivitet

Ett underlag för att belysa förutsättningarna för att etablera en biokolsanläggning tas fram.

¹⁵ Med små avlopp avses här avlopp som är dimensionerade för upp till 25 personekvivalenter.

¹⁶ Giftfri och cirkulär återföring av fosfor från avloppsslam, Dir. 2018:67 Riksdagen.se

Mål 3.5 - Hantering av massor sker samordnat och med ett effektivt resursutnyttjande senast 2023.

Massor uppstår då mark tas i anspråk för olika ändamål. Dessa massor är förorenade i olika grad beroende på den verksamhet som tidigare har bedrivits på platsen. I vissa fall kan även jungfruliga massor vara förorenade på grund av naturligt höga bakgrunds nivåer. Massor är dock ett av de avfallsslag som har störst miljöpåverkan enligt Naturvårdsverket.¹⁷ Samtliga kommuner i regionen, med undantag för Arboga, har efterfrågat ett samordnat agerande när det gäller massor i regionen och ser gärna att VafabMiljö tar det ansvaret.

För att effektivt samordna och utveckla arbetet med hantering av massor är det önskvärt med en samordnande funktion med syfte att serva samtliga medlemskommuner. En sådan funktion kan dock inte finansieras via avfallstaxan, utan behöver finansiering via exempelvis överskott från övrig avfallsverksamhet.

Aktiviteter

År 2020 antas en anläggningsstrategi för VafabMiljö. För att kunna hantera avfall miljömässigt effektivt krävs att VafabMiljös fem anläggningar i regionen används för lagring och olika typer av behandling av avfall i olika utsträckning. Detta säkerställs genom anläggningsstrategin. Det innebär dock inte att massor från medlemskommunerna i varje enskilt fall ska transporteras till VafabMiljös anläggningar.

En strategi för hantering av massor i regionen behöver tas fram. Denna strategi tas fram i nära samarbete med Miljö- och hälsoskyddsförvaltningarna och de tekniska förvaltningarna i de kommuner som är intresserade av ett samarbete för att få en samsyn om ett miljömässigt korrekt och resurseffektivt nyttjande av massor. Strategin ska fastställas av VafabMiljös direktion år 2022.

¹⁷ Sveriges avfallsplan 2012-2017, Naturvårdsverkets rapport 6502, maj 2012 och Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017, Naturvårdsverkets rapport 6645, juni 2015. naturvardverket.se

Målområde 4 - Energiåtervinna

Det avfall som inte går att återanvända eller återvinna men som är möjligt och lämpligt att förbränna ska enligt lag energiåtervinnas. Det betyder att energin från förbränningen av avfallet ska komma till nytta och användas.

VafabMiljös avfall som energiåtervinnas förbränns i dagsläget i Mälarenergis anläggning i Västerås samt i Norsa energiåtervinning i Köping. I båda anläggningarna produceras värme. I Mälarenergis anläggning produceras även el.

Undersökningar¹⁸ visar att endast en tredjedel av hushållsavfallet som lämnas som restavfall¹⁹ är rätt sorterat. Ungefär en tredjedel utgör förpackningar som kan materialåtervinnas och en tredjedel utgör matavfall som kan rötas och bli till gas och rötrest. Därför behöver mängderna som skickas till energiåtervinning minska.

Ett annat sätt att utvinna energi ur avfall är att röta biologiskt material till biogas och biogödsel. Biogasen kan därefter uppgraderas till fordonsgas. VafabMiljö har en biogasanläggning som producerat fordonsgas av hushållens matavfall tillsammans med rötgas från Mälarenergis avloppsreningsverk i Västerås sedan mitten av 90-talet. Reningsverkets bidrag till gasproduktionen är väsentligt och svarar för ca 40 % av den rågas som uppgraderas till fordonsgas. I dagsläget genomgår VafabMiljös biogasanläggning en genomgripande om- och tillbyggnation. Arbetet, som ska vara klart under 2020, syftar bland annat till att öka anläggningens behandlingskapacitet till 40 000 ton avfall varje år. Av dessa 40 000 ton beräknas 30 000 ton vara källsorterat matavfall, 5 000 ton vara förpackat livsmedelsavfall och 10 000 ton flytande avfall från bland annat livsmedelsindustrier. Det fordonsbränsle som då kommer produceras motsvarar ungefär 4 miljoner liter diesel/bensin varje år.

VafabMiljö har noterat att mängden matavfall som samlas in har minskat de senaste åren. Kvaliteten på det materialet som samlats in har dessutom försämrats då det ofta är blandat med annat avfall. Utöver detta har efterfrågan på gas som fordonsbränsle till taxi och privatbilar minskat även om den totala efterfrågan ökat då sopbilar och bussar drivs med biogas. Såväl kvaliteten på avfallet som avsättningen av biogasen behöver öka för att få till den cirkulära ekonomin och sluta kretsloppet.

Mål 4.1 - Senast 2030 energiåtervinnas maximalt 35% av insamlat hushållsavfall genom förbränning.

Detta är det övergripande målet och det innebär att mängden material som skickas för förbränning ska minska. För att nå målet ska samtliga förpackningar och det matavfall som i dagsläget samlas in som restavfall sorteras ut och materialåtervinnas eller rötas. Dessutom samlas stora mängder grovavfall in vid Återbruken vilket energiåtervinnas. Störst mängd utgörs av returträ och plast - materialströmmar som skulle kunna återvinnas om avsättning finns. Våren 2019 energiåtervanns 54% av det insamlade hushållsavfallet.

Delmål

Senast 2022 energiåtervinnas maximalt 45% av insamlat hushållsavfall.

Senast 2026 energiåtervinnas maximalt 39% av insamlat hushållsavfall.

Aktiviteter

¹⁸ Svensk Avfallshantering 2018, Avfall Sverige, avfallsverige.se

¹⁹ Restavfall är det som läggs i den vanliga soptunnan, dvs. det avfall som återstår när förpackningar, matavfall, farligt avfall m.m. har sorterats ut.

Aktiviteter för att nå dessa mål är desamma som för mål 3.1

Mål 4.2 - År 2023 avsätts 3% av askorna från energiåtervinning högre i avfallshierarkin jämfört med 2018.

Mälarenergi och VafabMiljö har ett avtal där Mälarenergi behandlar restavfall genom energiåtervinning. När avfallet förbränns uppstår askor. I dagsläget går dessa askor dels till sluttäckning av deponier i regionen, dels till slutbehandling av ett före detta kalkbrott i Norge. Mälarenergis målsättning är att på sikt hitta en ännu bättre hantering av askorna med fokus på miljö- och resurseffektivitet.

Aktiviteter

Senast 2023 har Mälarenergi undersökt två nya metoder att hantera askor. Metoderna medför en förflyttning av avfallet i avfallshierarkin.

Mål 4.3 – År 2021 finns kapacitet för framställning av 40 GWh biogas där såväl gas som biogödsel har full avsättning.

Befintlig biogasanläggning genomgår för närvarande en omfattande om- och tillbyggnation. Anläggningen väntas vara klar i slutet av 2020 och kan då ta emot 40 000 ton biologiskt avfall per år för produktion av biogas och biogödsel. Om- och tillbyggnationen syftar till att driftsäkerheten och mängden gas som kan utvinnas per mängd substrat ska öka och att mängden biogödsel, el- och energiförbrukning samt utsläpp av metangas från produktionen ska minska.

Delmål

Senast 2021 är utsläppen av metan från biogasanläggningen högst 3% av producerad mängd.

Senast 2021 är utbytet av rötbar substans i biogasanläggningen minst 90%.

Den specifika biogasproduktionen (m^3 biogas/ton avfall) ska öka med minst 10% till 2021 jämfört med 2018.

Aktiviteter

Innan utgången av 2020 är den nya anläggningen redo att tas i drift.

När den nya anläggningen tagits i drift kommer förbehandlingen ske på ett effektivare sätt än idag, vilket resulterar i att mängden matavfall som blir rejekt kommer minska. Dessutom kommer en strategi tas fram under 2020 för att höja kvalitén på utsorterat material i enlighet med mål 3.1. Den nya anläggningen har även en effektivare gasproduktion, vilken kommer leda till att mängden gas som kan utvinnas ur matavfallet kommer öka.

VafabMiljö kommer agera genom olika kanaler för att höja statusen för biogas och därmed öka efterfrågan på det fossilfria drivmedel som produceras.

Mål 4.4 - Senast 2020 drivs VafabMiljös och dess entreprenörers fordonsflotta fossilfritt.

Transporter av avfall sker i dagsläget med olika typer av lastfordon. Såväl de fordon som används av VafabMiljö som de som upphandlats och används inom olika entreprenader ska drivas fossilfritt. Bränslet utgörs av biogas producerad av matavfall vid VafabMiljös egen anläggning eller andra fossilfria alternativ. Från 2020 och framåt säkerställs detta genom krav vid upphandlingar.

Att använda biogas som fordonsbränsle har ett pedagogiskt såväl som miljömässigt värde. Biogas framställs lokalt, bland annat av det matavfall som samlas in av VafabMiljö. Biogas är förnybart och leder inte till några nettoutsläpp av koldioxid vid förbränning.

Användning av biogas som drivmedel bidrar också till förbättrad luftkvalitet i städerna i jämförelse med fossila drivmedel. Biogasdrivna fordon ger i jämförelse med dieselfordon en sänkning av kväveoxider, skadliga partiklar och svaveloxider. De rötresten som uppstår vid biogasproduktion återförs till jordbruket och därmed minskar behovet av mineralgödsel.²⁰

Ökad användning av biogas överensstämmer också med Sveriges etappmål för 2020: *Insatser ska vidtas så att senast år 2020 sorteras minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara, och minst 40 procent av matavfallet behandlas så att även energi tas tillvara.*

Målområde 5 - Deponera

Avfallsdeponier är de platser där vi lagt avfall från hushåll, industrier, askor från energiproduktion, förorenade jordmassor och mycket annat. Deponierna samlar stora mängder föroreningar och miljögifter på en begränsad yta. Med tiden finns det risk att ämnena läcker ut i den omgivande miljön. Regelverket för vad man får deponera och hur en deponi ska konstrueras har skärpts och ändrats genom åren.

De deponier som idag är aktiva omfattas av stränga krav på täthet i botten, att vatten ska samlas upp och renas, att gas ska samlas upp och nyttjas samt att deponin ska täckas på ett särskilt sätt då man avslutar deponin. Allt detta beror på att man vill att det ingrepp i miljön som det är att deponera avfall ska påverka människors hälsa och miljön så lite som möjligt. I de gamla deponier som byggts upp innan regelverket skärptes, då kunskapen om effekterna inte var så stor, ligger en variation av farligt avfall nedgrävt. Dessa deponier utgör en risk för människors hälsa och miljön om de inte åtgärdas. I dagsläget finns nya tekniker som kan komma att förändra hanteringen av avfall innan det deponeras. Till exempel sortering av avfall genom Artificiell Intelligens. VafabMiljö kommer bevaka utvecklingen inom området för att följa utvecklingen och ligga i framkant när det gäller hantering av avfall.

När det gäller trappsteget Deponera handlar det till stor del om att minska deponeringen, dvs. att deponera så lite avfall som möjligt, då denna hantering inte sluter kretsloppet utan är en linjär åtgärd. I avfallsplanen ingår även åtgärder för att minska miljöpåverkan från både aktiva och gamla deponier genom att vidta åtgärder som skyddar miljön. Målen och aktiviteterna kommer därför inrikta sig på båda dessa områden.

Mål 5.1 - Senast 2030 deponeras mindre än 1% av insamlat material från hushåll. I dagsläget deponeras 2% av allt insamlat material från hushållen. Målet sätts till mindre än 1% då det inte är lämpligt att återanvända eller energiåtervinna allt avfall. En del avfall innehåller sådana ämnen som inte ska cirkulera eller som inte är möjliga eller lämpliga att förbränna. Under den tid avfallsplanen gäller kommer visst avfall behöva deponeras.

De materialslag från hushåll som i dagsläget har identifierats där alternativ miljömässigt korrekt avsättning är möjlig är planglas och isolering. När det gäller isolering är avsättningsmöjligheter ännu inte helt utvecklade. VafabMiljö vill gärna vara med och driva utvecklingen så att isolering går att återvinna framöver.

²⁰ Fakta om biogas, Energigas.se

Dessutom fortsätter arbetet med att identifiera ytterligare avfallsslag som kan hanteras på annat sätt än genom deponering.

Delmål

Senast 2022 återvinns 90% av planglas som samlas in från hushåll.

Senast 2026 återvinns 50% av isoleringen som samlas in.

Senast 2030 återvinns 90% av isoleringen som samlas in.

Senast 2022 har ytterligare minst två avfallsslag identifierats som kan avsättas på annat sätt än genom deponering.

Aktiviteter

Aktiviteter för att nå dessa mål är desamma som för planglas och isolering under Mål 3.1

För att identifiera ytterligare två avfallsslag som kan avsättas på annat sätt behöver VafabMiljö aktivt arbeta med omvärldsbevakning inom detta område.

[Mål 5.2 - Senast 2026 finns plan för hur samtliga VafabMiljös sluttäckta deponier ska användas.](#)

Målet gäller de deponier VafabMiljö har ansvar för. Samtliga VafabMiljös fem deponier där sluttäckning pågår är avslutade 2027. Gryta är den sista deponin att sluttäckas. Ytor har då ett växtetableringsskikt överst och ska vara beväxna med bland annat gräs.

Större växtlighet är inte tillåten då trädens rötter kan tränga igenom tätskiktet. I dagsläget slås därför gräset på deponierna en gång per år.

Aktiviteter

En plan ska tas fram för hur ytor på VafabMiljös sluttäckta deponier ska användas framöver. I denna plan ska Västmanlands läns Miljö- och Klimatråds mål om Biologisk mångfald²¹ tas i beaktande för att undersöka om det går att skapa miljöer som bidrar till den biologiska mångfalden.

[Mål 5.3 - Senast 2022 finns en handlingsplan för att minska antalet bränder på VafabMiljös anläggningar.](#)

Bränder i deponier eller i lagrat avfall vid anläggningarna bidrar till stor miljöpåverkan. Dessa bränder ger upphov till utsläpp av oönskade ämnen, bland annat dioxiner. Bränder går att förebygga genom hantering och kontroll av det avfall som tas emot. Bränder som ändå uppstår kan begränsas om de upptäcks snabbt och kan hanteras med kort varsel. Det finns teknik för denna typ av bevakning.

Aktiviteter

En handlingsplan ska tas fram som ska innehålla metoder för att hantera avfall så att risk för brand inte uppkommer men även förslag på investeringar för att snabbt upptäcka bränder.

²¹ Projekt anläggningar för biologisk mångfald, Miljö- och klimatrådet i Västmanland, miljoochklimatradet.se

Mål 5.4 - Senast 2026 har åtgärder utförts så att mängden förorenat vatten från VafabMiljös avfallsanläggningar har minskat. Det förorenade vattnet ska hanteras miljö- och resursmässigt hållbart.

Målet gäller de deponier VafabMiljö har ansvar för. Lakvatten utgörs av vatten som uppstår genom biologisk nedbrytning av materialet i deponin eller genom att vatten infiltrerar deponin till exempel som nederbörd eller grundvatten. Under driftfasen, innan deponin är sluttäckt, kommer en stor andel av nederbörden (som inte avdunstar) att infiltrera och bilda lakvatten. Mängden lakvatten som uppstår under driftfasen kan reduceras genom olika åtgärder. Under efterbehandlingsfasen är sluttäckningens tät- och dräneringsskikt, men även deponins form, viktig för att avleda infiltrerande nederbörd.

Även vatten från andra ytor på avfallsanläggningarna kan vara förorenat och behöver liknande hantering som lakvattnet.

Den anläggningsstrategi som kommer att tas fram behöver inkludera en strategi för att ta hand om lakvatten och annat förorenat vatten på avfallsanläggningarna.

Aktiviteter

2022 finns en strategi för att på ett miljö- och resursmässigt hållbart sätt arbeta med förorenat vatten. Denna strategi ska inkludera en utvecklingsplan, så att VafabMiljö ligger i framkant utvecklingsmässigt vad gäller hanteringen av lakvatten och vatten från våra anläggningar. Strategin ska även ta den estetiska utformningen av lakvattenrening i beaktande så att området i en framtid möjligen kan användas som rekreationsområde. Strategin ska även inkludera metoder att minimera nederbörd från att förorenas då den faller över anläggningarna, liksom hur relevant ovidkommande vatten kopplas bort från lakvattnet.

Mål 5.5 - Senast 2030 omhändertas all deponigas från VafabMiljös deponier som är möjlig att samla upp på ett sådant sätt att utsläpp av metan till atmosfären förhindras. Målet gäller de deponier VafabMiljö har ansvar för. Deponigas består till stor del av metan och uppstår då organiskt material i deponin bryts ned i en miljö där syre saknas. Metangas är en gas som har mycket stor climateffekt, och det är därför viktigt att samla in och hantera gasen på ett miljöriktigt sätt. Dessutom är energiinnehållet högt varför det också är viktigt att optimera nyttjandet av deponigasen. I första hand bör därför gasen energiåtervinnas och endast om metanhalten är för låg för att energiinnehållet ska kunna tillgodogöras, facklas eller omhändertas i metanoxiderande filter.

Aktiviteter

2022 finns en strategi för att arbeta så miljö- och resursmässigt hållbart som möjligt med diffusa utsläpp av metangas från VafabMiljös deponier. I strategin har den senaste tekniska utvecklingen inom området tagits i beaktande.

VafabMiljö arbetar aktivt med frågan om diffusa utsläpp av metangas från deponier och bidrar till nationell utveckling.

Mål 5.6 - Senast 2040 utgör inte nedlagda deponier någon risk mot människors hälsa eller miljö.

Målet gäller samtliga nedlagda deponier som kommunerna har ansvar för. Inom de kommuner som tillhör VafabMiljö har undersökningar och klassificeringar genomförts i flera omgångar för de deponier som kommunen är ansvarig för. Ett antal återfinns inom riskklass 1 och 2 i det som kallas MIFO klassificering. Det är de högsta riskklasserna och därför de deponier som bör åtgärdas först, för att inte riskera att skapa olägenhet för människors hälsa eller miljön. Ansvaret för att åtgärda dessa ligger hos kommunerna varför detta blir ett arbete som respektive kommun genomför. Det innebär att kommunerna ansvarar för att utföra och bekosta nödvändiga undersökningar och efterbehandlingsåtgärder vid de deponier där kommunen varit verksamhetsutövare. För övriga deponier ansvarar kommunerna i egenskap av tillsynsmyndigheter för att klarlägga ansvarsförhållanden och tillse att erforderliga åtgärder genomförs. Avfallsplanen sträcker sig endast till 2030 och arbetet med att åtgärda nedlagda deponier är tidskrävande. Mål sätts endast för deponier inom riskklass 1 och 2, men åtgärder behöver genomföras även för deponier inom riskklass 3.

Delmål

Senast 2022 ska ansvarsförhållandet ha klarlagts för samtliga deponier tillhöriga MIFO riskklass 1 och 2.

Senast 2026 ska åtgärdsplaner ha tagits fram för deponier tillhöriga MIFO riskklass 1 och 2.

Senast 2040 ska samtliga deponier inom riskklass 1 och 2 vara åtgärdade.

Aktiviteter

Respektive kommun behöver vidta de åtgärder som behövs för att nå målen samt tillsätta de personella och monetära resurser som behövs för detta arbete.

Målområde 6 - Nedskräpning

Nedskräpning upplevs som ett växande problem av många människor²². De negativa effekterna av nedskräpning är många och täcker in alla aspekter av hållbarhet; miljömässig, social samt ekonomisk.

Skräpiga miljöer upplevs i allmänhet som otrevliga och otrygga. Nedskräpade områden leder ofta till ytterligare nedskräpning och även skadegörelse²³. Dessutom medför städinsatser betydande kostnader för kommunerna. I VafabMiljös medlemskommuner används varje år miljoner kronor för att städa offentliga miljöer.

I Naturvårdsverkets vägledning *Strategiskt arbete för minskad nedskräpning – vägledning för kommuner*²⁴ avser man med begreppet nedskräpning:

”Att slänga eller lämna föremål av olika karaktär på marken, till exempel fimpar, godispapper, snabbmatsförpackningar, tuggummi, påsar, burkar, engångsgrillar, glas och plastflaskor.”

Även större föremål som till exempel vitvaror, möbler och byggavfall omfattas, likaså organiskt avfall som till exempel trädgårdsavfall.

²² Håll Sverige Rents tillägsfrågor till medborgarundersökningen 2014-2015, Statistiska centralbyrån

²³ Håll Sverige Rents tillägsfrågor till medborgarundersökningen 2014-2015, Statistiska centralbyrån

²⁴ Strategiskt arbete för minskad nedskräpning, Vägledning för kommuner. ISBN 978-91-620-6551-5, naturvardsverket.se

All nedskräpning är förbjuden enligt miljöbalken. Av 15 kap. 26 § MB framgår att ingen får skräpa ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde eller insyn till. Bestämmelsen innebär ett allmänt förbud mot nedskräpning. Den riktar sig mot alla, även markägare, och omfattar alla områden som allmänheten har insyn eller tillträde till.

I 15 kap. 11 § MB finns bestämmelsen om avfallsinnehavarens ansvar. Av bestämmelsen framgår att den som innehar avfall ska se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

Enligt gatuhållningslagen²⁵ är kommunen ansvarig för renhållningen på gator, torg, parker och andra allmänna platser som är redovisade i detaljplan och som kommunen är huvudman för (2 §, 4 § Gatuhållningslagen). Även trevnad, framkomlighet och trafiksäkerhet är faktorer som påverkar omfattningen av kommunens skyldighet. När det gäller nedskräpningen är det främst krav med avseende på trevnad som är relevanta.

Ansvar enligt gatuhållningslagen är inte överflyttat till VafabMiljö utan ligger alltjämt kvar i respektive kommun. Nedskräpning ryms heller inte inom definitionen för avfall i miljöbalkens 15 kapitel och inkluderas därför inte i det ansvar som specificeras i VafabMiljös styrande dokument (förbundsordning och konsortialavtal). VafabMiljö finansierar sin verksamhet genom affärsmässiga avtal med en motpart eller taxa gentemot enskilda fastighetsägare. Arbete med nedskräpning går inte att finansiera på något av dessa sätt. VafabMiljö kan utföra arbete på uppdrag av kommunen förutsatt att ett avtal finns mellan kommun och kommunalförbund, där det tydligt framgår hur VafabMiljös kostnader ska ersättas

Att förhindra nedskräpning handlar till stor del om att ändra människors beteende. Många av målen och åtgärderna handlar därför om information och kunskapsöverföring. När det gäller nedskräpning gäller också att det ska vara lätt att göra rätt, varför möjligheterna till rätt beteende behöver öka.

Mål 6.1 - Nedskräpningen ska minska med 50% 2030 jämfört med 2020.

Delmål

Målsättningen för arbetet med minskad nedskräpning är att kommunens index i skräpmätningar och medborgarundersökningar ska förbättras över tid samt att kommuninvånarnas attityder och beteenden kring nedskräpning ska förbättras. Anmälan om nedskräpning/dumpning ska åtgärdas skyndsamt.

Aktiviteter

Kommunen deltar årligen i "Håll Sverige Rent" nationella skräpplockardagar för att förändra invånarnas attityd till nedskräpning.

Vi utför synlig städning dagtid för att på så sätt förebygga nedskräpning.

I de delar av centrum där det finns mycket fimpar använder vi askfat på papperskorgar och dammsuger upp fimpar.

Vi gör årlig översyn av papperskorgarnas placering.

²⁵ Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning

Mål 6.2 - Senast 2022 åtgärdas anmälningar om nedskräpning/dumpning skyndsamt. Skräp som blir liggande och inte åtgärdas bidrar till att miljön upplevs otrygg och oattraktiv. Redan nedskräpade områden leder även till ytterligare nedskräpning. Det är därför viktigt att anmälningar om nedskräpning/dumpning hanteras skyndsamt.

Aktiviteter

Respektive kommun tar fram rutiner för att skyndsamt kunna åtgärda anmälningar om nedskräpning och dumpning. Rutiner bör finnas på plats under 2021 för att målet ska kunna nås 2022.

Målområde 7 - Kommunal planering

I den kommunala planeringen beslutas om möjligheter att använda ytor till olika ändamål. För att avfall ska kunna hämtas vid fastigheter, men även behandlas, behöver ett gott samarbete mellan kommunernas förvaltningar för stads- och samhällsbyggnad och experter inom VafabMiljö etableras.

Mål 7.1 - Senast 2022 är VafabMiljö en självklar samarbetspartner i framtagande av relevanta kommunala planer, program och strategiska dokument.

Avfallshanteringen behöver komma in tidigt i processerna för att det inte ska uppstå situationer som är fördröjande och kan riskera att skapa olägenhet för människors hälsa och miljön.

Ytterligare en faktor att ta hänsyn till är den nya förpackningsförordningen.²⁶ Ansvaret för att skapa insamlingssystem för förpackningar och returpapper ligger på producenterna, men det ligger i VafabMiljöns intresse att det efterlevs då det bidrar till att minska mängderna restavfall som går till energiåtervinning.

Avfallshämtning utvecklas ständigt. Vi har gått från tunnor med häst och vagn, via säckar som ska släpas till att idag nyttja kärl i stor utsträckning. På en del ställen börjar sopsugar tillämpas i större skala. Beroende på boendeform och täthet kan insamlingssystemet se ut på olika sätt. På vissa ställen kanske fyrfackskärl är mest gångbart och på andra är det sopsug som gäller. En strategi behöver tas fram för att i möjligaste mån generalisera vad som är bäst lämpat var.

Delmål

Senast 2022 är VafabMiljö remissinstans i samtliga Översiktsplaner, Fördjupade Översiktsplaner samt Detaljplaner i förbundets medlemskommuner.

Senast 2024 inkluderas avfallshandling i samtliga Översiktsplaner, Fördjupade Översiktsplaner samt Detaljplaner i förbundets medlemskommuner.

Senast 2022 uppstår inga problematiska hämtställen vid nyproduktion.

Senast 2021 har 60% av bostadsfastigheterna tillgång till fastighetsnära insamling av förpackningar.²⁷

Aktiviteter

Senast 2022 har VafabMiljö besökt förvaltningar för stads- och samhällsbyggnad i samtliga medlemskommuner. Syftet med besöken är att få en samsyn om regler och riktlinjer när det gäller avfallshandling.

Senast 2021 upprättas rutiner i samtliga kommuner och hos VafabMiljö för att säkerställa att VafabMiljö blir en remissinstans för handtering av planer och remisser hos kommunerna.

Samarbete för att öka tillgänglighet för insamling av förpackningar medför delvis samma aktiviteter som återfinns under mål 3.1.

År 2020 är ett nära samarbete etablerat med representanter för producenterna för att tillsammans utveckla insamling av förpackningar i enlighet med Förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar (samma aktivitet som under mål 3.1).

²⁶ Förordningen SFS (2018:1462) om producentansvar för förpackningar, riksdagen.se.

²⁷ Detta mål överensstämmer med krav i förpackningsförordningen SFS (2018:1462).

Mål 7.2 - Senast 2024 har alla lovpliktiga rivningar som genomförs i regionen en kontrollplan där resurshushållning tagits i beaktande.

Bygg- och rivningsavfall tillhör de avfallsslag som har störst miljöpåverkan.²⁸ Arbeta med denna typ av avfall har därför stor inverkan på miljön. Kommunerna kan inte ställa krav på återanvändning av rivningsavfall i kontrollplaner vid rivningslov, men kan informera om avfallshierarkin och ställa fråga om hur man planerar att använda rivningsmaterialet. Aktiviteter är desamma som i mål 2.4

Delmål

Senast 2022 har rutiner införts i samtliga kommuner för ökad information om resurshushållande hantering av bygg- och rivningsavfall genom krav på kontrollplaner. (Samma delmål som i 2.4.)

Målområde 8 - Farlighet i avfallet

Farligt avfall kan skada människor eller miljö om det lämnas på fel ställe. Till farligt avfall räknas allt som kan vara giftigt, cancerframkallande, frätande, fosterskadande, miljöfarligt, smittförande eller brandfarligt.²⁹ I ett vanligt hushåll finns ofta många produkter som är klassificerade som farligt avfall. Exempel är färgrester från målning, lösningsmedel, batterier, lysrör, växtskyddsmedel, men också produkter som nagellack och hårspray. Denna typ av avfall ska inte läggas tillsammans med restavfall i den vanliga soppåsen. För att minska mängderna farligt avfall i soppåsen måste det vara enkelt att lämna farligt avfall på rätt sätt och invånarna måste veta vad som räknas som farligt avfall

Mål 8.1 - Mängden farligt avfall som sorteras och hanteras felaktigt ska minska. Detta är det övergripande målet. För att det ska uppnås krävs att nedanstående mål uppnås.

Mål 8.2 - Senast 2030 har tio informationsaktiviteter riktade till hushåll genomförts med syfte att höja kunskapen om vad som är farligt avfall och hur det ska hanterats. Invånarnas kunskap om vad som klassas som farligt avfall behöver öka, liksom deras vilja att göra rätt. Här behöver bland annat informationsinsatser genomföras.

Aktiviteter

Informationsaktiviteter genomför årligen från och med 2022. Aktiviteterna kan vara allt från projekt med andra aktörer, öppna föreläsningar eller informationskampanjer specifikt riktade till olika målgrupper. Dessa aktiviteter kan med fördel genomföras tillsammans med andra parter för att öka effekten. Samtliga aktiviteter genomförs i alla medlemskommuner.

Mål 8.3 - Metoder för att ta emot farligt avfall vid Återbruken har utvecklats så att säkerheten ökar till 2026 jämfört med 2020.

I dagsläget finns en särskild, öppen, avlämningsplats för farligt avfall på Återbruken. System och metoder för att ta emot farligt avfall så att återvinning möjliggörs där det är lämpligt och att hanteringen kan ske utan risk för den som lämnar avfall eller medarbetare på VafabMiljö behöver utvecklas.

Aktiviteter

²⁸ Sveriges avfallsplan 2012-2017, Naturvårdsverkets rapport 6502, maj 2012. naturvardsverket.se och Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017, Naturvårdsverkets rapport 6645, juni 2015. naturvardsverket.se

²⁹ Sopor.nu

År 2020 genomgår medarbetare vid Återbruken regelbundet intern utbildning om hantering av farligt avfall. Medarbetare med kompetens om farligt avfall ansvarar för att regelbundet utbilda medarbetare på Återbruken om hantering av farligt avfall.

En strategi tas fram för att öka säkerheten då farligt avfall lämnas vid Återbruken till år 2022. Strategin ska inkludera möjligheter att lämna avfall oavsett om mottagningsstationen är bemannad eller ej.

Mål 8.4 - Möjligheterna att lämna farligt avfall har ökat med 50% 2030 jämfört med 2020.

I dagsläget kan man lämna farligt avfall på Återbruk eller till det Mobila återbruket. Att öka antalet platser för att lämna farligt avfall minskar risken att det farliga avfallet hamnar i restavfallet.

Aktiviteter

En strategi för att öka antalet platser där farligt avfall kan lämnas tas fram till 2024 för att kunna genomföras till 2030. Denna strategi kan till exempel inkludera möjligheter att lämna farligt avfall även till obemannade stationer med dygnet runt öppen service, samarbete med utpekade verksamhetsutövare och fastighetsägare om viss insamling, utveckling av möjligheter att lämna farligt avfall fastighetsnära i miljöbodan.

Mål 8.5 - Kunskapen om hur man hanterar farligt avfall har ökat med 70% i verksamheter inom kommunerna som ger upphov till farligt avfall år 2030 jämfört med 2020.

Flertalet kommunala verksamheter, så som hemsjukvård och äldreomsorg, ger upphov till farligt avfall. För att öka mängden farligt avfall som sorteras korrekt behöver kunskapen öka. Informationsinsatser krävs för att nå detta mål.

Delmål

2026 genomför 50 % av verksamheterna utbildningen och finns i ett program med regelbundet återkommande fortbildning.

2030 genomför 70 % av verksamheterna utbildningen och finns i ett program med regelbundet återkommande fortbildning.

Aktiviteter

En utgångsnivå behöver tas fram för att kunna jämföra utvecklingen mot. Detta genomförs i form av en enkät som skickas ut till samtliga kommunala verksamheter under 2021.

En kartläggning behöver genomföras över vilka verksamheter som är aktuella. Den samordnas med den kartläggning av kommunalt verksamhetsavfall som genomförs i delmål 1.2 och är klar under 2021.

Därefter tas ett utbildningspaket specifikt riktad till de olika målgrupperna fram där regelbunden fortbildning inkluderas för de olika verksamheterna.

Mål 8.6 - Senast 2023 hanteras massor samordnat och med ett effektivt resursutnyttjande.

Beskrivning och aktiviteter för detta mål är desamma som i mål 3.5.

Målområde 9 - Kundperspektivet

VafabMiljös uppdrag är att samla in hushållens avfall och hantera avfallet så att det sker en förflyttning uppåt i avfallstrappan. För att lyckas i uppdraget behöver kunderna, dvs. invånare och verksamheter vara nöjda med VafabMiljö, vilket också är ett krav från medlemskommunerna.

Nöjd kund-index omfattar både service och förtroende. För att uppfylla VafabMiljös servicegrad kommer fokus fortsatt vara på att kundanpassa och effektivisera verksamheten. Genom att kommunicera och utbilda skapas förtroende hos intressenterna för att VafabMiljö tar hand om avfallet på ett miljöriktigt sätt. Förtroendet mäts också i de mediaanalyser som görs.

Mål 9.1 - Senast 2030 är 90% av invånarna nöjda med och har förtroende för VafabMiljö.

I Västerås kommun genomförs en så kallad Omnibusundersökning varje år där frågor ställs om avfallshantering. 2017 års resultat för avfallshantering i den undersökningen visar på ett nöjd kund index (NKI) på 85,7 %. Västerås utgör en stor del av kundunderlaget i regionen. Baserat på samtal till kundtjänst är det troligt att kunder är något mer nöjda i Västerås än i andra delar av regionen. Av den anledningen sätts mål för NKI något lägre än resultatet för Västerås 2017.

Delmål

Senast 2022 är 85% av invånarna nöjda med och har förtroende för VafabMiljö.

Senast 2026 är 87% av invånarna nöjda med och har förtroende för VafabMiljö.

Senast 2030 är 90% av invånarna nöjda med och har förtroende för VafabMiljö.

Aktiviteter

Från och med 2020 genomförs kundundersökningar vartannat år med frågor om avfallshantering i samtliga medlemskommuner. I dagsläget genomförs kundundersökningar i flertalet av VafabMiljös medlemskommuner, men med olika periodicitet. För att mäta och jämföra resultat angående kundnöjdheten i hela regionen måste undersökningar genomföras i samtliga kommuner.

Mål 9.2 - År 2030 är självservice utvecklad jämfört med 2020.

Kunder ska ha möjlighet att kunna hantera sina ärenden på egen hand i större utsträckning. I en digitaliserad värld har kunderna behov och vana av att sköta sina ärenden online och när det passar under dygnet. Den digitala utvecklingen går i en takt som medför att vi inte kan förutse vad som kommer vara möjligt inom en relativt kort tidsrymd.

Delmål

Senast 2022 kan kunder få svar på frågor dygnet runt med hjälp av FAQ- lösning.

Senast 2022 har kunder digitalt stöd för att förbereda sitt besök på Återbruket.

Senast 2022 öppnar VafabMiljös första Återbruk med obemannade öppettider.

År 2026 har antalet frågor till kundservice minskat med 50% jämfört med 2020.

Senast 2026 väljer 90% av de nya kunderna abonnemang via Mina sidor.

Senast 2026 beställs 75% av tjänsterna via Mina sidor.

Aktiviteter

2022 har Mina sidor utvecklats så att kunder själva kan hantera abonnemang och tjänster. Till exempel har kunden tillgång till den information de behöver när det gäller insamling av hushållsavfall, men också interaktivt stöd i hur hen ska sortera avfallet. I takt med att information och tjänster digitaliseras minskar frågor till kundservice.

2022 har samtliga kunder möjlighet att få påminnelser om hämtningar och information om förändringar via e-post eller sms.

En digital lösning för frågor och svar tas fram. Medarbetare inom VafabMiljö bidrar med underlag till FAQ.

Utformning och tillgänglighet på Återbruken ses över och en särskild plan för detta kommer tas fram, se mål 2.1. I denna plan kommer även digitalisering tas i beaktande.

Mål 9.3 - Senast 2030 genomför 5% av myndiga kommuninvånare en internetbaserad utbildning varje år.

Genom att kommuninvånare tar del av utbildningsinsatsen ökar förståelse för betydelsen av det egna agerandet samt komplexiteten i hanteringen av avfallet. För att utbildningen ska nå framgång krävs att den är tillgänglig, samtida, ständigt uppdaterad och attraktiv.

Delmål

Senast 2026 har 5% av kommuninvånarna genomfört utbildningen.

Aktiviteter

VafabMiljö tar fram ett koncept för utbildning som riktar sig till kommuninvånarna. När utbildningen väl tagits fram kommer informationsinsatser genomföras för att marknadsföra den. Utbildningen samkörs med den utbildning som krävs för att få tillträde till de obemannade Återbruken. Där krävs att kunden förnyar sitt tillstånd med viss regelbundenhet.

Mål 9.4 - Senast 2022 finns en strategi för systematiskt digital återkoppling.

Förtroende skapas bland annat genom att kunden får återkoppling i vilka framgångar som nås och hur de kan vara med och bidra till att resultatet kan förbättras.

Aktiviteter

En strategi tas fram för hur digital återkoppling till kunder ska ske på ett systematiskt sätt. Det kan till exempel handla om återkoppling om hur mycket av det material som sorteras ut som kunnat återvinnas, hur mål i avfallsplanen är uppfyllda eller huruvida den egna utsorteringen är korrekt.

Mål 9.5 - Senast 2026 genomför 50% av förskolorna i regionen aktiviteter om avfallshantering.

Genom att medvetandegöra barn om korrekt avfallshantering ökar sannolikheten att de tar med sig kunskapen och agerar rätt senare i livet. Dessutom kan barnen ta med sig kunskap till hemmet och där påverka till korrekt hantering av avfall.

Delmål

Senast 2022 har en utbildning tagits fram och marknadsförs.

Aktiviteter

VafabMiljö tar fram ett utbildningspaket om avfall och avfallshantering för förskolor att använda i sin pedagogiska verksamhet. Materialet ska kunna användas av personalen utan extra handledning. Detta arbete kan med fördel samordnas med aktiviteter om Nedskräpning och aktiviteter om utbildning i mål 9.3.

Mål 9.6 - Senast 2022 får 75% av regionens skolor i åk 1-6 information av skolinformatörer varje år.

Genom att medvetandegöra unga om korrekt avfallshantering ökar sannolikheten att de tar med sig kunskapen och agerar rätt senare i livet. Dessutom kan den yngre generationen ta med sig kunskap till hemmet och där påverka till korrekt hantering av avfall. Redan idag genomförs 100 besök årligen vid skolor i regionen.

Aktiviteter

2021 finns en uppdaterad strategi framtagen för att på ett systematiskt sätt informera skolor. Information ges en gång på lågstadiet och en gång på mellanstadiet. På sikt är målet att samtliga elever ska få information om avfallsfrågor två gånger under sin tid i åk 1-6. Antingen genom besök på någon av VafabMiljös anläggningar eller genom besök av skolinformatörerna.

2022 finns en även en plan för att säkerställa kunskapsnivån hos eleverna genom uppföljning av informationen.

Mål 9.7 - Senast 2030 är samarbetet mellan VafabMiljö och de kommunala bostadsbolagen väl utvecklat.

Hur väl framgång nås när det gäller mål att sortera avfall rätt och öka utsortering beror på vilja och kunskap hos invånarna i regionen. Ett sätt att nå målen är genom ett väl utvecklat samarbete med fastighetsbolag då dessa utgör en stor del av bostadsmarknaden och invånare kan nås på ett samlat sätt. VafabMiljö kommer därför arbeta för att förenkla arbetet för bostadsföretagen. I ett första steg kommer fokus ligga på de kommunala bostadsbolagen men det finns inget som hindrar att även privata aktörer tar del av det utbud som erbjuds.

Delmål

Senast 2026 genomförs BoSkola hos samtliga kommunala fastighetsbolag.

Aktiviteter

2021 öppnar en webshop med informationsmaterial som fastighetsbolagen kan använda för dialog med boende om avfallshantering.

Senast 2024 tillhandahåller VafabMiljö koncept för kommunikation med boende. Då finns material, metoder och koncept för information kring avfallshantering tillgängligt att användas. I framtagandet av dessa koncept har olika kulturer och sociala gruppers behov tagits i beaktande.

BoSkola är information riktad till nyanlända om hur man förväntas agera som hyresgäst/boende i flerfamiljshus i Sverige. Här är avfallshantering en viktig del. 2024 finns koncept för avfallsdelen inom BoSkolan tillgänglig. Koncept för BoSkola medför att det kan genomföras av bostadsbolag i samtliga kommuner.

Målområde 10 - Ekonomiska och finansiella mål

Samhällets avfallshantering står inför stora förändringar de kommande åren. För att klara uppdraget att hämta och behandla avfall på ett miljömässigt korrekt sätt behöver investeringar i ny teknik

göras. Investeringsåtgärderna kan till en början behöva ökade resurser men bör över tid leda till kostnadsbesparingar.

VafabMiljö kommunalförbund har en stor del av sin verksamhet finansierad via renhållningstaxan. En viktig princip är att verksamheten i det kommunala uppdraget ska bära sina egna kostnader. Kommunalförbundet agerar även på en konkurrensutsatt marknad. I denna verksamhet, benämnd övrig avfallsverksamhet, kan kommunalförbundet generera ekonomiska överskott. Ett sådant ekonomiskt överskott kan möjliggöra satsningar inom det lagstadgade kommunala avfallsuppdraget. VafabMiljö är ett relativt nybildat kommunalförbund och en långsiktigt stabil ekonomi är en grundförutsättning för att förbundet ska bli mer finansiellt robust.

Mål 10.1 - VafabMiljö ska ha en långsiktigt stabil ekonomi.

En långsiktig stabil ekonomi är en förutsättning för en trygg och god utveckling av kommunalförbundets verksamhet och ligger i linje med lagen om god ekonomisk hushållning. För att klara det övergripande målet om en långsiktigt stabil ekonomi är det viktigt att all verksamhet, och på alla nivåer, är i ekonomisk balans och att förbundet lyckas bedriva verksamheten effektivt och rationellt. Förbundet ska också löpande arbeta med att effektivisera det egna arbetet.

Det övergripande målet uppnås genom att den kommunala avfallsverksamheten är i ekonomisk balans och att den övriga avfallsverksamheten genererar överskott. Som en följd därav ska skuldsättningsgraden minska och soliditeten öka.

Mål 10.2 - Från och med 2020 ska det kommunala avfallsuppdraget årligen ha en ekonomi i balans.

Det kommunala avfallsuppdraget finansieras av avfallstaxan. De kostnader som uppstår för hämtning och behandling av hushållsavfall ska på årsbasis täckas av taxan. Taxan utgörs dels av en beskrivning av vilka tjänster som utförs (konstruktion), dels av olika prisnivåer för dessa tjänster. Intäkter via avfallstaxan följs upp mot kostnader varje år. Taxekonstruktionen ska vara lika för samtliga kommuner och bör bestå över tid medan nivåerna kan justeras mer löpande. Beslut om taxan tas i respektive kommunfullmäktige.

Delmål

År 2020 tillämpar VafabMiljö en långsiktigt hållbar taxekonstruktion.

År 2023 tillämpar VafabMiljö en taxa som skapar årlig balans för det kommunala avfallsuppdraget.

Mål 10.3 - Från och med 2021 ska det årliga resultatet i kommunalförbundets avfallsverksamhet som inte omfattas av det kommunala uppdraget uppgå till minst 5 procent av den verksamhetens totala intäkter.

Syftet med resultatkravet är att stärka soliditeten och att minska skuldsättningen vid nyinvesteringar. Ett överskott tryggar ett långsiktigt handlingsutrymme, möjliggör en hög nivå av utveckling och ger förutsättningar för en långsiktig planering. Verksamheten är indelad i produktområden med egna resultatkrav. De olika produktområdena följs upp löpande och utvärderas utifrån lönsamheten.

Mål 10.4 - Senast 2030 uppgår soliditeten till över 15 procent.

Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Soliditeten anger förbundets ekonomiska stabilitet. För kommunalförbundet är det viktigt att öka soliditeten till minst 15 procent. Förändringen av soliditeten mellan två år visar om resultatet varit tillräckligt i förhållande till tillväxten. Under perioder med höga investeringsnivåer kan en tillfälligt försämrad soliditet vara acceptabelt. Låg tillväxt i kombination med försämrad soliditet är däremot en varningssignal.

Delmål

Soliditeten ska årligen öka.

Mål 10.5 - Senast 2030 är skuldsättningsgraden under 10.

Skuldsättningsgraden beskriver kommunalförbundets finansiella styrka och beräknas som kvoten mellan totala skulder och eget kapital. Om skuldsättningsgraden är låg innebär det samtidigt att soliditeten är hög. Båda nyckeltalen använder eget kapital men där skuldsättningsgraden ställer det mot skulderna ställer soliditeten eget kapital mot tillgångarna.

Skuldsättningsgraden ska minska till dess att kvoten mellan skulder och eget kapital är under 10. På motsvarande sätt som för soliditeten kan en tillfälligt försämrad skuldsättningsgrad vara acceptabel under perioder med höga investeringsnivåer.

Delmål

Skuldsättningsgraden ska årligen minska.

Uppföljning av de fyra underliggande målen sker tre gånger per år, tertialvis. Handlingsplaner tas fram vid behov. En övergripande uppföljning genomförs i den uppföljningen som görs av Avfallsplanen 2022, 2026 samt 2030.

3. Framtida insamlingssystem och anläggningar

Det är troligt att avfallsmängderna i samhället ökar under de närmaste åren, även om trenden måste brytas för att nå övergripande mål om minimering av avfallsmängderna. Dock måste möjligheterna till utsortering av förpackningar öka kraftigt till 2021 i enlighet med kraven i

Förpackningsförordningen (2018: 1462).³⁰ I och med detta krav kommer inte producenternas nuvarande återvinningsstationer spela lika stor roll i framtida samhällsplanering. Att nå målet i förordningen kräver nära samarbete mellan producenter, kommunerna och därmed VafabMiljö som har renhållningsansvaret för de tolv medlemskommunerna. Strategier för att uppnå detta kommer tas fram i enlighet med mål i avfallsplanen. Återbruken kommer få en än viktigare roll för att hantera grovavfall men även för att nå mål om att återanvända och återvinna. Utveckling av Återbruk tas fram i projekt i enlighet med mål i avfallsplanen. Transporter av avfall kommer fortsättningsvis ske fossilfritt bland annat på egenproducerad biogas. Dessutom kommer transporter effektiviseras framöver genom arbete med ruttoptimering.

Vidare kommer behov av ut- eller avveckling av VafabMiljös nuvarande fem anläggningar alternativt etablering av nya runt om i regionen ses över i den anläggningsstrategi som tas fram till 2020 i enlighet med mål i planen.

Avfallsplanen ska innehålla en beskrivning av hur behov av platser för anläggningar för att hantera avfall tillgodoses i kommunernas översiktsplaner och i kommunernas övriga arbete med fysisk planering. De tolv medlemskommunerna har i varierande utsträckning tagit med anläggningar för avfall i sina översiktsplaner, se Bilaga 6 Kartläggning av kommunernas översiktsplaner, och tillgodoser även behov i övrig fysisk planering i varierande grad. Med anledning av detta har mål formulerats i avfallsplanen för att öka samarbetet med planförvaltningar i samtliga kommuner.

³⁰ Förordningen SFS (2018:1462) om producentansvar för förpackningar, riksdagen.se

4. Styrmedel som kommer användas

I detta avsnitt beskrivs de styrmedel som används i syfte att nå avfallsplanens mål och för att genomföra olika åtgärder.

4.1 Lokala avfallsföreskrifter

Enligt miljöbalken ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som består av avfallsplanen och lokala föreskrifter för hantering av avfall. Renhållningsordningen är gemensam för alla VafabMiljös medlemskommuner och beslut om att anta den fattas av kommunfullmäktige i var och en av kommunerna.

Renhållningsföreskrifterna är ett av de viktigaste styrmedlen för den kommunala avfallshanteringen och de innehåller de lokala bestämmelserna för hanteringen av hushållsavfall. I föreskrifterna beskrivs bland annat vilka skyldigheter fastighetsinnehavare och verksamhetsutövare har för det avfall de genererar. Där beskrivs även hur avfall ska sorteras och lämnas, till exempel till Återbruket.

I föreskrifterna finns också undantagsregler, exempelvis avseende eget omhändertagande av avfall och uppehåll i sophämtningen. Avfallsföreskrifterna är ett komplement till gällande lagstiftning på området och det dokument som ligger till grund för hur frågor hanteras i det dagliga arbetet och vid tvister.

4.2 Renhållningstaxan

I renhållningstaxan finns avgifter för hämtning och behandling av hushållsavfall. Liksom för renhållningsordningen fattar respektive kommuns fullmäktige beslut om att anta taxan, som är gemensam för alla medlemskommuner. Likställighetsprincipen är en viktig grund för taxan och den innebär att alla kommuninnevånare ska behandlas på samma sätt. Exempelvis ska en viss typ av sophämtningstjänst kosta lika mycket oavsett var i VafabMiljö-regionen invånaren bor.

Taxan ska vara konstruerad enligt självkostnadsprincipen, vilket innebär att de avgifter som totalt sett tas ut för hantering av hushållsavfall inte får vara större än de totala kostnaderna. Avgifterna kan ändå vara ett viktigt ekonomiskt styrmedel för att påverka invånare och verksamheter att exempelvis sortera ut matavfall för separat hämtning. Enligt miljöbalken får avfallstaxan vara miljöstyrande och enligt renhållningsföreskrifterna ska avgifterna tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering främjas. I praktiken innebär det exempelvis att fastighetsägare och verksamhetsutövare som sorterar ut matavfall för separat hämtning betalar en lägre sophämtningsavgift än de fastighetsägare som inte sorterar.

VafabMiljös renhållningstaxa ska, i möjligaste mån:

- vara rättvis,
- vara enkel och tydlig, och
- uppmuntra en hållbar livsstil.

Taxan består av en fast del (grundavgift) och en rörlig del. Den fasta delen finansierar kostnader för kundservice, information, planering och utveckling, registerhållning med mera. Även Återbruket där hushållen kan lämna grovavfall, trädgårdsavfall och farligt avfall finansieras via fasta delen. Den rörliga delen finansierar insamling och behandling av avfallet, samt kärl med mera.

Fastighetsinnehavaren/nyttjanderättshavaren har stor möjlighet att påverka sina kostnader för avfallshanteringen genom att sortera ut matavfall och förpackningar för att på så sätt minska storlek på kärl och hur ofta avfallet ska hämtas. Det är viktigt att fastighetsägaren säkerställer att avfallet

sorteras på rätt sätt, eftersom felsortering kan leda till extra avgifter och att abonnemanget ställs om från sorterat till osorterat. Avgiften för ett abonnemang där avfallsslagen blandas är betydligt dyrare än ett abonnemang där matavfall sorteras ut för separat hämtning.

4.3 Kommunikation och information

Väl fungerande kommunikation och information omfattar både att invånare och verksamhetsutövare enkelt ska kunna få svar på sina frågor och att den information de behöver för att kunna hantera sitt avfall på rätt sätt når ut till dem och att de förstår den. Kundservice är en viktig informationskanal, där fastighetsägaren informeras genom personlig kontakt via telefon eller mejl. I denna kontakt kan kundservice exempelvis upplysa om vilka avfallstjänster som passar respektive fastighetsägare. Vid mer komplicerade fall som rör flera fastighetsägare kan det även vara nödvändigt med möten mellan VafabMiljös personal och fastighetsägare. Webbplatsen är en viktig informationskanal, där aktuell information om sortering, öppettider med mera finns. Här ska invånarna också på ett enkelt sätt kunna få information om hur abonnemangsändringar går till. Utöver detta sker en mängd kommunikationsinsatser och informationskampanjer för att påverka invånare och verksamhetsutövare att hantera sitt avfall på ett miljörätt sätt och låta avfallshanteringen klättra i avfallshierarkin. Informationsinsatser kommer få ökad betydelse framöver.

4.4 Andra åtgärder i syfte att nå beteendeförändringar, nudging

Utöver kommunikation och information finns andra åtgärder som syftar till att nå en beteendeförändring. Det kan exempelvis handla om att underlätta för invånarna att fatta bra beslut genom att göra det enkelt att lämna material för återvinning och återanvändning. Ett exempel är att anpassa Återbruken så att det är enkelt för besökaren att lämna användbara saker för återanvändning. Positiv återkoppling kan också användas i syfte att nå och behålla bra beteenden, exempelvis en hög utsorteringsgrad av matavfall. VafabMiljö har också möjlighet att initiera projekt med andra aktörer, exempelvis restauranger och butiker i syfte att underlätta för invånarna i medlemskommunerna att fatta miljörättiga beslut angående exempelvis avfallsminimering och återanvändning av fungerande saker.

4.5 Tillsyn

De kommunala tillsynsmyndigheterna (miljö- och hälsoskyddskontor eller motsvarande) utövar tillsyn över företag och andra verksamheter. Tillsynsmyndigheterna kan ge råd, men vid behov också förelägga verksamhetsutövare att förbättra sin avfallshantering.

VafabMiljös geografiska verksamhetsområde är stort och medlemskommunerna är olika inbördes. Detta får till följd att kommunernas tillsynsarbete fokuserar på olika delar och att de kommunala tillsynsplanerna ser olika ut. I arbetet med den gemensamma avfallsplanen finns dock möjlighet för kommunerna att samverka och utbyta erfarenheter för att effektivisera tillsynen med fokus på målen i avfallsplanen. Det kan exempelvis ske genom att representanter för samtliga kommuners tillsynsmyndigheter träffas regelbundet, ett arbetsätt som initierats under arbetet med att ta fram den gemensamma avfallsplanen.

4.6 Fysisk planering

Genom att avfallsfrågor lyfts tidigt i den kommunala planprocessen säkerställs att avfallsfrågor beaktas under planering av nya områden och vid ny- och ombyggnad. Det är viktigt att representanter med avfallskompetens följer projekten under hela planeringsprocessen och att bygglov granskas utifrån ett avfallsperspektiv. Eftersom det kommunala ansvaret för avfallshantering ligger hos VafabMiljö behöver kommunerna ha rutiner för att involvera VafabMiljö i den fysiska planeringen i skäligen omfattning och VafabMiljö är en viktig remissinstans i bygglovsärenden.

4.7 Upphandling

Offentlig upphandling och offentliga inköp är viktiga styrmedel där kommunerna har stora möjligheter att påverka. Genom att ställa miljökrav vid upphandlingar och skapa rutiner för avfallsförebyggande arbete i samband med upphandling kan kommunerna aktivt förebygga uppkomst av avfall och bidra till hållbar utveckling.

5 Genomförande

Arbetet med att ta fram avfallsplanen började 2017 då projektet Dialogen startades. Genom Dialogen genomfördes workshops med politiker och tjänstepersoner i samtliga kommuner där underlag för vad som ska ingå i avfallsplanen togs fram. Dessutom genomfördes aktiviteter i samtliga kommuner för att möta allmänheten i olika så kallade fokusgrupper och en kampanjsajt togs fram där synpunkter kan lämnas. Ungefär 700 synpunkter lämnades på olika sätt. I Bilaga 7 Dialog om framtidens avfallshantering beskrivs förankringsarbetet utförligt.

Under 2018 fortsatte arbetet med workshops där samtliga delar av VafabMiljös egen organisation har erbjudits möjlighet att bidra till framtagandet vid olika tillfällen. Utöver detta har även kommunala fastighetsbolag genom ett nyligen etablerat nätverk lämnat synpunkter som tagits tillvara i utvecklandet av planen. För mål och åtgärder beträffande nedskräpning bjöds berörda tjänstepersoner i samtliga kommuner in till workshop där underlag arbetades fram.

Avstämningar om inriktning har gjorts löpande under 2018 med förbundets Direktion, Medlemsråd och Samrådsorgan. Med anledning av den miljöbedömning som genomförts i enlighet med 6 kap miljöbalken har en Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av avfallsplanen upprättats, se Bilaga 8.

En Socialkonsekvensanalys (SKA) av avfallsplanen har genomförts och redovisas i Bilaga 9. En workshop har hållits med tjänstepersoner från kommunerna där synpunkter utifrån sociala sammanhang har lämnats på övergripande mål i planen. SKA sammanställdes inför utskick av remiss och utställning.

Avfallsplanen skickades på remiss till samtliga kommuner under december 2018 till april 2019. Då gavs möjlighet att lämna synpunkter på ambitionsnivå och innehåll.

Avfallsplanen ställdes ut för samråd i respektive kommun i minst fyra veckor under januari till april 2019. Under utställningen kunde även allmänheten lämna synpunkter. Beslut om utställning fattades i respektive kommun. I samband med utställning skickades avfallsplanen även till organisationer, fastighetsägare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse av renhållningsordningen.

Kommunernas frågor och synpunkter diskuterades under våren 2019 vid ett antal temaspecifika workshops. De frågor som behandlades i detalj var framförallt nedskräpning, matavfall och matsvinn, samt hantering av sopsand. Dessa workshops ledde till förändrade målformuleringar och förtydliganden. Se vidare Bilaga 10 Samrådsredogörelse.

Med utgångspunkt i ovanstående bearbetades avfallsplanen ytterligare innan den lades fram till beslut i respektive kommun under våren 2020.

Kommunledningsförvaltningen

Gustaf Olsson, Kvalitetssamordnare
0221-251 99, 073-699 60 64
gustaf.olsson@koping.se

Motion - Se över innehållsförteckningen i våra livsmedel

Ärendebeskrivning

Maria Liljedahl och Samuel Gustavsson har lämnat in en motion med förslag om att Köpings kommun ska se över de livsmedelsprodukter som används i verksamheterna och försöka byta ut de livsmedel som innehåller palmolja i den mån det går samt att se över vilka tvål, schampo och andra hygienartiklar som används i kommunen, för att undvika produkter med palmolja i.

Kommunfullmäktige beslutade den 13 augusti 2019 att remittera motionen till kommunstyrelsen.

Nuläge

I den upphandlingspolicy som finns anges att all upphandling ska främja hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling. Till upphandlingspolicyen finns riktlinjer framtagna. Av riktlinjerna framgår det att utgångspunkten för kommunen bör vara att genom konsekvent upphandling av miljöanpassade varor och tjänster medverka till utvecklingen mot ett ekologiskt hållbart samhälle. Det finns även en ytterligare riktlinje för miljökrav vid upphandling. Av den riktlinjen framgår det att, när förutsättningar att ställa miljökrav i upphandling bedöms finnas, bör miljökrav ställas i relevanta delar. Där miljökrav ställs ska Upphandlingsmyndighetens basnivå för hållbarhet följas.

Upphandlingsmyndigheten har ett kriteriebibliotek där de sammanställt ett flertal hållbarhetskriterier på produkter. Hållbarhetskriterierna omfattar både miljökrav och sociala krav. Hållbarhetskriterierna finns för ett tiotal produktområden och omfattar 100-tals produkter, bland annat palmolja. Till varje produkt finns två olika nivåer, basnivå och spjutspetsnivå. För palmolja innebär basnivån att krav ska ställas på att fetter från palmolja i produkter ska komma från ett produktionssystem som bidrar till:

- Rättvisa arbetsvillkor
- Skydd för lokalbefolkningens land, rättigheter och inflytande
- Bevarande av primärskog och naturvärden
- Skydd för djurlivet på plantagerna.

Vissa förvaltningar ställer högre krav än Upphandlingsmyndighetens baskrav när det gäller palmolja. Måltidsenheten som gör stora inköp av livsmedel ställer som

Kansliavdelningen

Postadress
Köpings kommun
731 85 Köping

Besöksadress
Rådhuset
Stora Torget

Telefon
0221-250 00

Fax
0221-251 31

Webbplats och e-post
www.koping.se
kommunledning@koping.se

Bankgiro
991-1215

Org. nr
212000-2114

Datum

2020-04-28

krav att produkterna ska vara fria från palmolja. I det fall produkterna behöver innehålla palmolja kräver de att palmoljan är certifierad.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Det effektivaste sättet att reglera mängden produkter i kommunens verksamheter som innehåller palmolja är att ställa krav vid upphandling.

Kommunledningsförvaltningen bedömning är att den policy och de riktlinjer som finns kring hållbar upphandling är tillräckliga för att säkerställa att de produkter som används i kommunens verksamheter lever upp till god ekologisk och social hållbarhet avseende palmolja så väl som andra produkter.

Sara Schelin
Kommunchef

Gustaf Olsson
Kvalitetssamordnare

Motion till Köpings kommunfullmäktige

Se över innehållsförteckningen i våra livsmedel

Idag produceras palmolja i allt större utsträckning, palmolja produceras framför allt i Malaysia och Indonesien och produktionen har anlagts på torvmark. När torvmarken odlas upp genom dränering frigörs enorma mängder markbundet kol som koldioxid och bidrar till den globala uppvärmningen. Ofta används svedjebränning vid uppodlingen vilket dessutom leder till omfattande bränder som orsakar stora risker för människor och djur.

I en artikel från svenska dagbladet senast uppdaterad den 23 jan 2019:

”Raffinerad palmolja innehåller ämnen som framkallar cancer, varnar EU. Palmolja finns i hälften av all världens livsmedelsprodukter. Livsmedelsverket arbetar nu för att EU ska införa stränga gränsvärden.

I Italien har palmoljan redan börjat rensas bort från butikshyllorna.”

När palmolja hettas upp till 200 grader för att renas ombildas fettsyraestern glycidol till flera ämnen som kemister kallar GE. Dessa ämnen har i djurförsök visat sig ge njurskador.

EU's egna livsmedelsverk EFSA har gått ut med en varning om att för stor konsumtion palmolja framförallt för spädbarn och barn upp till 18 år. ” – Det finns tillräckliga bevis att glycidol är cancerogent, därför har kommittén inte satt en säker nivå GE” sa Hellen Knutsen, ordförande i den EU-kommitté som undersökt livsmedelsolja.

Därför yrkar vi:

Att Köpings kommun skall se över våra livsmedelsprodukter och försöka att byta ut de som innehåller palmolja i den mån det går.

Att se över vilka tvål, schampo och andra hygienartiklar vi använder i kommunen för att undvika att använda produkter med palmolja i.

Maria Liljedahl, Sverigedemokraterna

Samuel Gustavsson, Sverigedemokraterna

Organisationsnr 222000-2816

Dnr SVM 2018/17

Årsredovisning 2019

Samordningsförbundet Västra Mälardalen ska stödja människor i utanförskap till god hälsa och förvärvsarbete och därmed minska klyftorna i samhället.

Beslutad av styrelsen 2020-03-04

akt

Innehållsförteckning

Förkortningar	5
Ordförande har ordet	6
Sammanfattning	7
Måluppfyllelse under 2019.....	7
Ekonomiskt utfall	7
Om förbundet	8
Uppdrag	8
Organisation	8
Historik	8
Lagrum	8
Finansiering/medlemsavgifter	9
Beskrivning av verksamheten	9
Vision 9	
Styrelsens arbete under året.....	9
Mål och måluppfyllelse under 2019	11
Insatser under 2019	13
LF och ensamkommandes hälsa	13
Integrationsarbete Landstinget Västmanland	14
Boskola	15
ESF Unga ett delprojekt inom det större #KlarFramtid som ägs av Region Sörmland.....	16
Vem gör vad för unga i KAK	17
Ekonomisk redogörelse	18
Intecknade medel för 2020-2022	19
Resultaträkning	20
Balansräkning	21
Kassaflödesanalys	22
Redovisningsprinciper	22
Noter	23
Sammanställning insatser	24

Förkortningar

AMIF	Asyl-, migrations- och integrationsfonden
ESF	Europeiska Socialfonden
KAK	Köping, Arboga, Kungsör
HVB	hem för vård eller boende
LF	Lösningsfokuserat arbetssätt
ORS/SRS	Outcome Rating Scale (ORS) och Session Rating Scale (SRS) mäter en persons mående och upplevelse av behandling
ViiA	Vägen in i Arbete, insats i Arboga

Ordförande har ordet

2019 började vi se effekterna av den omställning av insatser som både ägare och styrelse var eniga om; att förbundets medel i större utsträckning skulle gå till större och mer långsiktiga individinsatser. Det har bland annat inneburit att samordningsförbundet gått in som medfinansierare i ESF- och AMIF-projekt och på så sätt växlat upp sina pengar med externa fondmedel.

Under året avslutades Samordningsförbundets stora forskningsprojekt Lösningfokus och Ensamkommandes hälsa. Resultatet presenterades på en slutkonferens i höstas och har resulterat i en populärvetenskaplig forskningsrapport som skickats till bland annat Socialstyrelsen och Mälardalens högskola. Erfarenheterna från projektet har också legat till grund för en praktisk metodbok i arbete med unga (inte bara ensamkommande). Metodboken har blivit populär och efterfrågats av aktörer inom både civilsamhälle, kommun och stat. Den spreds även på en rikskonferens i lösningfokus i Malmö i december.

Samordningsförbundet har fortsatt att underlätta för parterna att träffas lokalt genom bland annat Dejta en myndighet, föreläsningar och Tillsammansveckan.

Det länsgemensamma arbetet har fortsatt utifrån Avsiktsförklaringen. Vi har tillsammans med Norra Västmanlands Samordningsförbund och Samordningsförbundet Västerås erbjudit arrangemang kring det lösningfokuserade arbetssättet, Insatskatalogen, Grönkvist och frågan om att stödja parterna till att söka externa fondmedel. Kronofogden och Konsumentverket har intresserat sig för Grönkvistmetoden. Det samarbetet resulterade i ett samtalskort som presenterades på Konsumentverkets återrapportering av sitt regeringsuppdrag kring överskuldssättning på Nalen i Stockholm.

Jag tycker att Samordningsförbundet Västra Mälardalen har styrt om sin verksamhet på ett bra sätt, mot större individinsatser utan att tappa stödet till metoder/arbetsätt eller fokus på strategisk utveckling av samverkan. Vår styrka är att vi gör alla delar.

Stort tack till alla samverkande parter för ett gott samarbete under 2019!

Köping 2020-02-06

Andreas Trygg
Ordförande

Sammanfattning

Måluppfyllelse under 2019

På planeringsdagarna i augusti 2018 ville styrelsen se färre men större insatser istället för många små. Styrelsen ville också se en mer långtgående uppföljning av vad förbundets insatser leder till i respektive organisation. De som ansöker om medel till större individinsatser är ålagda att ha en uppföljning eller utvärdering som visar på resultat, vilket regleras i insatsavtal.

Målen för både individinsatser, metoder och arbetssätt, samt strukturella insatser har i stort sett alla uppfyllts. Det kom några färre deltagare än planerat på arrangemangen både i KAK och Läns gemensamt.

Vi har som vision att *Samordningsförbundet Västra Mälardalen ska stödja människor i utanförskap till god hälsa och förvärvsarbete och därmed minska klyftorna i samhället*. I och med omställningen till större individinsatser, dock utan att välja bort det vi gör inom metoder, arbetssätt och strukturer, har arbetet under 2019 inneburit att vi kommit närmare den visionen.

Ekonomiskt utfall

Utöver förbundets bidrag för 2019 om på 3 000 tkr hade förbundet med sig ett eget kapital från föregående år på 519 tkr.

Utfallet för 2019 blev ett underskott om 102 tkr, av avvikelse på 8 tkr mer än budgeterat (budget -94 tkr). Några av insatserna överskred sin budget medan andra inte använde hela de beviljade medlen och det administrativa kostnaderna var lägre än budgeterat.

Insatsen LF och Ensamkommandes hälsa drog över budgeten med 228 tkr, vilket berodde på att det behövdes mer handledningstid, intervjuer, utbildningsinsatser, tolkar och översättningar än vi räknat med.

Integration Region Västmanland har inte använt alla sina medel, 115 tkr lägre än budgeterat, och styrelsen har också fattat beslut om att flytta medel från insatsen under 2019. Anledningen är att 2019 års insatser inte blev kostsamma och att tiden till större delen ägnades åt att processa fram förslag på insats till 2020.

Eget kapital som följer med in i 2020 uppgår till 418 tkr, vilket ligger i linje med budgeterat resultat och inom de riktlinjer som finns.

Om förbundet

Samordningsförbundet är en fristående juridisk organisation med medlemmarna Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Västmanland samt Köping, Arboga och Kungsörs kommuner.

Uppdrag

Förbundet ska stödja utvecklingen av myndigheternas arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser för personer mellan 16-64 år. Samordningsförbundens uppgift är att jobba för att individer ska få stöd och rehabilitering som syftar till att komma närmare en egen försörjning. Det innebär för oss arbete på tre nivåer: Individnivå, Metod/Arbetsätt och Struktur.

På individnivå finansierar förbundet insatser som drivs av de samverkande parterna. Samordningsförbundet stödjer också insatser med metodutveckling, kompetensutveckling, kartläggningar/förstudier och forskning.

Organisation

Förbundets organisation består av en styrelse som utses av medlemmarna och består av sex ledamöter och sex ersättare. Styrelsen är högsta beslutande och förvaltande organ som har ansvar för utveckling och ekonomi. Varje styrelsemöte förgås av ett Arbetsutskott (AU), där ordförande, vice ordförande, förbundssamordnare, ekonom och sekreterare träffas.

Förbundssamordnaren är styrelsens verkställande tjänsteman. Tjänstemannen är föredragande i styrelsen, verkställer styrelsens beslut samt utarbetar förslag till beslut för styrelsen. Hon har sin formella anställning i Köpings kommun.

Tjänsterna ekonom och styrelsesekreterare, köps av Köpings kommun.

Som stöd i sitt arbete har förbundssamordnaren en Utvecklingsgrupp där det ingår tjänstemän från alla parter. Parterna utser själva gruppmedlem. Gruppen finns inte i förbundets organisation och har inget formellt ansvar i förhållande till styrelsen, utan är ett stöd till styrelsens tjänsteman.

Historik

Samordningsförbundet Västra Mälardalen bildades i maj 2010 och är ett politiskt och finansiellt förbund inom det arbetslivsinriktade rehabiliteringsområdet.

Lagrum

Samordningsförbundet verkar utifrån Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210) och förbundsordningen som beslutats av samordningsförbundets medlemmar. Lagens syfte är att ge lokala aktörer möjligheter att utveckla samverkan inom rehabiliteringsområdet och samordna gemensamma insatser riktade till personer i behov av arbetslivsinriktad samordnad rehabilitering samt underlätta en effektiv resursanvändning.

Samordningsförbundet följer även lagen om kommunal redovisning (1997:614) och kommunallagen (1991:900) i tillämpliga delar.

Finansiering/medlemsavgifter

2019 års tilldelning från förbundsmedlemmarna uppgick till 3 000 tkr, där Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen bidrog med hälften, Region Västmanland med en fjärdedel och de tre kommunerna med resterande fjärdedel. Utöver det får förbundet ta med sig överskott som eget kapital kommande år.

Beskrivning av verksamheten

Vision

Vi ser hälsan som en avgörande framgångsfaktor i individinsatserna och har därför valt att lyfta fram det i vår vision:

Samordningsförbundet Västra Mälardalen ska stödja människor i utanförskap till god hälsa och förvärvsarbete och därmed minska klyftorna i samhället.

De individinsatser som förbundet stödjer ska vända sig till personer mellan 16 och 64 år och som är i behov av samordnade arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser från minst två av de samverkande parterna. Förbundet kan spela en viktig och samordnande roll även i det förebyggande arbetet. Förbundet bedriver inte själva rehabiliterande individinsatser, utan finansierar och kan vara ett stöd till de ingående parternas rehabiliteringsarbete. Ansökningar om medel från förbundet bedöms utifrån om de stödjer visionen och om de kan uppvisa målbeskrivning och uppföljning utifrån en beskrivning av:

- Samverkan/samordning
- Hälsa
- Arbetslivsfokus
- Delaktighet och Bemötande.

Styrelsens arbete under året

Det har varit sju styrelsemötet under året.

Ägarmötet hölls i april och då behandlades Årsredovisningen för 2018, Revisionsberättelse, samt Verksamhetsplan och budget 2019. Behovet av långsiktig utveckling av samverkan diskuterades, både för Västra Mälardalen och mellan de tre samordningsförbunden länet som regleras i en Avsiktsförklaring (se nedan).

På planeringsdagen i augusti gick styrelsen igenom nuläget enligt vad som beslutats enligt Verksamhetsplanen och vilka satsningar som fanns inför Verksamhetsplan och budget 2020, -21 och -22.

Presidiet har haft möten med presidierna i Samordningsförbundet Västerås och Norra Västmanlands Samordningsförbund. Då har man diskuterat vidare utifrån ägarnas uppdrag att samverka mer inom länet enligt Avsiktsförklaringen:

Avsiktsförklaring: Konkreta insatser och åtgärder på 1 års sikt

- Insatskatalogen

- Processa fram hur parterna kan få ett stöd i att söka externa fondmedel
- Gemensamma möten för presidierna och förbundssamordnarna tre gånger per år
- Länsgemensam Finsamkonferens för styrelserna i de tre förbunden
- Länsgemensamt medlemssamråd/ägarmöte till hösten
- Sårbarhetsanalys inför en kontinuitetsplanering av kompetens, se nedan

Avsiktsförklaring: Konkreta insatser och åtgärder på 3 års sikt

- Kontinuitetsplanera, samt att gemensamt dra nytta av befintlig förbundspersonals specifika kompetensprofil
- Gemensam "fundsökarresurs" finns tillgänglig för parterna
- Ge möjlighet för personer med nedsatt arbetsförmåga (med t ex 75% sjukersättning) möjlighet till anpassade anställningar inom förbundets verksamhet.

Måluppfyllelse av det länsgemensamma arbetet

Alla mål på ett års sikt är uppfyllda. Alla mål på tre års sikt är på gång.

Mål och måluppfyllelse under 2019

Mål för individinsatser 2019

- Individinsatsen Ensamkommandes hälsa avslutas med en spridningskonferens. En populärvetenskaplig rapport och en handbok för personal ska presenteras.
- Individinsats för unga påbörjas under 2019 med stöd av samordningsförbundet. I skrivande stund planeras medfinansiering av ESF-projekt.
- Individinsats inom integration påbörjas med stöd av samordningsförbundet.

Måluppfyllelse

Målen är uppfyllda. Individinsatsen för unga är Köpings delprojekt inom ESF-projektet "KlarFramtid". Individinsatsen inom integration är Boskolan.

Mål för metoder och arbetssätt 2019

- 100 personer ska erhålla utbildning genom förbundets satsningar på Lösningfokuserat arbetssätt och uppföljningsverktyget ORS/SRS
- 50 personer från KAK ska ta del av det utbud som erbjuds inom de läns gemensamma insatserna från de tre samordningsförbunden i Västmanland.
- Förbundet ska stödja implementering av suggestopedin som ett verktyg i andra insatser
- "Dejta en myndighet" och de lite längre lunchföreläsningarna fortsätter även 2019 och 100 personer ska delta under året.
- En uppföljning ska genomföras av vad parterna anser att förbundets evenemang ger för resultat i den egna vardagen.

Måluppfyllelse

70 istället för 100 personer fick utbildning/kompetensutveckling i lösningfokuserat arbetssätt eller ORS/SRS. 31 personer istället för 50 tog del av det läns gemensamma. I övrigt är målen uppfyllda. De KAK-gemensamma arrangemangen såsom Dejta en myndighet och andra föreläsningar, hade tillsammans 593 personer.

Suggestopedin användes inom insatsen Boskola.

En uppföljning gjordes på nästan alla evenemang med frågorna 1. *Har du lärt dig något nytt idag?* (95%) och 2. *Kommer du att ha någon direkt nytta av det du lärt dig idag i ditt arbete?* (75%). I övrigt gör varje individinsats en självvärdering med stöd av förbundet.

Mål för struktur och organisationsnivå 2019

- Samverkan Region Västmanland som ledde fram till Pilotprojekt Köping och "Samverkan för individens bästa – nyanlända med ohälsa" fortsätter och samma upplägg (lära sig mer om varandras uppdrag och processa vad som inom budgetram kan underlätta samverkan lokalt) ska genomföras för Kungsör och Arboga. Region Västmanland är huvudman.
- Insatskatalogen ska uppdateras och vi ser att den används av förbundets parter.
- Samordningsförbundet bidrar till att samverkansgrupper i alla tre kommuner får stöd till att genomföra aktiviteter under Tillsammansveckan, en uppmärksamhetsvecka i Västmanland kring psykisk hälsa.

Måluppfyllelse

Målen är uppfyllda. Dock används Insatskatalogen inte i den utsträckning som förväntats. Statistiken har flera osäkerhetsfaktorer, till exempel är det svårt att veta vilka insatser man sökt på då programmet räknar "klick" utifrån var datorn kopplats upp.

Mål för övrig samverkan 2019

- Samordningsförbundet Västra Mälardalen ska aktivt bidra till att genomföra det som beslutats ska hända "på ett års sikt" i Avsiktsförklaringen mellan de tre samordningsförbunden i Västmanland.
- Förbundssamordnaren ska fortsättningsvis ingå i alla lokala ledningsgrupper för samverkan kring psykisk hälsa i KAK. Ledningsgrupperna planerar aktiviteter utifrån individernas behov i den egna kommunen och där kan förbundet lyfta fram samverkansperspektivet och tillskjuta medel.

Måluppfyllelse

Målen är uppfyllda. Man kan notera att alla sju ledningsgrupper för samverkan kring psykisk ohälsa inte var igång under 2019.

Insatser under 2019

LF och ensamkommandes hälsa

Projektägare	Västra Mälardalens Samordningsförbund håller samman projektet administrativt och står själva som projektledare
Projektid	2016—2019
Medel från förbundet	Budgeten är totalt 1 831 000 kr
Utfall	Utfall t.o.m. 191231 = 2 058 780 kr.
Målgrupp	Chefer, personal och ensamkommande ungdomar på kommunala HVB och Stödboenden i KAK.
Syfte	Forskningsprojektet ska ta fram ett enkätverktyg, samt undersöka om utveckling och tillämpning av gemensam arbetsmetodik och förhållningssätt (Lösningfokus) har en positiv inverkan på ensamkommandes psykiska hälsa, samt på personalens arbetsmiljö och arbetsallians med ungdomarna. Resultaten ska samlas och spridas.
Mål	Individinsatsen Ensamkommandes hälsa, ska ge utbildning och handledning av ledning och personal som jobbar med ensamkommande flyktingbarn på HVB-hem. När projektet slutar (2019) vill vi ha forskningsresultat på om hälsan hos barnen ökar och arbetstillfredsställelsen hos personalen ökar. En enkät som fungerar för målgruppen. Handbok om arbetssättet En populärvetenskaplig forskningsrapport ska skrivas och spridas till bland annat Socialstyrelsen
Antal deltagare fördelat män o kvinnor	Ungdomar: Ca 100 ungdomar, varav 4 tjejer, personal: ca 60 personer, ungefär hälften kvinnor, hälften män, chefer: tre män och en kvinna Verksamheterna har lagts ner eller minskat, varför antalet personer minskat kraftigt under projektets gång
Projektets resultat/måluppfyllelse	En enkät är framtagen och översatt till flera språk. All personal har gått utbildningen och kunde direkt efter kursen berätta om skillnader i arbetsallians och relation med ungdomarna. Metodbok och forskningsrapport är färdiga och har spridits på slutkonferens och i flera andra sammanhang.
Uppföljning	Underlaget blev för litet för att ge en statistiskt säkerställt kvantitativt resultat om förhållningssättet/metoden haft inverkan på ungdomarnas psykiska hälsa. Den kvalitativa utvärderingen innebar intervjuer och fokusgrupper med ungdomar och personal som blir viktiga komplement till den kvantitativa resultaten. Framför allt chefer och personal har sett skillnader i att använda lösningfokus.
Resultat ekonomi	Insatsen överskred budgeten med 227 780 kr. Orsaken är att metodhandboken kostade mer att göra än budgeterat samt ökade tolk- och översättningskostnader. Med det krympande underlaget av ungdomar, krävdes även intervjuer för att få fram mer underlag till forskningsrapporten. Det har även krävts betydligt mer handledning till chefer och personal än vad som planerats.

Integrationssamarbete Landstinget Västmanland

Projektägare	Region Västmanland
Projektid	2017—2020
Medel från förbundet	Total budget för insatsen 1 200 000 kr.
Utfall	Utfall till och med 191231 = 467 152 kr
Målgrupp	Regionen Västmanland erbjöds utvecklingsmedel för samverkan och utveckling inom integrationsområdet. Målgruppen är i första hand personal.
Syfte	Kompetensutveckling inom integrationsområdet, samt lära känna varandras uppdrag. Ökat samarbete mellan primärvård, Arbetsförmedling och kommunerna avseende sjukskrivningar under etableringsperioden och vidare in i eventuellt försörjningsstöd.
Mål	Identifiera och möta behovet av Region Västmanlands medverkan i integrationsarbetet. Färre ”onödiga” sjukskrivningar och en effektivare rehabiliteringsprocess utifrån att alla känner varandras uppdrag.
Antal deltagare fördelat män o kvinnor	Till processdagarna i Köping och Arboga kom totalt ca 30 personer, varav 90% kvinnor och 10% män.
Projektets resultat/ måluppfyllelse	Målet med smidigare samverkan kring målgruppen är uppfyllt i och med den kontaktlista som upprättats för Köpingsområdet. Dock kan vi inte säkert härleda minskade ”onödiga” sjukskrivningar till just den här insatsen. Under 2018 genomfördes Pilotprojekt Köping, där primärvård, kommun och Arbetsförmedlingen utvecklade sin samverkan kring framför allt nyanlända med ohälsa. Samma process skulle genomföras i Kungsör och Arboga under 2019. Intresset har inte varit lika stort under 2019, men resulterade i en projektidé från Region Västmanland inför 2020 som är godkänd av styrelsen.
Uppföljning	2018 års arbete finns dokumenterat på förbundets hemsida, inklusive en slutrapport för arbetet i Köping. Resultatet från 2019 är framför allt att en halvdag kring allas uppdrag genomfördes för Kungsör och Arboga, samt att en projektplan för 2020 har tagits fram. Det omfattar både strukturella insatser, utbildning till personal och hälsoinsatser direkt riktade till behovsgruppen.
Prognos ekonomi	Insatsen fortsätter under 2020 – beviljade medel för 2020 är 500 000 kr.

Boskola

Projektägare	Köpings kommun
Projektid	2019
Medel från förbundet	Total budget för insatsen tillsammans med handledning 257 000 kr.
Utfall	Utfall till och med 191231 = 279 000 kr. Det som gjorde att projektet kostade mer var att det behövdes ytterligare handledning, vilket uppmuntrades av förbundssamordnaren.
Målgrupp	Personer under och efter etableringstiden som bedömdes ha nytta av kursen och kunde remitteras av Arbetsförmedlingen och de tre KAK-kommunerna.
Syfte	Öka kunskap om hur det fungerar att bo i hyresrätt generellt, i Sverige. Minska friktionen som leder till missförstånd och isolering för att minska klyftorna i samhället. Lära ut skrivna och oskrivna regler som gäller en hyresgäst, bland annat genom suggestopedi. Att ge deltagarna en god grund och verktyg för att fungera som en god granne och hyresgäst. Skapa mötesplats för att deltagarna ska lära känna och stötta varandra, bygga upp delaktighet hos individerna. Öka trivseln och minska kostnader för till exempel sopsortering eller problem i tvättstugan.
Mål	Ha en struktur och metod för att ge praktisk kunskap om vad som gäller i boendet för dem som befinner sig i utanförskap, oavsett om orsaken är att man kommer som ny till Sverige, eller av andra skäl är i behov av mer praktisk boendekunskap. Öka kunskap och minska oro. Trygghet för individen, så att man kan ta nästa steg för att etablera sig i samhället och på arbetsmarknaden.
Antal deltagare fördelat män o kvinnor	Målet var 48 deltagare, men det blev 35 personer som påbörjade och 32 genomförde hela Boskolan. 3 föll bort på grund av sjukdom eller vård av barn Av de 32 var 26 kvinnor (81%) och 6 män (19%)
Projektets resultat/måluppfyllelse	Det har varit svårt att fylla kurserna med deltagare från alla parter. Projektet har dock varit mycket uppskattat av deltagarna. Projektgruppen har även genomfört en kursomgång i Arboga för att underlätta för deltagare att komma.
Uppföljning	En självvärdering med processledare har genomförts med projektet och en enkät har gjort med deltagare. Det ska presenteras för styrelsen i mars 2020.
Prognos ekonomi	Budget 257 000 kr – utfall 279 000 kr.

ESF Unga ett delprojekt inom det större #KlarFramtid som ägs av Region Sörmland

Projektägare	Köpings kommun
Projektid	2019—2022
Medel från förbundet	Total budget för insatsen 1 000 000 kr.
Utfall	Utfall till och med 191231 = 250 000 kr
Målgrupp	Projektets målgrupp är unga vuxna mellan 20-24 år i Köpings kommun som saknar gymnasieexamen och som inte arbetar. Det är inte en homogen målgrupp utan det finns flera olika förklaringar och orsaker till att dessa personer inte har lyckats slutföra sin gymnasieutbildning.
Syfte	Projektet ska identifiera och ta fram verktyg som är framgångsrika vad det gäller att förbereda och motivera till att kunna genomföra heltidssysselsättning i ordinarie verksamhet.
Mål	80% av deltagarna ska efter projektiden kunna genomföra en heltidssysselsättning.
Antal deltagare fördelat män o kvinnor	Projektet kommer att ha 15 årsplatser och man räknar med att jobba med 40 personer under projektiden.
Projektets resultat/ måluppfyllelse	För tidigt att säga nu
Uppföljning	Projektet går enligt plan.
Prognos ekonomi	Projektet prognostiseras hålla sin budget även kommande år.

Vem gör vad för unga i KAK

Projektägare	Arboga kommun
Projektid	2019—2020
Medel från förbundet	Total budget för insatsen är 300 000 kr.
Utfall	Utfall till och med 191231 = 99 129 kr
Målgrupp	Definitionen av unga ser olika ut i verksamheterna, men målgruppen är 16-29 år och de ska ha behov av samordnade arbetslivsinriktade insatser från minst två av förbundets parter.
Syfte	Samla de många verksamheter som jobbar för unga och tillsammans se på frågorna "Vem gör vad?" och "Vad gör vi när planeringen inte fungerar?" Det är många verksamheter och komplexa frågor då gruppen "unga" inte är homogen.
Mål	Få mer kunskap om varandras verksamheter och på så sätt kunna samverka bättre, samt att se vad man kan göra: 1. praktiskt inom nuvarande ram och förutsättningar, samt 2. formulera ett önskeläge att sträva mot.
Antal deltagare fördelat män o kvinnor	Projektet är ingen individinsats
Projektets resultat/måluppfyllelse	Det har inte gått så lång tid, men projektet kom igång bra under 2019.
Uppföljning	Projektet pågår enligt plan
Prognos ekonomi	Projektet prognostiseras hålla budget.

Ekonomisk redogörelse

2019-års verksamhets- och aktivitetsplan byggde på den budgetram, 3 000 tkr som huvudmännen tidigare fattat beslut om. Budgetramen är oförändrad jämfört med föregående år.

Det egna kapitalet uppgick till 519 tkr vid ingången av 2019.

Belopp tkr	Utfall jan- dec 2019	Aktuell budget jan- dec 2019	Avvikelse utfall – budget	Bokslut belår 2018
Nettokostnad	-3 102	-3 094	-8	-2 887
Bidrag/intäkt	3 000	3 000	0	3 000
Resultat	-102	-94	-8	+113
Utgående eget kapital	418	425		519
Likvida	670			1 101

Kommentarer

Utöver förbundets budget på 3 000 tkr har förbundet haft förbrukade medel med 519 tkr för 2019. Till 2020 års insatser finns närmare 418 tkr utöver de medel vi erhåller från medlemmarna.

Intecknade medel för 2020-2022

Påbörjade, pågående projekt och ej avslutade projekt samt beviljade under 2019.

Insatser	Ar 2020	Ar 2021	Ar 2022
Gemensamma konferenser			
Länsgemensamma utbildningar/konferenser inkl uppdatering av insatskatalogen	250 000	250 000	250 000
KAK-gemensamma utbildningar	250 000	250 000	250 000
Insatser			
Integrationssamarbete Region	500 000		
Dejta en myndighet	30 000	30 000	30 000
ESF Unga	250 000	250 000	250 000
Hälsoinsatser inom etableringsverksamhet ViiA	113 200	100 000	100 000
Vem gör vad kring unga i KAK	200 000		

CKA

Resultaträkning

Belopp i kr	Not	2019-01-01 -2019-12-31	2018-01-01 -2018-12-31
Verksamhetens intäkter			
Verksamhetens medlemsavgifter	1	3 000 000 0	3 000 000 0
Summa verksamhetens intäkter		3 000 000	3 000 000
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för insatser	2	-1 860 236	-1 587 922
Administration och styrelse	3	-1 241 323	-1 299 239
Summa verksamhetens kostnader		-3 101 559	-2 887 161
Verksamhetens rörelseresultat		-101 559	112 839
Finansiella poster			
Räntekostnader skatteverket			
Öresavrundning			
Resultat efter finansiella poster		-101 559	112 839
ÅRETS RESULTAT		-101 559	112 839

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
<u>Fordringar</u>			
Kundfordringar		0	0
Övriga kortfristiga fordringar	4	163 627	40 946
Summa fordringar		163 627	40 946
Kassa och bank		670 181	1 101 121
Summa omsättningstillgångar		833 808	1 142 067
SUMMA TILLGÅNGAR		833 808	1 142 067
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Överskott från tidigare år		406 340	1 010 074
Resultat föregående år		112 839	-603 734
Periodens resultat		-101 559	112 839
Summa eget kapital		417 620	519 179
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		211 905	578 632
Interimsskulder	5	198 646	40 000
Övriga kortfristiga skulder	6	5 637	4 256
Summa kortfristiga skulder		416 188	622 888
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNING OCH SKULDER		833 808	1 142 067

Kassaflödesanalys

Belopp i kr	2019-01-01 -2019-12-31	2018-01-01 -2018-12-31
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	-101 559	112 839
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		
Ökning / minskning av kortfristiga fordringar	-122 681	794 088
Ökning / minskning av kortfristiga skulder	-206 700	-533 167
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-430 940	373 760
Investeringsverksamhet	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	0
Finansieringsverksamhet	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0
Årets kassaflöde	-430 940	373 760
Likvida medel vid årets början	1 101 121	727 361
Likvida medel vid årets slut	670 181	1 101 121
Förändring i likvida medel	-430 940	373 760

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lagen om (1997:614) om kommunal redovisning.

Noter

Not	Benämning	2019-01-01 -2019-12-31	2018-01-01 -2018-12-31
1	Medlemsavgifter		
	Köpings kommun	375 000	375 000
	Arboga kommun	225 000	225 000
	Kungsörs kommun	150 000	150 000
	Försäkringskassa /Arbetsförmedling	1 500 000	1 500 000
	Landstinget	750 000	750 000
	Summa medlemsavgifter	3 000 000	3 000 000
2	Kostnader för insatser		
	Länsgemensamma utbildningar	198 682	154 136
	KAK-gemensamma utbildningar	201 620	201 463
	LF och ensamkommandes hälsa	637 439	499 416
	Dejta en myndighet	24 010	33 937
	Integrationssamarbete Region	84 873	301 983
	Tillsammansveckan	10 202	28 125
	Suggestopedi	0	53 277
	Supported employment	0	7 000
	Lösningssfokus Hälsocenter	0	7 200
	Anhörigstöd	0	23 549
	Chefsutbildning	10 447	113 547
	Översättning lösningssfokus	0	10 000
	Språkstöd Folkbildningen	0	9 000
	Föräldrastöd utrikesfödda	0	10 000
	Hur mår din ekonomi	0	9 612
	Arbetslivsinriktad insats	0	125 677
	Boskola	257 000	0
	Boskola, handledning	22 000	0
	ESF Unga	250 000	0
	Resurs insatskatalog	44 834	0
	Dans för hälsa	20 000	0
	Vem gör vad för unga i KAK	99 129	0
	Summa kostnader för insatser	1 860 236	1 587 922
3	Administration och styrelse		
	Samordnare – lön och resekostnader	677 346	700 154
	Arvode ledamöter och resekostnader	95 443	125 938
	Möteskostnader/konferenser	56 656	68 697
	Administrativa tjänster	268 436	260 497
	Revisionskostnader	42 948	40 000
	Övriga driftkostnader	100 494	103 953
	Summa administration och styrelse	1 241 323	1 299 239
4	Övriga kortfristiga fordringar		
	Skattefordringar	0	500
	Momsfordringar	163 627	40 446
	Summa övriga kortfristiga fordringar	163 627	40 946
5	Interimsskulder		
	Revision Freveko	36 000	40 000
	Upplupna kostnader	162 646	0
	Summa interimsskulder	198 646	40 000
6	Övriga kortfristiga skulder		
	Ledamöternas källskatt	3 056	2 192
	Upplupna sociala avgifter	2 581	2 064
	Summa övriga kortfristiga skulder	5 637	4 256

Organisationsnr 222000-2816

Dnr SVM 2018/17

Sammanställning insatser

Aterkommande insatser	Projekt-tid	Budget 2019	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Diff bu19 - utfall19
Länsgemensamma utb/konf	2019	200 000	253 748	154 136	198 682	1 318
KAK-gemensamma utbildningar	2019	300 000	85 732	201 463	201 620	98 380
Dejta en myndighet	2019	30 000	19 232	33 937	24 010	5 990
Summa		530 000	358 712	389 536	424 312	105 668

Pågående insatser	Projekt-tid	Total budget	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Kvarstår
Integrationssamarbete Region Västmanland Ack utfall 191231 – 467 152 kr. för år 2020 överenskommet att förbruka 500 000 kr,	2017--2020	1 200 000	80 296	301 983	84 873	500 000
ESF Unga	2019-2021	1 000 000	0	0	250 000	750 000
Vem gör vad för unga i KAK	2019-2020	300 000	0	0	99 129	200 871
Resurs för insatskatalog (190501-200430)	2019-2020	61 500			44 834	16 666
Summa						1 216 666

Insatser avslutade 2019	Projekt-tid	Total budget	Ack Utfall	Diff budget - utfall
LF o ensamkommandes hälsa.	2017—2019	1 831 000	2 058 780	-227 780
Tillsammansveckan KAK	2019	30 000	10 202	19 798
Chefsutbildning	2018–2019	150 000	123 994	26 006
Boskola	2019	257 000	279 000	-22 000
Dans för hälsa	2019	20 000	20 000	0
Summa				-203 976

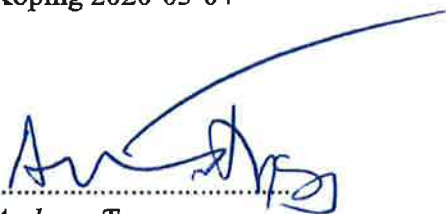
CKA

Styrelsens beslut

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

Jag skriver under i egenskap utifrån min roll i Samordningsförbundets styrelse.

Köping 2020-03-04

Andreas Trygg
Ordförande

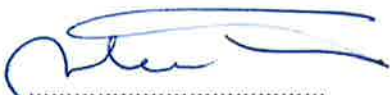
Linda Söder-Jonsson
Vice ordförande

Britt-Marie Enholm Gahnström
Ledamot

Ove Båhlström
Ledamot

Marie-Louise Söderström
Ledamot

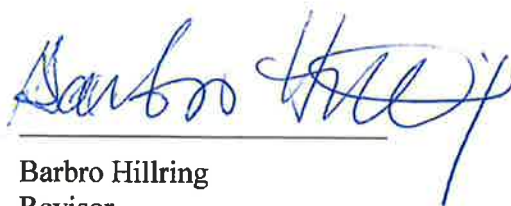
Richard Fallqvist
Ledamot

Revisorernas påteckning

Vår revisionsberättelse har avgivits 2020-04-01

Hans Andersson
Revisor
Köping, Arboga, och
Kungsörs kommuner

Barbro Hillring
Revisor
Region Västmanland

Vår revisionsberättelse har avgivits 2020-04-15

Cecilia Kvist
Auktoriserad revisor KPMG AB
för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

Till

Förbundsstyrelsen i Samordningsförbundet Västra
Mälardalen
Kommunfullmäktige i Köpings kommun
Kommunfullmäktige i Arboga kommun
Kommunfullmäktige i Kungsörs kommun
Regionfullmäktige i Västmanland
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

REVISIONSBERÄTTELSE för år 2019

Samordningsförbundet Västra Mälardalen
Organisationsnummer 222000-2816

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Samordningsförbundet Västra Mälardalen, org nr 222000-2816, för verksamhetsåret 2019.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen, god revisionsred. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Västra Mälardalen har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats enligt med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningsred.

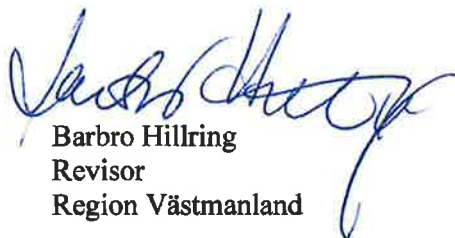
Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Köping 2020-04-01

Hans Andersson
Revisor
Köpings, Arboga och
Kungsörs kommuner

Barbro Hillring
Revisor
Region Västmanland

Bilagor:
De sakkunnigas rapporter

Köping i ett folkhälsoperspektiv

I det här faktabladet har några av de kommunövergripande målen valts ut för att beskriva dem i ett folkhälsoperspektiv men även visa hur målen hänger samman med underlagen i undersökningarna Liv och hälsa ung och Liv och hälsa. Vi vill visa att hälsa är en strategi för måluppfyllelse av de kommunövergripande målen.

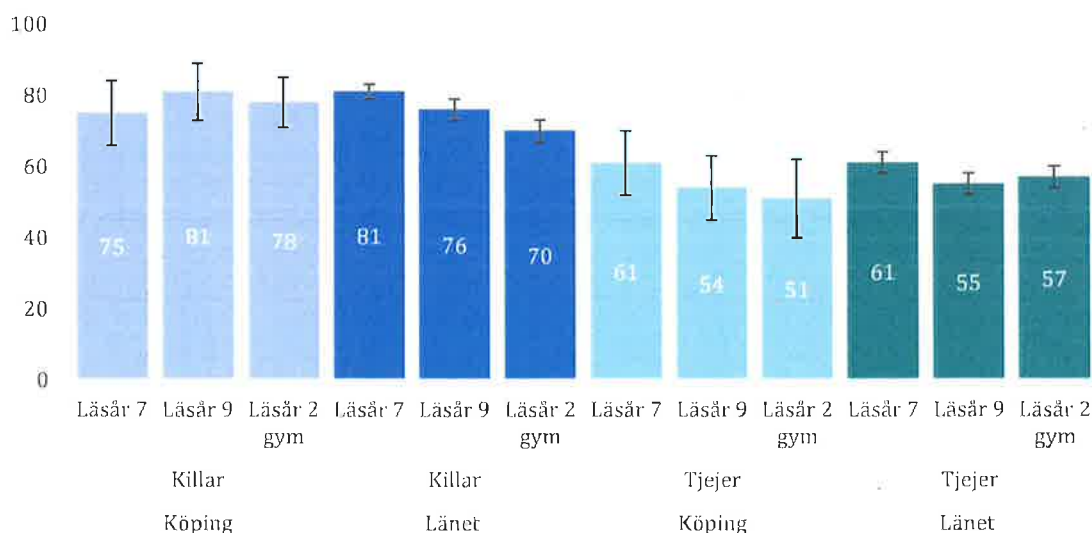
Hälsa som strategi för måluppfyllelse: En förbättrad och jämlik folkhälsa

Jämlikhet i hälsa handlar ytterst om välfärd och livsvillkor. Ojämlikhet i hälsa uppkommer när individers uppväxtvillkor, utbildningsmöjligheter, boendemiljö, arbetsmiljö, försörjningsmöjligheter och inkomster skiljer sig åt på ett systematiskt sätt mellan olika grupper och geografiska områden.

De livsvillkor som påverkar vår hälsa går genom alla samhälls- och politikområden. För att uppnå en god och jämlik hälsa måste åtgärder finnas på alla nivåer och i alla samhällssektorer och miljöer. Förhållanden under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet. Frisk- och skyddsfaktorer för barn visar att näst efter familjen och skolan är fritiden den viktigaste arenan för att främja barns och ungas hälsa. För unga i Västmanland finns det en ojämlikhet i den psykiska hälsan utifrån bland annat socioekonomisk status, sexuell läggning och funktionsvariation. Bland vuxna kan ojämlikheten i den psykiska hälsan kopplas till sysselsättning och ekonomi. För att främja den psykiska hälsan och förebygga den psykiska ohälsan är det viktigt att satsa på tidiga samordnade insatser.

Självskattad hälsa

Självskattad hälsa har ett starkt samband med framtida sjuklighet och dödlighet. I Köpings kommun är andelen killar med god hälsa betydligt högre än andelen tjejer med god hälsa. I årskurs 9 och 2 i gymnasiet finns det statistiskt signifikanta skillnader mellan könen i mående (figur 1).

Figur 1. Andel med god hälsa fördelat på skolår och kön, Köpings kommun och Västmanlands län. Konfidensintervall i felstaplar. Liv och hälsa ung 2020.

När det kommer till skillnader i ungas mående har livsvillkor störst betydelse. Det finns ett starkt positivt samband mellan måendet och att trivas i skolan, ha ljus framtidstro, känna tillit till andra människor och att vara trygg i klassrummet. Det finns tydliga strukturella skillnader i mående bland Västmanlänningar. Det är en större andel unga som mår bra bland de som inte är orolig för familjens ekonomi eller som har två arbetande föräldrar, jämfört med unga som är oroliga för familjens ekonomi eller där båda föräldrar inte arbetar (figur 2). I den vuxna befolkningen är andelen som mår bra större bland de med eftergymnasial utbildning eller bland de som har ett förvärsarbete jämfört med de som har lägre utbildning eller är arbetslösa.

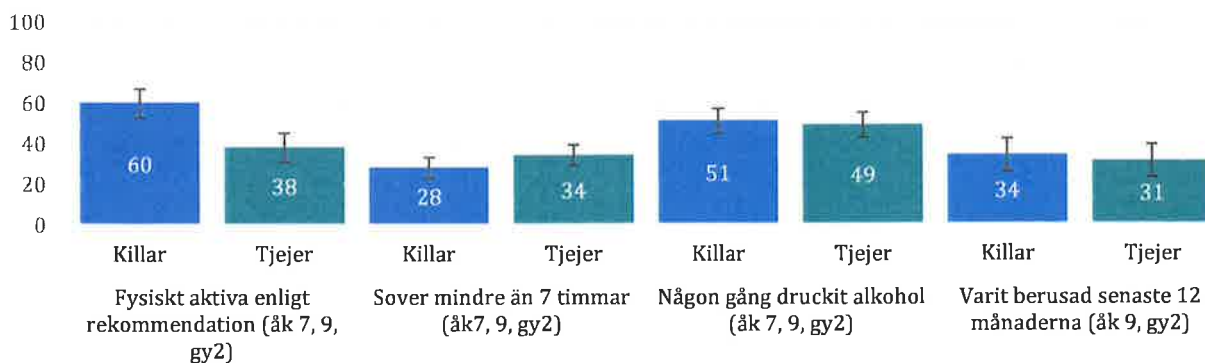
Vårdnadshavares resurser är viktiga bestämningsfaktorer för ungas hälsa och välmående. Knappa ekonomiska och sociala resurser kan bidra till ökad sårbarhet för vårdnadshavare för bland annat psykisk ohälsa, vilket i sin tur kan påverka barnens välbefinnande och psykiska hälsa. Barn i ekonomiskt utsatta familjer är mindre delaktiga i samhället, de tenderar få sämre betyg i skolan och lever oftare under osäkra boendeförhållanden.

Figur 2. Andel unga med god hälsa fördelat på orolighet över familjens ekonomi och föräldrars sysselsättning, könsuppdelat. Ålderstandardiserade andelar med god hälsa fördelat på utbildningsnivå (18 år och äldre) och sysselsättning (18–69 år), könsuppdelat. Västmanland, Liv och hälsa ung 2020 & Liv och hälsa 2017.

Levnadsvanor

Tillräcklig fysisk aktivitet, hälsosamma matvanor och goda sömnvanor stärker förutsättningarna för en god fysisk och psykisk hälsa medan tobaksrökning, alkoholbruk och narkotikabruk ökar risken för fysisk och psykisk ohälsa. Levnadsvanor under uppväxten har stor inverkan på det kommande livets beteenden, attityder, hälsa och livskvalitet. Det finns en tydlig koppling mellan familjens socioekonomi (utbildningsnivå, inkomst och yrke) och barn och ungas levnadsvanor. Det är större sannolikhet att barn och unga som inte är oroliga för sin familjs ekonomi, har goda levnadsvanor än barn och unga som är oroliga för sin familjs ekonomi. Dessutom finns en tydlig koppling mellan levnadsvanor och funktionsvariation, där barn och unga utan, eller med en funktionsvariation har mer hälsosamma levnadsvanor än barn och unga med två eller flera funktionsvariationer. I Köping är det fler killar än tjejer som lever upp till rekommendationen om daglig fysisk aktivitet. När det kommer till sömn är det fler tjejer än killar som sover mindre än 7 timmar/natt. Det finns ingen större skillnad mellan könen när det kommer till frågor om alkohol.

Figur 3. Andel som uppfyller rekommendationen angående fysisk aktivitet, som sover mindre än 7 timmar per natt, någon gång druckit alkohol eller varit berusad senaste 12 månaderna. Fördelat på kön. Köpings kommun. Liv och hälsa ung 2020.

Fritid

En meningsfull fritid är viktigt för att skapa sammanhållning, stärka integrationen och främja hälsan och tilliten. Det är viktigt att det finns trygga och lättillgängliga utemiljöer, aktiviteter och andra sysselsättningar på fritiden. I Köpings kommun är det 92 procent av killarna och 80 procent av tjejerna som är nöjd med sin fritid. Unga som regelbundet deltar i fritidsaktiviteter är 53 procent. Det är 83 procent som har möjlighet att delta i de fritidsaktiviteter en vill.

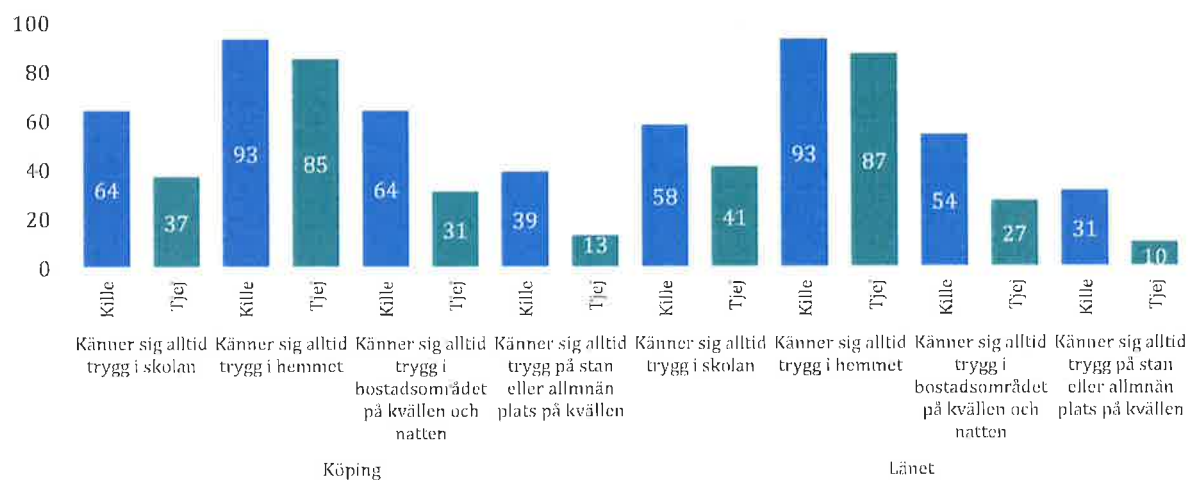

Figur 4. Andel unga som är nöjd med sin fritid fördelat på kön, Köpings kommun och Västmanlands län. Konfidensintervall i felstaplar, Liv och hälsa ung 2020.

Trygghet

En god närmiljö bidrar till känsla av trygghet och tillit. Hemmet och vår närmiljö är viktig då en stor del av vår fritid, återhämtning och sociala aktiviteter sker här. Att känna sig trygg i bostadsområdet har betydelse för både trivselen och hälsan. Känslan av trygghet och stabilitet i närmiljön ger förutsättningar att själv kunna välja var en vill vistas och vad en vill göra. Genom att arbeta för att minska problem såsom kriminalitet, parallellsamhällen, social oro och konflikt mellan grupper kan en starkare social sammanhållning och ökad känsla av trygghet uppstå.

Det finns signifikanta könsskillnader i trygghet för samtliga frågor om trygghet. Killar känner sig i större utsträckning alltid trygg ibland annat skolan, i bostadsområdet på kvällen/natten. Samma mönster ses även för länet (figur 5).

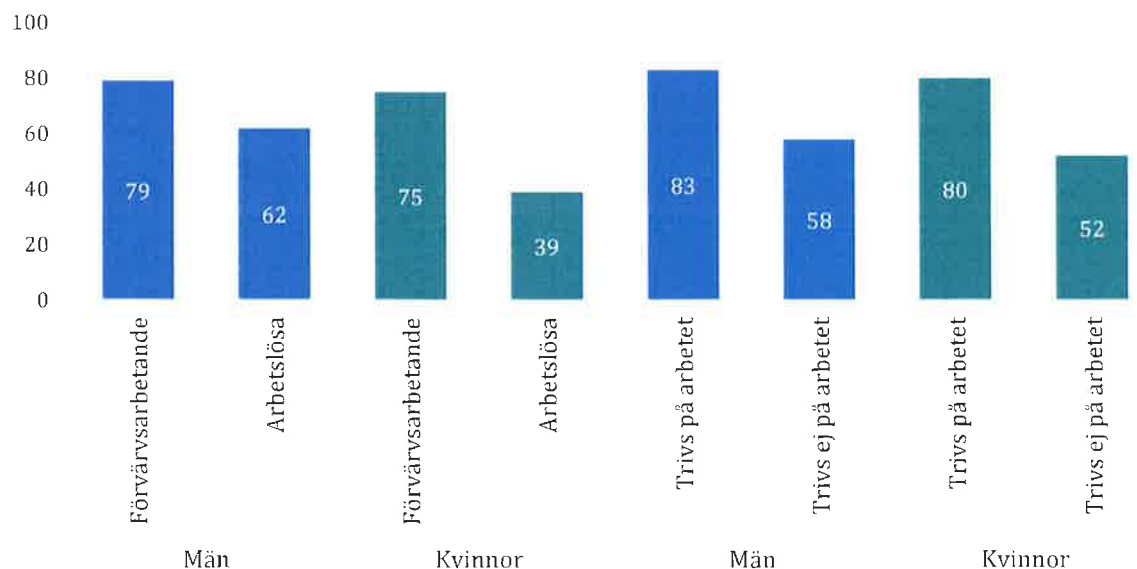

Figur 5. Andelen unga (åk 7, 9 Gy2) som alltid känner sig trygg i skolan, i hemmet, i bostadsområdet på kvällen eller på allmän plats på kvällen, fördelat på kön. Köping kommun. Liv och hälsa ung 2020.

Arbete

Arbete och självförsörjning är centrala faktorer för att utjämna skillnader i livsvillkor och förbättra förutsättningarna för hälsa och tillit i samhället. Goda arbetsförhållanden och möjligheter till självförsörjning kan stärka individens ekonomi, sociala status, personliga utveckling, sociala relationer och självförtroende. Arbetet ger struktur i tillvaron och skapar en känsla av tillhörighet. Det främjar även känslan av delaktighet och inkludering. De grupper som är mer utsatta på arbetsmarknaden är unga utan fullgjorda studier, utlandsfödda och personer med nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning. Unga får allt svårare att etablera sig på arbetsmarknaden och där är det viktigt att tidigt upptäcka de som riskerar att misslyckas i skolan, eftersom det är den tydligaste indikationen på framtida svårigheter med att etablera sig på arbetsmarknaden eller studera vidare.

Bland kvinnor och män i länet som har ett förvärvsarbete är nivåerna av god hälsa högre jämfört med män och kvinnor som är arbetslösa. Det är även tydligt att arbetslösa kvinnor är en grupp där andelen med god hälsa är låg. En viktig faktor för att förvärvsarbete ska vara skyddande för hälsan är arbetstrivsel. Det är en större andel män och kvinnor som har god hälsa bland de som trivs på arbetet jämfört med de som inte trivs på arbetet (figur 6). I Köping är det 82 procent som trivs på arbetet.

Figur 6. Ålderstandardiserade andelar (18–69 år) med god hälsa fördelat på förvärvsarbetande eller arbetslösa och arbetstrivsel, kvinnor och män, Västmanlands län. Liv och hälsa 2017.

KALLELSE TILL FÖRENINGSTÄMMA

VÄSTMANLANDS TOLKSERVICE (VTS), ekonomisk förening.

Tid: Fredag den 15 maj 2020, kl. 10:30

Plats: Via Teams, videolänk

Dagordning

- §1. Val av ordförande
- §2. Val av två justerare
- §3. Fråga om stämman utlysts i behörig ordning
- §4. Fastställande av röstlängd
- §5. Styrelsens redovisning för senaste räkenskapsåret (**handling**)
- §6. Revisorernas berättelse (**handling**)
- §7. Beslut om fastställande av resultat- och balansräkning (**handling**)
- §8. Beslut med anledning av föreningens resultat enligt balansräkningen
- §9. Beslut om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter
- §10. Bestämmande av ersättning till styrelseledamöterna och revisorerna
- §11. Styrelsens förslag till medlemsavgift för år 2020 (oförändrad avgift 1000 kr)
- §12. Behandling av från styrelsen hänskjutna ärenden
 - a. Förslag på ändring av stadgar (**handling**)
- §13. Behandling av i stadgeenlig ordning väckta ärenden
- §14. Val av 5 styrelseledamöter och 5 suppleanter (**handling**)
- §15. Val av en revisor och en revisorssuppleant samt anmälan om revisorer och suppleanter utsedda av Västmanlands kommunförbund och Region Västmanland. (**handling**)

Årsredovisning
för
Västmanlands Tolkservice Ek förening
716454-7262

Räkenskapsåret
2019-01-01 - 2019-12-31

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning	5
Balansräkning	6
Noter	8

Styrelsen för Västmanlands Tolkservice Ek förening får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2019-01-01 - 2019-12-31.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Västmanlands Tolkservice är en ekonomisk förening som tillhandahåller tolk- och översättarservice till i huvudsak medlemmar som består av Regionen och 8 kommuner i Västmanland.

Västmanlands Tolkservice arbetar för att säkerställa tolktjänster av högsta kvalitet och främja medlemmarnas intresse.

Företaget har sitt säte i Västerås.

Styrelsen i Västmanlands Tolkservice

Ordförande	Robert Lennes (S), Region Västmanland
Vice ordförande	Ann-Louise Molin Östling (S), Västerås stad
Ledamöter	Abdul Qorbani (S), Köping kommun
	Gustav El Rachidi (S), Fagersta kommun
	Barbara Hallström (L), Hallstahammars kommun

Ersättare	Marion Annilén (L), Västerås stad
	Karin Andersson (L), Region Västmanland
	Kjell Wendin (KD), Arboga kommun
	Marcus Jacobson (M), Västerås stad
	Elisabet Pettersson (C), Sala kommun

Revisorer

Förtroendevalda revisorer	Göran Sonesson (KD), Region Västmanland
	Ulf Nygren (M), VK
	Rolf Hare (S), utsedd av stämman

Ersättare	Barbro Hillring (L), Region Västmanland
	Barbara Conte (MP), VK
	Göran Nilsson, utsedd av stämman

Auktoriserad revisor	Johan Tingström, PwC
----------------------	----------------------

Verksamhetschef	Sara Walsöe Pedersen
-----------------	----------------------

Viktiga förhållanden och väsentliga händelser under räkenskapsåret

- I slutet på året genomförde 61,4 % av de utförda uppdragen av grundutbildad eller auktoriserad tolk (enligt Kammarkollegiets nationella tolkregister), en ökning med 10 procentenheter jämfört med föregående år.
- Fortsatt god tillsättningsgrad med 99,6 %.
- 11% minskning av fakturerade tolktimmar jämfört med föregående år.
- Deltagit i Region Västmanlands arbetet att ta fram en e-utbildning "Att tala genom tolk".
- Förändring per kvartal: Q1: -9 %, Q2: -13 %, Q3: -12 %, Q4: -10 %.
- Omsättningen har minskat med 8,8 %.
- 9 grupphandledningstillfällen för tolkar.
- Föreläsningar "Att tala genom tolk" har genomförts hos bland annat Mälardalens högskola men även inom Region Västmanland.
- 72 205 samtal har besvarats i Västmanlands Tolkservice växel med en snittsvarstid på 23 s.

Förväntad framtida utveckling och väsentliga riskfaktorer

- Efterfrågan av tolktjänster förväntas minska med ca 5 % under 2020 och verksamheten behöver anpassas därefter.
- Öka antalet bokningar via TSR-online, en websida där kunden själv kan logga in och beställa tolk och samtidigt få en översikt över sina beställningar i syfte att kunna samplanera.
- Tekniska lösningar behöver ses över för att effektivisera Västmanlands Tolkservice arbetssätt. Det tolkbokningsprogram som används idag, kommer att uppdateras och utvecklas ytterligare för att ge en kvalitativ och effektiv tolkservice.
- Tolkkvalité att synliggöra kompetens genom att fler av våra tolkar validerar sig eller genomför grundutbildning under MYH eller SU, alternativt blir auktoriserade i syfte att kvalificera sig till det nationella tolkregistret.
Målsättningen är att 70% av de genomförda uppdragen ska ha utförts av en tolk med nationell tolklegitimation.
- Uppföljning av aktiva tolkar som ett led i kvalitetsarbete.
- Fortsatt arbete med att ordna kurser/ studiebesök för våra tolkar och förmedlingspersonal.
- Utöka samverkan mellan beställare och tolkar. Ett arbete med att etablera samverkanskanaler ute hos våra beställare för att därigenom kunna ta del av terminologi och arbetssätt i syfte att underlätta för tolken när den kommer dit för att tolka.
- Handledning för tolkar.
- Reglering av arvode för att på sikt ligga på en liknande ersättningsnivå som inom de statliga verken.

Flerårsöversikt (Tkr)	2019	2018	2017	2016
Nettoomsättning	37 890	41 554	46 585	52 511
Resultat efter finansiella poster	435	207	1 889	4 301
Balansomslutning	16 378	16 444	19 376	18 772
Soliditet (%)	63,6	61,3	51,3	55,8

För definitioner av nyckeltal, se Not 1 Redovisningsprinciper.

Förändring av eget kapital

	Inbetalda insatser	Reserv- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	553 000	315 000	7 324 728	463 375	8 656 103
Disposition av föregående års resultat:			463 375	-463 375	0
Årets resultat				517 765	517 765
Belopp vid årets utgång	553 000	315 000	7 788 103	517 765	9 173 868

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	7 788 104
årets vinst	517 765
	8 305 869
disponeras så att i ny räkning överföres	8 305 869
	8 305 869

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning	Not	2019-01-01	2018-01-01
Tkr	1	-2019-12-31	-2018-12-31
Rörelseintäkter			
Nettoomsättning		37 890	41 554
Övriga rörelseintäkter		62	9
Summa rörelseintäkter		37 951	41 563
Rörelsekostnader			
Övriga externa kostnader		-4 129	-4 614
Personalkostnader	2	-33 268	-36 651
Avskrivningar materiella anläggningstillgångar		-82	-88
Summa rörelsekostnader		-37 479	-41 353
Rörelseresultat		472	209
Finansiella poster			
Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar och kortfristiga placeringar		-37	0
Räntekostnader och liknande resultatposter		0	-2
Summa finansiella poster		-37	-2
Resultat efter finansiella poster		436	208
Bokslutsdispositioner			
Förändring av periodiseringsfonder		230	416
Förändring av överavskrivningar		9	11
Summa bokslutsdispositioner		239	427
Resultat före skatt		674	635
Skatter			
Skatt på årets resultat		-157	-171
Årets resultat		518	463

Balansräkning

Tkr

Not
1

2019-12-31

2018-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier

3

95

178

Summa materiella anläggningstillgångar

95

178

Finansiella anläggningstillgångar

Andra långfristiga värdepappersinnehav

4

4 224

4 261

Summa finansiella anläggningstillgångar

4 224

4 261

Summa anläggningstillgångar

4 319

4 439

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar

4 281

4 702

Övriga fordringar

14

644

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

2 999

3 291

Summa kortfristiga fordringar

7 294

8 637

Kassa och bank

Kassa och bank

4 762

3 369

Summa kassa och bank

4 762

3 369

Summa omsättningstillgångar

12 056

12 006

SUMMA TILLGÅNGAR

16 375

16 445

Balansräkning

Tkr

Not
1

2019-12-31

2018-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Bundet eget kapital

Medlemsinsatser

553

553

Reservfond

315

315

Summa bundet eget kapital

868

868

Fritt eget kapital

Balanserat resultat

7 788

7 325

Årets resultat

518

463

Summa fritt eget kapital

8 306

7 788

Summa eget kapital

9 174

8 656

Obeskattade reserver

Periodiseringsfonder

1 540

1 770

Akkumulerade överavskrivningar

35

44

Summa obeskattade reserver

1 575

1 814

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder

342

487

Övriga skulder

2 908

3 206

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

2 376

2 282

Summa kortfristiga skulder

5 626

5 975

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

16 375

16 445

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Tjänste- och entreprenaduppdrag

Föreningens intäkter från uppdrag på löpande räkning redovisas enligt huvudregeln.

Anläggningstillgångar

Tillämpade avskrivningstider:

Inventarier, verktyg och installationer 5 år

Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före skatter.

Balansomslutning

Företagets samlade tillgångar.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Not 2 Medelantalet anställda

	2019-01-01 -2019-12-31	2018-01-01 -2018-12-31
Medelantalet anställda	12	13

Not 3 Inventarier

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 115	1 115
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 115	1 115
Ingående avskrivningar	-937	-849
Årets avskrivningar	-82	-88
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 019	-937
Utgående redovisat värde	96	178

Not 4 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	4 261	4 261
Korrigerig anskaffningsvärden	-37	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 224	4 261
Utgående redovisat värde	4 224	4 261

Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas på årsstämma för fastställelse.

Västerås 2020-

Robert Lennes
Ordförande

Ann-Louise Östling
Vice ordförande

Gustav El Rachidi

Abdul Qorbani

Barbara Hallström

Sara Walsøe Pedersen
Verksamhetschef

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-

Ulf Nygren

Göran Sonesson

Rolf Hare

Not 4 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	4 261	4 261
Korrigering anskaffningsvärden	-37	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 224	4 261
Utgående redovisat värde	4 224	4 261

Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas på årsstämma för fastställelse.

Västerås 2020-

Robert Lennes
Ordförande

Ann-Louise Östling
Vice ordförande

Gustav El Rachidi

Abdul Qorbani

Barbara Hallström

Sara Walsöe Pedersen
Verksamhetschef

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-

Ulf Nygren

Göran Sonesson

Rolf Hare

Not 4 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	4 261	4 261
Korrigerig anskaffningsvärden	-37	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 224	4 261
Utgående redovisat värde	4 224	4 261

Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas på årsstämma för fastställelse.

Västerås 2020-

Robert Lennes
Ordförande

Ann-Louise Östling
Vice ordförande

Gustav El Rachidi

Abdul Qorbani

Barbara Hallström

Sara Walsøe Pedersen
Verksamhetschef

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-

Ulf Nygren

Göran Sonesson

Rolf Hare

Not 4 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	4 261	4 261
Korrigerig anskaffningsvärden	-37	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 224	4 261
Utgående redovisat värde	4 224	4 261

Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas på årsstämma för fastställelse.

Västerås 2020-

Robert Lennes
Ordförande

Ann-Louise Östling
Vice ordförande

Gustav El Rachidi

Abdul Qorbani

Barbara Hallström

Sara Walsöe Pedersen
Verksamhetschef

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-

Ulf Nygren

Göran Sonesson

Rolf Hare

Not 4 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	4 261	4 261
Korrigerig anskaffningsvärden	-37	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 224	4 261
Utgående redovisat värde	4 224	4 261

Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas på årsstämma för fastställelse.

Västerås 2020-

Robert Lennes
Ordförande

Ann-Louise Östling
Vice ordförande

Gustav El Rachidi

Abdul Qorbani

Barbara Hallström

Sara Walsöe Pedersen
Verksamhetschef

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-

Ulf Nygren

Göran Sonesson

Rolf Hare

Västmanlands Tolkservice
ekonomisk förening

2019

Verksamhetsberättelse

Det här är Västmanlands Tolkservice

Västmanlands Tolkservice är en ekonomisk förening som ägs till lika delar av Region Västmanland samt åtta av Västmanlands kommuner.

Föreningens ändamål är att säkerställa tolktjänster av hög kvalitet samt främja medlemmarnas intresse genom att kontinuerligt följa medlemmarnas behov.

Västmanlands Tolkservice är medlemmar i Tolkservicerådet (TSR) och har förbundit sig att följa den yrkeskodex och praxis som finns att läsa i God tolkservicesed som är framtagen av Kammarkollegiet.

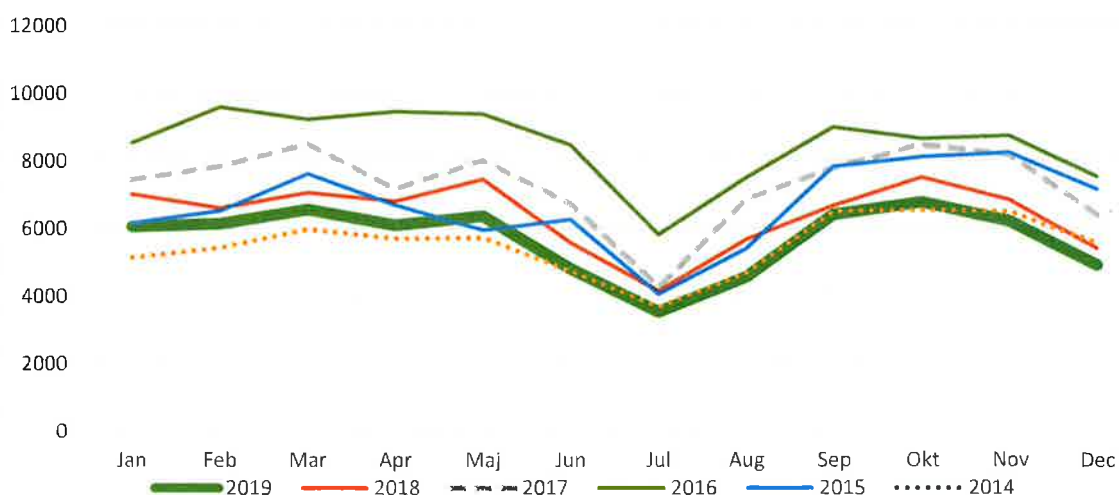
Verksamhetsåret 2019

Viktiga händelser under 2019

- I slutet på året genomfördes 61,4 % av de utförda uppdragen av en grundutbildad eller auktoriserad tolk (enligt Kammarkollegiets nationella tolkregister), en ökning med 10 procentenheter jämfört med föregående år.
- Fortsatt god tillsättningsgrad med 99,6 %.
- 11% minskning av fakturerad tolktimmar jämfört med föregående år.
- Förändring per kvartal: Q1: -9 %, Q2: -13 %, Q3: -12 %, Q4: -10 %.
- Omsättningen har minskat med 8,8 %.
- Nio handledningstillfällen har genomförts för tolkar.
- Föreläsningar i "att tala genom tolk" har genomförts hos bl.a. Mälardalens högskola.
- 72 205 samtal har besvarats i Västmanlands Tolkservice växel med en snittsvarstid på 23 s.

Verksamhetsårets volym

Prognos och budget för 2019 var i början på året beräknad på 10% tolktimmar mindre än föregående år och slutade på en minskning med totalt 11%. Under 2019 har 186 översättningar förmedlats vilket är en oförändrad volym jämfört med föregående år.

Fakturerade tolktimmar per år och månad

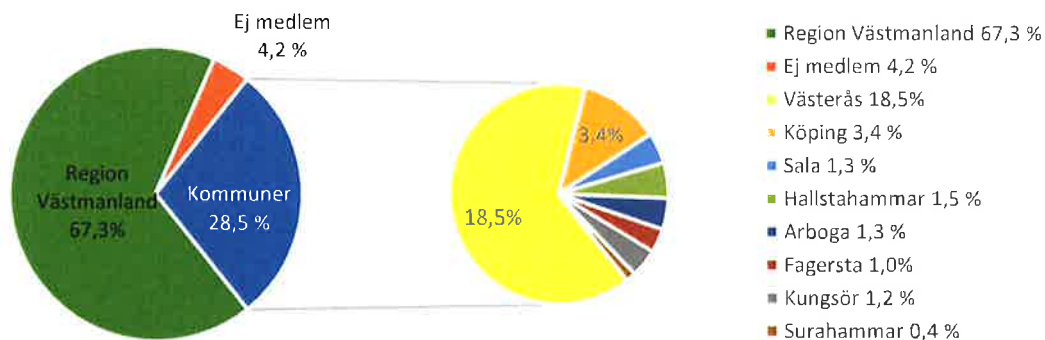
Fördelning mellan ägare och övrig kund

Antalet fakturerade tolktimmar under 2019 har fördelats enligt följande:

Region Västmanland: (67,3%)

Kommuner i Västmanland: (28,5%)

Övriga: (4,2%)

Jämfört 2019 med 2018 har antalet fakturerade tolktimmar bland Västmanlands kommuner minskat med ca 6 % och Region Västmanland med 10 %. Antalet uppdrag till övrig kund har gått ner med 38%.

Förändring 2019 jämfört 2018

Region Västmanland	-10%
Västerås	-1%
Köping	0%
Sala	-33%
Hallstahammar	-18%
Arboga	-22%
Fagersta	-6%
Kungsör	-25%
Surahammar	-12%
Ej medlem	-38%
Totalt:	-11%

Tillsättningsgrad

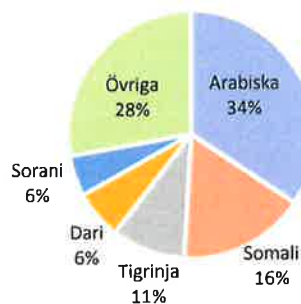

Under 2019 tog Västmanlands tolkservice av sina medlemmar totalt emot 60 815 tolkbeställningar (bokningar som har registrerats, men senare avbokats av kund utan debitering är inte inräknad i summan) varav 58 151 uppdrag har blivit utförda. Av samtliga mottagna bokningar under året har vi inte lyckats tillsätta 296 uppdrag, vilket motsvarar 0,48%. 56 av de otillsatta uppdragen var akuta, dvs. inkomna samma dag med kort varsel.

Totalt har under 2019 registrerats 7182 bokningar som akut beställningar under 2019, vilket är en minskning med ca. 6% jämfört 2018.

Efterfrågan av språk

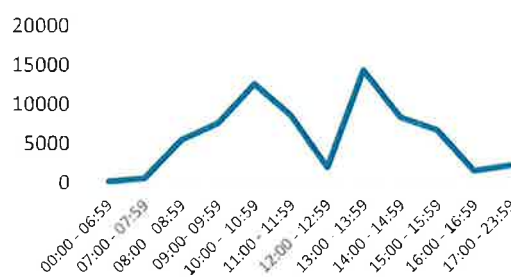
De fem språk som varit mest efterfrågade under 2019 och står för 72% av den totala volymen är följande: arabiska 34%, somali 16%, tigrinja 11%, sorani 6%, och dari med 6%.

Effektivt användande av resurs

En av de stora utmaningarna i förmedlingsarbetet är att det råder en mycket ojämn efterfrågan tidsmässigt. Starttider mellan kl. 10:00-11:00 och kl. 13:00-14:00 står för 40% av alla tolkuppdrag under 2019. Detta innebär att ett stort antal tolkar krävs för att kunna tillgodose efterfrågan vid peak-tider, men att inte lika många kan få en bra beläggning av uppdrag under hela dagen.

Starttider 2019

Förmedlingsarbetet går bland annat ut på att planera tolkarnas dag så effektivt som möjligt, dvs. att deras arbetstid nyttjas för tolkuppdrag och så lite som möjligt till tiden att förflytta sig mellan de olika uppdragen. Det är en kostnad för kunden om tolken behöver förflytta sig mycket då restid och km-ersättning debiteras kund.

Att samplanera sitt tolkbehov för att få en så jämn och effektiv fördelning av tolkuppdrag är positivt både utifrån miljöpåverkan och ekonomi.

Antalet bokningar som utförts på plats står för 80% av alla bokningar och ca. 20% har utförts via telefon. Västmanlands Tolkservice erbjuder även möjligheten att använda tolk via skärm.

Kvalitet

Det främsta fokusområde som Västmanlands Tolkservice arbetar med är tolkkvalitet. Arbetet består främst av att anordna utbildningar, språkhandledning och dialog med tolkar om tolkrollen. Det finns en strävan att anordna föreläsningar och studiebesök vid olika beställarenheter för att tolkar ska ha möjlighet att fördjupa sig i de olika sakområden där förförståelse och terminologi är avgörande faktorer för att kunna utföra ett gott arbete som tolk. Det finns en stor vinst i att tolkar och tolkanvändare möts utanför tolksituationen för att skapa samförstånd för varandras yrken. Mentorstimman där tolketik och teknik diskuteras tolkar emellan har genomförts en gång i månaden.

Västmanlands Tolkservice är kvalitet- och miljöcertifierade enligt FR2000. I september genomfördes revision och inga avvikelser rapporterades.

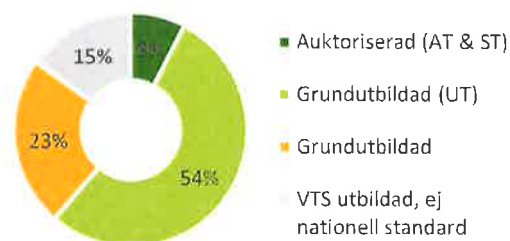

Nationell tolklegitimation

Under 2018 gjordes en utredning på uppdrag av regeringen där ett av förslagen är att samtliga som vill vara verksamma som tolk år 2024 bör ha en nationell tolklegitimation utfärdad av Kammarkollegiet. För att erhålla en sådan legitimation måste man i första hand vara auktoriserad eller ha genomgått en sammanhållen grundutbildning med tillsyn av Myndigheten för Yrkeshögskolan (MYH) eller universitet.

”Tolk” är inte en skyddad titel idag vilket har bidragit till att det råder en förvirring vad en tolk är och vem som får kalla sig tolk. Enligt kammarkollegiets föreskrifter bör en verksam tolk arbeta efter ”God tolksed” men så är dessvärre inte alltid fallet. Västmanlands Tolkservice arbetar med strikta ramar om vilka kvalitetskrav som ska uppfyllas innan man får registreras som uppdragstagare och tolk.

Ett av verksamhetsmålen de senaste åren är att öka antalet anslutna tolkarna till Västmanlands Tolkservice med en nationell tolklegitimation. Antalet utförda uppdrag av tolk med nationell tolklegitimation har ökat med ca. 30 procentenheter under 3 år och under 2019 utfördes ca. 60% av uppdragen av denna kategori.

Vilka som har haft möjlighet att gå en av dessa utbildningar är styrt efter språk, så ett antal har ännu inte haft möjlighet att kvalificera sig till en nationell tolklegitimation.

De råder en stor efterfrågan av tolkar med nationell tolklegitimation och som ett led i att bibehålla kompetensen för Västmanlands Tolkservice medlemmar har tolkarvoden reglerats utöver det satta indexet under 2019 i syfte att kunna konkurrera med andra tolkavtal i länet där arvoden är högre.

Rekrytering av nya tolkar

Genom att efterfrågan minskat så har behovet att rekrytera nya tolkar även minskat under 2019. Minikravet för att anlitas som tolk för Västmanlands Tolkservice är att ha blivit godkänd på rekryterings- och språktester som är framtagna av Tolkservicerådet, samt godkänt resultat på introduktions- och sjukvårdsutbildning i Västmanlands Tolkservice regi. Dock är det i flera av de språk med stor efterfrågan ett krav att man genomfört den sammanhållna grundutbildningen och därmed kan uppvisa en nationell tolklegitimation.

Ärendehantering

Genom att ha en god dialog, både med tolkar och tolkanvändare, kring de inrapporterade händelserna som dyker upp under arbetets gång ges förutsättningar att utveckla och förbättra vårt arbete. Västmanlands Tolkservice är starkt beroende av att kunder och tolkar rapporterar hur det fungerar ute på fältet, både positivt och negativt. Samtliga rapporter registreras genom avvikelshantering i Västmanlands Tolkservice bokningssystem, sammanställs och tas vidare för ytterligare dialog vid behov.

Information till tolkanvändare

Under 2019 har Västmanlands Tolkservice hållit föreläsningar om att tala genom tolk vid olika utbildningar på bl.a. MDH och Medlearn. Under 2019 har en dialog påbörjats med Region

Västmanland om en e-utbildning gällande tolkanvändning för att öka medvetenheten om vilka krav man kan ställa på tolk och de egna skyldigheterna.

Samverkan mellan tolkar och Västmanlands Tolkservice

Två tolkmöten där aktuella frågor tas upp har anordnats under 2019. Aktuell information sänds även ut löpnade till tolkar. Västmanlands Tolkservice strävar efter en nära relation till uppdragstagarna och att det ska finnas en ömsesidig dialog kring verksamhetsfrågor.

Mentorstimman och möte med mentorer är en del av samverkan då det förutom primärt tolksituationer och dilemman diskuteras även är ett forum där frågor som berör tolkarnas arbetsförhållande lyfts.

Tolkservicerådet (TSR)

Västmanlands Tolkservice är medlem i Tolkservicerådet (TSR) som är en branschorganisation vilken arbetar för kvalitetsförbättringar inom tolkbranschen. Verksamhetschef för Västmanlands Tolkservice har under 2019 suttit med i styrelsen för TSR som sekreterare. Några av punkterna TSR arbetar med är fler tolkutbildningsplatser, grundkrav för att få utöva tolkyrket, ökad tolkqualité samt information till tolkanvändare. Västmanlands Tolkservice har, i och med sin medverkan i styrelsen i TSR, deltagit i möten med Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms Universitet för påverkansfrågor inom branschen.

Tolkservicerådet

Resultat av enkäter

Enkät har skickats ut till kunder i slutet på 2019 där 427 besvarat.

90,2 % Instämmer/ instämmer helt att det är lätt att komma i kontakt med VTS.

76,7 % Instämmer/ instämmer helt att de får snabb och bra service vid akut tolkbehov.

93,4% Instämmer/ instämmer helt att de får gott bemötande när de är i kontakt med VTS.

80,9% Instämmer/ instämmer helt att tolkarna är professionella.

92,7% Instämmer/ instämmer helt att de är nöjda med Västmanlands Tolkservice som helhet.

Styrelsen

Föreningsstämman ägde rum i Västerås stadshus den 24 maj 2019. Styrelse har under verksamhetsåret 2019 haft sju sammanträden samt ett konstituerande i och med årsstämman.

Två ägarmöten har genomförts under verksamhetsåret i syfte att informera och samtala om verksamheten. Ägarmötena ägde rum 26 april och 25 oktober 2019.

Personal

Under 2019 har antalet anställda minskat med en tolkförmedlare. Den anställda personalstyrka är: En verksamhetschef, en ekonomiadministratör, nio tolkförmedlare, samt två tolkar anställda på 75% vardera.

Antalet uppdragstagare, både tolkar och översättare, som varit aktiva under 2019 är 364 personer.

Framtida händelser och förutsättningar under 2020

- Efterfrågan av tolktjänster förväntas minska med ca 5 % under 2020 och verksamheten behöver anpassas därefter.
- Öka antalet bokningar via TSR-online, en websida där kunden själv kan logga in och beställa tolk och samtidigt få en översikt över sina beställningar i syfte att kunna samplanera.
- Tekniska lösningar behöver ses över för att effektivisera Västmanlands Tolkservice arbetssätt. Det tolkbokningsprogram som används idag, kommer att uppdateras och utvecklas ytterligare för att ge en kvalitativ och effektiv tolkservice.
- Tolkkvalitet – att synliggöra kompetens genom att fler av våra tolkar validerar sig eller genomför grundutbildning under Myndigheten för yrkeshögskolan eller Stockholms Universitet, alternativt blir auktoriserade i syfte att kvalificera sig till det nationella tolkregistret. Målsättningen är att 70% av de genomförda uppdragen ska ha utförts av en tolk med nationell tolklegitimation.
- Uppföljning av aktiva tolkar som ett led i kvalitetsarbete.
- Fortsatt arbete med att ordna kurser/studiebesök för våra tolkar och förmedlingspersonal.
- Utöka samverkan mellan beställare och tolkar. Att arbeta för att etablera samverkanskanaler ute hos våra beställare för att därigenom kunna ta del av terminologi och arbetssätt i syfte att underlätta för tolken när hen tolkar för kund.
- Handledning för tolkar
- Reglering av arvode för att på sikt ligga på en liknande ersättningsnivå som inom de statliga verken.

Västmanlands Tolkservice ek förening

Granskningsrapport revisionen 2019

Uppdraget:

Västmanlands Tolkservice är en ekonomisk förening där åtta av länets kommuner samt Region Västmanland är medlemmar. Enligt 8 kap 1§ i föreningslagen ska en ekonomisk förening ha minst en revisor, som väljs på föreningsstämman om inte annat föreskrivs i föreningens stadgar.

Föreningens medlemmar består av:

- Region Västmanland
- Västerås
- Köping
- Kungsör
- Arboga
- Hallstahammar
- Surahammar
- Sala
- Fagersta

Västmanlands Tolkservice

Enligt föreningens stadgar ska det finnas tre revisorer och tre revisorssuppleanter med samma mandatperiod som för styrelsen – från en ordinarie föreningsstämman till den därpå följande ordinarie föreningsstämman. En av revisorerna och dennes suppleant utses av föreningsstämman. Regionen och Västmanlands kommunförbunds styrelse utser vardera en revisor och en suppleant.

Revisorernas uppdrag framgår av bl.a. 8 kap 10§ i föreningslagen – ”Revisorerna skall i den omfattning som följer av god revisionssed granska föreningens årsredovisning jämte räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning”.

Kriterierna för att ha en auktoriserad eller godkänd revisor i en ekonomisk förening är inte uppfyllda för Västmanlands Tolkservice. De valda revisorerna önskar biträde från PwC avseende revisionen av 2019.

Genomförd granskning 2019

Granskningen har fokuserat på följande områden:

- En avstämning av verksamheten under året mot föreningens stadgar – ändamålsenligheten.
- En granskning av den finansiella rapporteringen – årsbokslutet och verksamhetsberättelsen för 2019.
- En uppföljning av rutiner i samband med bokslutsarbetet och avstämning av resultat- och balanskonton.

Föreningens ändamål – stadgar

Vi har följt föreningens verksamhet under 2019, bl.a. genom läsning av protokoll samt besök samband med granskning av årsbokslutet. Vår bedömning är att föreningens verksamhet överensstämmer med stadgarnas beskrivning av föremålet för föreningens verksamhet.

Föreningens ändamål är att främja medlemmarnas ekonomiska intressen vad gäller behovet av tolkservice genom att:

- *Kontinuerligt följa medlemmarnas behov av tolkservice genom rekrytering och utbildning av tolkar*
- *Genom tolkservicekontor tillhandahålla tolkar och översättare för medlemmarnas behov*
- *Genomföra fortbildning för tolkar*

Överskottsfordelning

- I första hand skall, om stämman så finner skäligt med hänsyn till föreningens fortsatta verksamhet, medlen behållas i föreningen genom ytterligare avsättning till reservfonden eller balansering i ny räkning.
- I andra hand skall utgå utdelning på inbetalda insatser, dock högst vad som motsvarar det av riksdagens fastställda diskonto, som gäller vid räkenskapsårets utgång, med tillägg av 3 procent.
- I tredje hand skall utgå utdelning till medlemmarna i förhållande till de belopp som fakturerats för köp av tjänster från föreningen under räkenskapsåret.
- Om samtliga röstberättigade medlemmar biträder beslutet kan utdelning, på såväl insatser som fakturerat belopp, istället för att utbetalas, tillföras inbetalda insatser.

I årsredovisningen för 2019 föreslås att ingen utdelning skall ske utan vinsten ska balanseras i ny räkning. Vi har inte noterat att styrelse har några andra direktiv från medlemmarna i form av ägardirektiv eller annat att förhålla sig till. Vi har i vår granskning inte påträffat några avsteg från föreningens stadgar.

Granskning 2019 års räkenskaper

Resultaträkningen

Västmanlands Tolkservice Ek förening
Org.nr 716454-7262

5 (9)

Resultaträkning	Not	2019-01-01	2018-01-01
Tkr	1	-2019-12-31	-2018-12-31
Rörelseintäkter			
Nettoomsättning		37 890	41 554
Övriga rörelseintäkter		62	9
Summa rörelseintäkter		37 951	41 563
Rörelsekostnader			
Övriga externa kostnader		-4 129	-4 614
Personalkostnader	2	-33 268	-36 651
Avskrivningar materiella anläggningstillgångar		-82	-88
Summa rörelsekostnader		-37 479	-41 353
Rörelseresultat		472	209
Finansiella poster			
Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar och kortfristiga placeringar		-37	0
Räntekostnader och liknande resultatposter		0	-2
Summa finansiella poster		-37	-2
Resultat efter finansiella poster		436	208
Bokslutsdispositioner			
Förändring av periodiseringsfonder		230	416
Förändring av överavskrivningar		9	11
Summa bokslutsdispositioner		239	427
Resultat före skatt		674	635
Skatter			
Skatt på årets resultat		-157	-171
Årets resultat		518	463

Omsättningen har under år 2019 minskat med 3,7 mkr (-8,8%) jämfört med 2018. Under år 2016 var det en hög efterfrågan på tolktjänster pga den höga invandringen. Därefter har omsättningen minskat i takt med att även invandringen har minskat.

Rörelsens kostnader har minskat med 3,9 mkr (-9,3%) vilket är rimligt i förhållande till den minskade omsättningen. De största kostnaderna är personalrelaterade kostnader och framförallt lönekostnaderna. Personalkostnaderna är i förhållande till omsättningen på 87,8%, jämfört med 88,2% under år 2018.

Övriga externa kostnader har minskat med 485 tkr vilket framförallt beror på minskning av inköpta tolktjänster från tolkar som fakturerar till föreningen.

Resultatet innan skatt reduceras med överavskrivningar för att reducera årets skattekostnad.

Vi har inte funnit något avvikande i vår granskning av resultaträkning.

Balansräkningen

Balansomslutningen uppgår till 16,4 Mkr och har minskat något mot förra året.

Tillgångssidan består till 55% av likvida medel (långfristiga värdepappersinnehav och kassa & bank.

Västmanlands Tolkservice Ek förening Org nr 716454-7262				Västmanlands Tolkservice Ek förening Org nr 716454-7262			
6 (9)				7 (9)			
Balansräkning	Not	2019-12-31	2018-12-31	Balansräkning	Not	2019-12-31	2018-12-31
Tkr	1			Tkr	1		
TILLGÅNGAR				EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Anläggningstillgångar				Eget kapital			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				<i>Bundet eget kapital</i>			
Inventarier	3	95	178	Medlemsintäkter		553	553
Summa materiella anläggningstillgångar		95	178	Reservfond		315	315
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>				<i>Summa bundet eget kapital</i>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	4	4 224	4 261			868	868
Summa finansiella anläggningstillgångar		4 224	4 261	<i>Fritt eget kapital</i>			
Summa anläggningstillgångar		4 319	4 439	Balanserat resultat		7 788	7 325
Omsättningstillgångar				Årets resultat		518	463
<i>Kortfristiga fordringar</i>				Summa fritt eget kapital		8 306	7 788
Kundfordringar		4 281	4 702	Summa eget kapital		9 174	8 656
Övriga fordringar		14	644	<i>Obeskattade reserver</i>			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		2 999	3 291	Periodiseringsfonder		1 540	1 770
Summa kortfristiga fordringar		7 294	8 637	Akkumulerade överavskrivningar		35	44
<i>Kassa och bank</i>				Summa obeskattade reserver		1 575	1 814
Kassa och bank		4 762	3 369	<i>Kortfristiga skulder</i>			
Summa kassa och bank		4 762	3 369	Leverantörsskulder		342	487
Summa omsättningstillgångar		12 056	12 006	Övriga skulder		2 908	3 206
SUMMA TILLGÅNGAR		16 375	16 445	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2 376	2 282
				Summa kortfristiga skulder		5 626	5 975
				SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		16 375	16 415

Eget kapital redovisas till 9 174 tkr vilket tillsammans med 78,4% av de obeskattade reserverna ger en soliditet om 63,6% jämfört med 61,3% föregående år.

Västerås den 30 mars 2020

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Johan Tingström
Auktoriserad revisor

Emelie Felling
Revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Västmanlands Tolkservice ekonomisk förening,
org.nr 716454-7262

Vi har utfört en revision av årsredovisningen samt styrelsens förvaltning av Västmanlands Tolkservice ekonomisk förening för år 2019.

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild av verksamheten samt förvaltningen av verksamheten.

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och styrelsens förvaltning samt förslaget till dispositionen om föreningens vinst.

Planeringen av revisionen av 2019 års räkenskaper har skett i samråd med PwC som varit sakkunnigt biträde till de förtroendevalda revisorerna under året.

Vi noterar att verksamheten fortsätter att bromsa in under 2019 och att omsättningen minskar för fjärde året i rad. Verksamhetens kostnader har anpassats och föreningens egna kapital förstärks med ett positivt resultat på 518 tkr för 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året.

Vi tillstyrker att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Vi åberopar bifogad granskningsrapport från revisionen 2019.

Västerås den 31/3-2020

Göran Sonesson
Utsedd av Region Västmanland

Rolf Hare
Utsedd av föreningstämman

Ulf Nygren
Utsedd av Västmanlands Kommuner

Förslag från Västmanlands Tolkservice styrelse inför årsstämma 2020-05-15

Styrelsen föreslår att stämman beslutar att:

Ändra föreningens stadgar enligt utsänt förslag.
Framförallt tillägg av 4§ och ändring av 11§ punkt 13 och 14:

4§ Stadgar

Ändringar av föreningens stadgar kan endast ske vid ordinarie föreningsstämma och med kvalificerad majoritet, minst $\frac{3}{4}$.

11§ Ordinarie föreningsstämma

13. Val av

a. Ordförande

b. Vice ordförande

14. Val av 3 styrelseledamöter

STADGAR FÖR VÄSTMANLANDS TOLKSERVICE EK. FÖR.

Antagna vid ordinarie föreningsstämma: 2020-05-15

Träder i kraft från och med att beslutet har registrerats i föreningsregistret, enligt lagen om ekonomiska föreningar (2018:672) 3 kap. 5§.

1-4 §§ Firma, ändamål, säte, stadgar

1§ Föreningens firma

Föreningens firma är Västmanlands Tolkservice ekonomisk förening.

2§ Ändamål

Föreningen har till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intresse vad gäller behovet av tolk- och översättarservice genom att:

- Kontinuerligt följa medlemmarnas behov av tolkservice och genom rekrytering och utbildning av tolkar tillhandahålla tolkservice.
- Genom tolkservicekontor tillhandahålla tolkar och översättare för medlemmarnas behov.
- Genomföra fortbildning för tolkar.

3§ Styrelsens säte

Styrelsen har sitt säte i Västerås.

4§ Stadgar

Ändringar av föreningens stadgar kan endast ske vid ordinarie föreningsstämma och med kvalificerad majoritet, minst $\frac{3}{4}$.

5-7 §§ Inträde, utträde, uteslutning, avgång

5§ Inträde

Till medlem i föreningen kan antagas kommuner inom Västmanlands län samt Region Västmanland. Till medlem kan även antagas andra myndigheter eller motsvarande med behov av tolkservice. Ansökan om medlemskap skall göras skriftligen. Beslut om antagande av medlem fattas av styrelsen.

6§ Utträde

Anmälan om utträde skall ske skriftligen och får ske tidigast två år från inträdet.

7§ Uteslutning

Styrelsen beslutar om uteslutning av medlem. Grund för uteslutning är om insatser eller årsavgift ej erlagts enligt stadgarna eller om medlemmen häftar i skuld till föreningen för förmedlings- eller andra avgifter.

8§ Avgång och återbetalning

Avgång ur föreningen sker vid den utgång av räkenskapsår, vilken inträffar näst efter sex månader sedan medlemmen sagt upp sig till utträde eller uteslutits.

Återbetalning av medlemsinsats sker med halva beloppet sex månader efter avgång och med halva beloppet arton månader efter avgång.

9-10 §§ Insatser, medlemsavgift

9§ Insatser

Insats lyder på 1.000 (ettusen) kronor.

Medlem som är kommun ska delta med 1,5 (en och enhalv) insats för varje påbörjat tusental invånare, avrundat till närmaste hela antal insatser, dock högst 200 insatser.

Region Västmanland skall delta med 200 insatser.

Andra medlemmar enligt 4§ ska delta med så många insatser som styrelsen beslutar, dock lägst 10 (tio) och högst 200 (tvåhundra).

Styrelsen skall i beslutet eftersträva proportionalitet mellan antal insatser och förväntat utnyttjande av föreningens tjänster.

Insatsbeloppet skall erläggas senast en månad efter beslut om inträde. För de som är medlemmar när dessa stadgar träder i kraft, och som har lånefordran på föreningen, avräknas den höjda insatsen mot lånefordran.

10§ Medlemsavgift

Uttagande av årsavgift fastställs av föreningsstämman och får ej överstiga ettusen (1000) kronor per medlem.

11-14 §§ Stämman och räkenskapsår

11§ Ordinarie föreningsstämma

Ordinarie föreningsstämma hålles årligen inom sex månader från utgången av varje räkenskapsår.

Vid ordinarie föreningsstämma skall följande ärenden behandlas.

1. Val av ordförande vid stämman
2. Val av sekreterare vid stämman
3. Val av två justerare
4. Fråga om stämman utlysts i behörig ordning
5. Fastställande av röstlängd
6. Styrelsens redovisning för senaste räkenskapsåret
7. Revisorernas berättelse
8. Beslut om fastställande av årsredovisning och verksamhetsberättelse
9. Beslut med anledning av föreningens vinst eller förlust enligt fastställd balansräkning
10. Beslut om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter
11. Beslut om ersättningar och arvode till styrelseledamöter, styrelsesuppleanter och revisorer
12. Behandling av från styrelsen hänskjutna ärenden
13. Val av
 - a. Ordförande
 - b. Vice ordförande
14. Val av 3 styrelseledamöter
15. Val av 5 styrelsesuppleanter
16. Val av en revisor samt en revisorsuppleant.
17. Anmälan om en revisor och revisorsuppleant från Västmanlands kommunförbund och en revisor och revisorsuppleant från Region Västmanland.

12§ Extra föreningsstämma

Extra stämman hålles då styrelsen finner skäl till det eller när det för uppgivet ändamål skriftligen begärs av revisor eller minst 1/10 av samtliga röstberättigade medlemmar.

13§ Kallelse till föreningsstämman samt övriga medlemmar

Meddelande om tidpunkt för ordinarie föreningsstämma skall tillsändas medlemmarna senast 2 månader innan stämman.

Kallelse och handlingar till föreningsstämma skall sändas ut skriftligen per post eller e-mail. Kallelsen och handlingar skall vara utsänd tidigast fyra veckor före föreningsstämman och senast två veckor före ordinarie stämman och senast en vecka före extra stämman.

Vid föreningsstämma har varje medlem en röst.

Medlemmarna skall skriftligen meddela föreningen namn och adress på det ombud som företräder medlemmen vid föreningsstämman. Medlem som önskar att ett vist ärende tas upp

till behandling vid föreningsstämman skall senast 6 veckor innan stämman skriftligen anmäla detta till styrelsen.

Övriga meddelanden till medlemmarna sker skriftligen med post eller e-mail.

14 § Räkenskapsår

Föreningens räkenskapsår skall vara kalenderår.

15-18 §§ Styrelse, revisorer, valberedning, firmateckning

15§ Styrelse

Föreningens styrelse består av 5 ledamöter med 5 suppleanter.

Ledamöterna och suppleanterna väljes vid ordinarie föreningsstämma.

Styrelsens mandattid gäller från utgången av ordinarie föreningsstämma som följer närmast efter ordinarie riksdagsval till utgången av ordinarie föreningsstämma efter därpå följande ordinarie riksdagsval.

§16 Revisorer

Revisorerna skall vara tre ordinarie jämte tre suppleanter. Mandatperioden för dessa skall vara densamma som för styrelsen.

En av revisorerna och dennes suppleant utses av föreningsstämman.

Region Västmanland och Västmanlands kommunförbunds styrelse utser vardera en revisor och en suppleant.

17 § Valberedning

För beredning av samtliga på föreningsstämman förekommande val skall finnas en valberedning.

Valberedningen består av tre ledamöter varav två utses av Västmanlands kommunförbunds styrelse och en av Region Västmanland för tiden intill nästa ordinarie föreningsstämma.

Medlem av valberedningen får inte ingå i styrelsen för den ekonomiska föreningen.

Valberedningens förslag skall sändas ut tillsammans med kallelse till stämman.

18 § Firmateckning

Föreningens firma tecknas av den eller de personer som styrelsen utser.

19-20 §§ Överskottsfordelning och behållna tillgångar

19§ Överskottsfordelning

Fritt eget kapital skall, sedan i lag föreskriven avsättning till reservfonden skett, användas enligt följande.

I första hand skall, om stämman så finner skäligt med hänsyn till föreningen fortsatta verksamhet, medel behållas i föreningen genom ytterligare avsättning till reservfonden eller balansering i ny räkning.

I andra hand skall utgå utdelning på inbetalda insatser, dock högst vad som motsvarar det av riksdagen fastställda diskontot, som gällde vid räkenskapsårets utgång, med tillägg av tre procentenheter.

I tredje hand skall utgå utdelning till medlemmarna i förhållande till de belopp som fakturerats för köp av tjänster från föreningen under räkenskapsåret.

Om samtliga röstberättigade medlemmar biträder beslutet kan utdelning, på såväl insatser som fakturerat belopp, i stället för att utbetalas, tillföras inbetalda insatser.

20§ Behållna tillgångar vid föreningens upplösning

Vid föreningens upplösning skall de behållna tillgångarna fördelas så att medlemmarna först utfår sina inbetalda medlemsinsatser och återstoden fördelas dem emellan i förhållande till de betalningar de erlagt för köp av tjänster från föreningen under dess sista 5 räkenskapsår.

21-24 §§ Övriga bestämmelser

21§ Offentlighet och sekretess

Allmänheten skall ha rätt att ta del av föreningens handlingar enligt de regler som gäller för allmänna handlingars offentlighet i 2 kap tryckfrihetsförordningen och sekretesslagen.

22§ Ärenden av principiell beskaffenhet

Innan beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas skall medlemmarna beredas möjlighet att yttra sig i enlighet med vad som sägs i kommunallagen (2017:625) 10 kap. 3 § punkt 4.

23§ Lag om ekonomiska föreningar

I övrigt gäller bestämmelserna i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

24§ Arkivmyndighet

Föreningens arkivmyndighet är Region Västmanland.

Valberedningens förslag till styrelse 2019 - 2023

Ordförande	Robert Lennes	Region Västmanland
Vice ordförande:	Ann-Louise Molin Östling	Västerås Stad
Ledamot	Barbara Hallström	Hallstahammar
Ledamot	Abdul Qorbani	Köping
Ledamot	Gustav El Rachidi	Fagersta
Ersättare:	Karin Andersson	Region Västmanland
Ersättare:	Marion Annilén	Västerås Stad
Ersättare	Kjell Wendin	Arboga
Ersättare	Marcus Jakobson	Västerås stad
Ersättare	Elisabet Peterson	Sala

Övrig nominerad ej föreslagen då region föreslås få en ersättare:

<i>Ersättare</i>	<i>Stig Henriksson</i>	<i>Fagersta</i>
------------------	------------------------	-----------------

Revisorer

Göran Sonesson	Region Västmanland
Ulf Nygren	Västerås Stad
Rolf Hahre	VK

Suppleanter

Barbro Hillring	Region Västmanland
Barbara Conte	Västerås stad
Göran Nilsson	VK

Valberedningen Staffan Jansson (VK), Hans Strandlund (VK), Olof Walldén (Regionen)